

, Hindi

meghadUtaM sa njIvinyA sametam

மேக⁴தூ³தம் ஸஞ்ஜீவிந்யா ஸமேதம்

Document Information

Text title : Meghadutam with Sanjivini Commentary

File name : meghadUtamsavyAkhyA.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Proofread by : Mandar Mali

Latest update : June 20, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

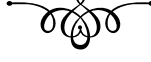
Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 20, 2024

sanskritdocuments.org

மேக⁴தூ³தம் ஸஞ்ஜீவியந்யா ஸமேதம்

பூர்வமேக:⁴

மாதாபித்ரு⁴யாம் ஜக³தோ நமோ வாமார்த⁴ஜாநயே |
ஸத்³யோ த³க்ஷிணத்³ரு³க்³பாதஸங்குசத்³வாமத்³ரு³ஷ்டயே ||

அந்தராயதிமிரோபஸாந்தயே சாந்தபாவநமசிந்த்யவைப⁴வம் |
தம் நரம் வபுஷி குஞ்ஜரம் முகே² மந்மஹே கிமபி துந்தி³லம் மஹ: ||

ஸரணம் கரவாணி காமத³ம் தே சரணம் வாணி சராசரோபஜீவ்யம் |
கருணாமஸ்ரு³ண: கடாக்ஷபாதை: குரு மாமம்ப³க்ரு³தார்த²ஸார்த²வாஹம் ||

இஹாந்வயமுகே²நைவ ஸர்வம் வ்யாக்²யாயதே மயா |
நாமூலம் லிக்²யதே கிஞ்சிந்நாநபேக்ஷிதமுச்யதே ||

“ஆஸீர்நமஸ்க்ரியா வஸ்துநிர்³தே³ஸோ வாபி தந்முக்²ம்” இதி ஸாஸ்த்ராத்தகாவ்யாதெள³
வஸ்துநிர்³தே³ஸாத்கதா²ம் ப்ரஸ்தெளதி -

கஸ்சித்தகாந்தாவிரஹகு³ருண ஸ்வாதி⁴காராத்³ப்ரமத்த:
ஸாபேநாஸ்தங்க³மிதமஹிமா வர்ஷபோ⁴க்³யேண ப⁴ர்து: |

யக்ஷஸ்சக்ரே ஜநகதநயாஸ்நாநபுண்யோத³கேஷு

ஸநிக்³த⁴ச்சா²யாதருஷு வஸதீம் ராமகி³ர்யாஸ்ரமேஷு || 1 ||

கஸ்சிதி³தி || ஸ்வாதி⁴காராத்³ஸ்வநியோகா³த்³ப்ரமத்தோ³நவஹித: || “ப்ரமாதோ³நவதா⁴நதா”

இத்யமர: | “ஜுகு³ப்ஸாவிராமப்ரமாதா³ர்தா²நாமுபஸங்க்²யாநம்” இத்யபாதா³நத்வம்

| தஸ்மாத்ப்ஞ்சமீ || அதஏவாபராதா⁴த்³தே⁴தோ: | காந்தாவிரஹேண கு³ருண

து³ர்ப⁴ரேண | து³ஸ்தரேணேத்யர்த:² || “கு³ருஸ்து க்³ஷ்ப்தெள ஸ்ரேஷ்டே² கு³ரெள

பிதரி து³ர்ப⁴ர” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || வர்ஷபோ⁴க்³யேண ஸம்வத்ஸரபோ⁴க்³யேண

|| “காலாத்⁴வநாரத்யந்தஸம்யோகே³” இதி த்³விதீயா | “அத்யந்தஸம்யோகே³

ச” இதி ஸமாஸ: | “குமதி ச” இதி ணத்வம் | ப⁴ர்து: ஸ்வாமிந: ஸாபேந |

அஸ்தங்க³மிதோ மஹிமா ஸாமர்த்²யம் யஸ்ய ஸோ³ஸ்தங்க³மிதமஹிமா ||

அஸ்தமிதி மகாராந்தமவ்யயம் | தஸ்ய “த்³விதீயா-” இதி யோக்³விபா⁴கா³த்³ஸமாஸ: |

கஸ்சித்³நிர்³தி³ஷ்டநாமா யக்ஷோ தே³வயோநிவிஸேஷ: || “வித்³யாத⁴ராப்ஸரோயக்ஷரக்ஷோக்³ந்

। பிஸாசோ கு³ஹ்யக: எதி³தோ⁴ பூ⁴தோ⁵மீ தே³வயோநய:” இত্যமர: ॥
 ஜநகதநயாயா: ஸீதாயா: ஸ்நாநரவகா³ஹை: புண்யாநி பவித்ராண்யு³காநி
 யேஷு தேஷு । பாவநேஷ்வித்யர்த:² ॥ சா²யாமதா⁴நாஸ்தரவச்சா²யாதரவ:
 ॥ ஸாகபார்தி²வாதி³த்வாத்ஸமாஸ: ॥ ஸ்நிக்³தா:⁴ ஸாந்த்³ராஸ்சா²யாதரவோ
 நமேருவ்ரு³க்ஷா யேஷு தேஷு । வஸதியோக்³யேஷ்வித்யர்த:² ॥ “ஸ்நிக்³த⁴ம்
 து மஸ்ரு³ணே ஸாந்த்³ரே” இதி । “சா²யாவ்ரு³க்ஷா நமேரு: ஸ்யாத்” இதி ச
 ஸப்³தா³ர்ணவே ॥ ராமகி³ரேஸ்சித்ரகூடஸ்யாஸ்ரமேஷு வஸதீம் ॥ “வஹிவஸ்யர்திப்⁴யஸ்ச”
 இத்யௌணாதி³கோ । அதிப்ரத்யய: ॥ சக்ரே க்ரு³த்வாந் ॥ அத்ர ரஸோ
 விப்ரலம்பா⁴க்²ய: ஸ்ரு³ங்கா³ர: । தத்ராப்யுந்மாதா³வஸ்தா² । அத்ரவகைத்ராநவஸ்தா²நம்
 ஸூசிதமாஸ்ரமேஷ்விதி ப³ஹுவசநேந ॥ ஸீதாம் ப்ரதி ராமஸ்ய ஹநுமத்ஸந்தே³ஸம்
 மநஸி நிதா⁴ய மேக⁴ஸந்தே³ஸம் கவி: க்ரு³த்வாநித்யாஹு: ॥ அத்ர காவ்யே ஸர்வத்ர
 மந்தா³க்ராந்தாவ்ரு³த்தம் । தது³க்தம்-‘மந்த்³ராக்க்ராந்தா ஜலதி⁴ஷ்ட³கை³ர்ம்பௌ⁴
 நதௌதாத்³கு³ருசேத்” இதி ॥

தஸ்மிந்நத³ரௌ கதிசித³ப³லாவிப்ரயுக்த: ஸ காமீ

நீத்வா மாஸாந்கநகவலயப்⁴ரம்ஸரிக்தப்ரகோஷ்ட:² ।

ஆஷாட⁴ஸ்ய ப்ரத²மதி³வஸே மேக⁴மாஸ்லிஷ்டஸாநும

வப்ரகீடா³பரிணதக³ஜப்ரேக்ஷணீயம் த³தர்ஸ ॥ 2 ॥

தஸ்மிந்நிதி ॥ தஸ்மிந்நத³ரௌ சித்ரகூடாத்³ரௌ । அப³லாவிப்ரயுக்த: காந்தாவிரஹீ
 । கநகஸ்ய வலய: கடகம் ॥ “கடகம் வலயோ⁵ஸ்த்ரீயாம்” இত্যமர: ॥ தஸ்ய
 ப்⁴ரம்ஸேந பாதேந ரிக்த: ஸூந்ய: ப்ரகோஷ்ட:² கூப்ராத³த:⁴ ப்ரதே³ஸோ யஸ்ய
 ஸ ததோ²க்த: ॥ “கக்ஷாந்தரே ப்ரகோஷ்ட:² ஸ்யாத்மகோஷ்ட:² கூப்ராத³த:⁴”
 இதி ஸாஸ்வத:⁴ ॥ விரஹது:³கா²த்³க்ரு³ஸ இத்யர்த:² । காமீ காமுக: ஸ யக்ஷ:
 । கதிசிந்மாஸாந் । அஷ்டௌ மாஸாநித்யர்த:² । “ஸேஷாந்மாஸாந்க³மய
 சதுர:” இதி வக்ஷயமாணத்வாத் ॥ நீத்வா யாபயித்வா । ஆஷாடா⁴நக்ஷத்ரேண
 யுக்தா பௌர்ணமாஸ்யாஷாட⁴ ॥ “நக்ஷத்ரேண யுக்த: கால:” இத்யண் ।
 “டி³டா⁴ணஞ்-” இத்யாதி³நா னீப் ॥ ஸாஷாட⁴யஸ்மிந்பௌர்ணமாஸீத்யாஷாடோ⁴
 மாஸ: ॥ “ஸாம்ஸ்மிந்பௌர்ணமாஸீதி ஸம்ஜ்ஞாயாம்” இத்யண் ॥ தஸ்ய
 ப்ரத²மதி³வஸே ஆஸ்லிஷ்டஸாநுமாக்க்ராந்தகூடம் । வப்ரகீடா³ உத்கா²தகேலய:
 ॥ “உத்கா²தகேலி: கீடா³த்யைர்வமகீடா³ நிக்³த்யதே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ॥
 தாஸு பரிணதஸ்திர்யக்³த³ந்தப்ரஹார: ॥ “திர்யக்³த³ந்தப்ரஹாரஸ்து கீஜ: பரிணதோ
 மத:” இதி ஹலாயுத:⁴ ॥ ஸ சாஸௌ கீஜஸ்ச தமிவ ப்ரேக்ஷணீயம் த³ர்ஸநீயம் மேக⁴ம்

த³த³ர்ஸ || க³ஜப்ரேக்ஷணீயமித்யத்ரேவலோபாலுப்தோபமா || கேசித் “ஆஷாட⁴ஸ்ய மத²மதி³வஸே” இத்யத்ர⁴ ப்ரத்யாஸந்நேந⁴ஸி” இதி வக்ஷ்யமாண நபோ⁴மாஸஸ்ய ப்ரத்யாஸஸ்ய “ப்ரஸமதி³வஸே” இதி பாட²ம் கல்பயந்தி தத³ஸங்க³தம் | ப்ரத²மாதிரேகே காரணபா⁴வாந்ந போ⁴மாஸஸ்ய ப்ரத்யாஸத்தயர்²மித்யுக்தமிதி சேந்ந | ப்ரத்யாஸத்திமாத்ரஸ்ய மாஸப்ரத்யாஸத்தயைவ ப்ரத²மதி³வஸஸ்யாப்யுபத்தே: | அத்யந்தப்ரத்யாஸத்தேருபயோகா³பா⁴வேநாவிவக்ஷிதத்தவாத் | விவக்ஷிதத்தவே வா ஸ்வபக்ஷே⁵பி ப்ரத²மதி³வஸாதிக்ரமேண மேகதூ³ர்ஸந கல்பநாயாம் ப்ரமாணபா⁴வேந தத³ஸம்⁴வாத் | ப்ரத்யுதாஸம்தபக்ஷ ஏவ குஸல ஸந்தே³ஸஸ்ய பா⁴வ்யநர்த²ப்ரதீகாரார்த²ஸ்ய புரதஏவாநுமாநமுக்தம் ⁴வதீத்யுபயோக³ ணித³தி:⁴ || நநூந்மத்தஸ்ய நாயம் விவேக இதி சேந்ந | உந்மத்தஸ்ய நாநர்த²ஸ்ய ப்ரதீகாரார்த²ம் ப்ரவ்ருத்திரபீதி ஸந்தே³ஸ ஏவ மா பூ⁴த் || ததா² ச காவ்யாரம்ப⁴ ஏவாப்ரணித்³த:⁴ ஸ்யாதி³த்வஹோ மூலச்சே²தீ³ பாண்டி³த்யப்ரகர்ஷ: | கத²ம் தர்ஹி “ஸாபாந்தோ” மே பு⁴ஜக³ஸ்யநாது³த்தி²தே ஸார்ங்க³பாணௌ” இத்யாதி³நா ப⁴க³வத்ப்ரபோ³தா⁴வதி⁴கஸ்ய ஸாபஸ்ய மாஸசதுஷ்டயாவரிஷ்டஸ்யோக்தி: | த³ஸதி³வஸாதி⁴க்யாதி³தி சேதஸபக்ஷே⁵பி கத²ம் ஸா விம்ஸதிதி³வஸைந்யூநத்வாதி³தி ஸந்தோஷ்டவ்யம் | தஸ்மாதீ³ஷத்³வைஷம்யமவிவக்ஷிதமிதி ஸுஷ்டு²க்தம் “ப்ரத²மதி³வஸே” இதி ||

தஸ்ய ஸ்தி²த்வா கத²மபி புர: கௌதுகாதா⁴நஹேதோ-

ரந்தர்பா³ஷ்பஸ்விரமநுசரோ ராஜராஜஸ்ய த³த⁴யௌ |

மேகா⁴லோகே ப⁴வதி ஸுகி²நோ⁵ப்யந்யதா²வ்ருத்தி சேத:

கண்டா²ஸ்ஸலேஷப்ரணயிநி ஜநே கிம் புநர்தூ³ரஸம்ஸ்தே² || 3 ||

“தஸ்யேதி || ராஜாநோ யக்ஷா: || “ராஜா ப்ரபௌ⁴ ந்ரு²பே சந்த³ரே யக்ஷேக்ஷத்ரியஸக்ரயோ:” இதி விஸ்வ: || ராஜ்ஞாம் ராஜா ராஜராஜ: குபே³ர: || “ராஜராஜோ த⁴நாதி⁴ப:” இத்யமர: | “ராஜாஹ ஸகி²ப⁴யஷ்டச” இதி டசப்ரத்யய: || தஸ்யாநுசரோ யக்ஷ: | அந்ரதர்பா³ஷ்போ தீ⁴ரோதா³த்தத்தவாதி³ந்த: ஸ்தம்⁴பி⁴தாஸ்ரு: ஸந் | கௌதுகாதா⁴நஹேதோரபி⁴லாஷோத்பாத³காரணஸ்ய || “கௌதுகம் சாபி⁴லாஷேஸ்யாது³த்ஸவே நர்மஹர்ஷயோ:” இதி விஸ்வ: || தஸ்ய மேக⁴ஸ்ய புரோ⁵க³ரே கத²மபி | க³ரீயஸா ப்ரயத்நேநேத்யர்த:² || “ஜ்ஞாந ஹேதுவிவக்ஷாயாமப்பாதி³ கத²மவ்யயம் | கத²மாதி³ ததா²ப்யந்தம் / யத்நகௌ³ரவபா³ட⁴யோ:” இத்யுஜ்ஜ்வல: || ஸ்தி²த்வா சிரம் த³த⁴யௌ சிந்தயாமாஸ || “த⁴யை சிந்தாயாம்” இதி தா⁴தோர்லிட் || மநோவிகாரோபஸமநபர்யந்தமிதி ஸேஷ: || விகாரஹேதுமாஹமேகா⁴லோக இதி

|| மேகாலோகே மேகதூர்ஸநே ஸதி ஸுகி²நோ⁵பி ப்ரியாதி³ஜநஸங்க³தஸ்யாபி
சேதஸ்சித்தமந்யதா²பூ²தா வ்ரு²த்திர்வ்யாபாரோ யஸ்ய தத³ந்யதா²வ்ரு²த்தி ப⁴வதி
| விக்ரு²திமாபத³யத இத்யர்த:² கண்டா²ஸ்லேஷ்ப்ரணயிநி கண்டா²விங்க³நார்தி²நி
ஜநே | தூ³ரே ஸம்ஸ்தா² ஸ்தி²திர்யஸ்ய தஸ்யமிந்து³ரஸம்ஸ்தே² ஸதி கிம் புந: |
விரஹிண: கிமுத வக்தவ்யமித்யர்த:² | விரஹிணம் மேக⁴ஸந்த³ர்ஸநமுத³தீ³பநம்
ப⁴வதீதி பா⁴வ: || அர்தா²ந்தரந்யாஸோ⁵ஸலங்கார: | தது³க்தம் த³ண்டி³நா - “ஜ்ரூய:
ஸோ⁵ர்தா²ந்தரந்யாஸோ வஸ்து ப்ரஸ்துத்ய கிஞ்சந | ததஸாத⁴நஸமர்த²ஸ்ய
ந்யாஸோ யோ⁵ந்யஸ்ய வஸ்துந:” இதி || அத² ஸமாஹிதாந்த:கரண: ஸந்கிம்
க்ரு²தவாநித்யத ஆஹ-

ப்ரத்யாஸந்நே நப⁴ஸி த³யிதாஜீவிதாலம்ப³நார்தீ²

ஜீமூதேந ஸ்வகுஸலமயீம் ஹாரயிஷ்யந்ப்ரவ்ரு²த்திம் |

ஸ ப்ரத்யக்³ரை: குடஜகுஸுமை: கல்பிதார்கா⁴ய தஸ்மை

ப்ரீத: ப்ரீதிப்ரமுக்²வசநம் ஸ்வாக³தம் வ்யாஜஹார || 4 ||

ப்ரத்யாஸந்ந இதி || ஸ யக்ஷ: | யஸ்சிரம் த³த⁴யெள ஸ இத்யர்த:² | நப⁴ஸி ஸ்ராவணே
“நம: | ஸ்ராவணே நபா:⁴” இத்யமர: || ப்ரத்யாஸந்நே ஆஷாட⁴ஸ்யாநந்தரம்
ஸந்நிக்கு²ஷடே | ப்ராப்தே ஸதீத்யர்த:² | த³யிதாஜீவிதாலம்ப³நார்தீ² ஸந் |
வர்ஷாகாலஸ்ய விரஹது:³க²ஜநகதவாத் “உத்பந்நாநர்த²ப்ரதீகாராத³ந்²தோ²த்பத்திப்ரதி³ந்²
ஏவ வரம்” இதி ந்யாயேந ப்ராகே³வ ப்ரியாப்ராணதா⁴ரணோபாயம் சிகீர்ஷுரித்யர்த:² |
ஜீவநஸ்யோத³கஸ்ய மூத: படப³ந்தோ⁴ வஸ்த்ரப³ந்தோ⁴ ஜீமூத: || ப்ரு²ஷோத³ராதி³த்வாத்ஸாது
| “மூத: ஸ்யாத்படப³ந்தோ⁵பி” இதி ருத்³ர: || தேந ஜீமூதேந ஜலத⁴ரேண ப்ரயோஜ்யேந
ஸ்வகுஸலமயீம் ஸ்வக்ஷேமப்ரதா⁴நாம் ப்ரவ்ரு²த்திம் வார்தாம் || “வார்தா
ப்ரவ்ரு²த்திர்வ்ரு²த்தாந்த:” இத்யமர: || ஹாரயிஷ்யந்ப்ராபயிஷ்யந் லு²ட் ஸேஷே ச இதி
சகாராத்க்ரியார்த²க்ரியோபபதா³ல்ரு²ட்ப்ரத்யய: | ஜீவநார்த²ம் கர்ம ஜீவநப்ரதே³நைவ
கர்தவ்யமிதி பா⁴வ || “ரு²க்ரோரந்யதரஸ்யாம்” இதி கர்மஸம்ஜ்ஞாயா விகல்பாத் |
பக்ஷே கர்தரி த்ரு²தீயா || ப்ரத்யக்³ரைபி⁴நவை: குடஜகுஸுமைர்கி³ரிமல்லிகாபி:⁴ ||
“குடஜோ கி³ரிமல்லிகா |” இதி ஹலாயுத:⁴ || கல்பிதார்தா²ய கல்பிதோ⁵நுஷ்டி²த:
பூஜாவிதி⁴ர்யஸமை தஸ்மை || “மூல்யே பூஜாவிதா⁴வர்க:⁴” இத்யமர: || தஸ்மை
ஜீமூதாய || “க்ரியாக்³ரஹணமபி கர்தவ்யம்” இதி ஸம்ப்ரதா³ந்தவாச்சதுர்தீ² ||
ப்ரீதிப்ரமுகா²நி ப்ரீதிபூர்வகாணி வசநாநி யஸ்யிந்கர்மணி தத்ப்ரீதிப்ரமுக²வசநம்
யதா² ததா² | ஸோப⁴நமாக³தம் ஸ்வாக³தம் ஸ்வாக³தவசநம் ப்ரீத: ஸந்வ்யாஜஹார
| குஸலாக³மநம் ப்ரர்ச்சே²த்யர்த:² || நாதே²ந த்வத்ர “ப்ரத்யாஸந்நே மநஸி”

இதி ஸாதீ⁴யாந்பாட:² கல்பித: | ப்ரத்யாஸந்நே ப்ரக்ரு³திமாபந்நே ஸதீ²த்யர்த:² | யஸ்து தேநைவ பூர்வபாட²விரோத:⁴ ப்ரத³ர்ஸித: ஸோ⁵ஸ்மாபி:⁴ “ஆஷாட⁴ஸ்ய ப்ரத²மதி³வஸே” இத்யேதத்பாட²விகல்ப ஸமாதா⁴நேநைவ ஸமாதா⁴ய பரிஹ்ரு³த: || நநு சேதந ஸாதீ⁴யமர்த²ம் கத²மசேதநேந காரயிதும் ப்ரவ்ரு³த்த இத்யபேக்ஷாயாம் கவி: ஸமாத⁴த்தே-

தூ⁴மஜ்யோதி:ஸலிலமருதாம் ஸந்நிபாத: க்வ மேக:⁴

ஸந்தே³ஸார்தா:² க்வ படுகரண: ப்ராணிபி:⁴ ப்ராபணீயா: |

இத்யௌத்ஸுக்யாத³பரி³கணயந்ரு³ஹ்யகஸ்தம் யயாசே

காமார்தா ஹி ப்ரக்ரு³திக்ரு³பணஸ்சேதநாசேதநேஷு || 5 ||

தூ⁴மேதி || தூ⁴மஸ்ச ஜ்யோதிஸ்ச ஸலிலம் ச மருத்³வாயுஸ்ச தேஷாம் ஸந்நிபாத: ஸங்கா⁴தோ மேக:⁴ க்வ | அசேதநத்வாத்ஸந்தே³ஸாநர்ஹ இத்யர்த:² | படுகரண: ஸமர்தே²நத்³ரியை: || “கரணம் ஸாத⁴கதமம் க்ஷேத்ரகா³த்ரேந்த³ரியேஷ்வபி இத்யமர: || ப்ராணிபி⁴ஸ்சேதநை: || “ப்ராணீ து சேதநோ ஜநம்” இத்யமர: || ப்ராபணீயா: ப்ராபயிதவ்யா: | ஸந்தி³ஸ்யந்த இதி ஸந்தே³ஸாஸ்த ஏவார்தா:² க்வ | இத்யேவமௌத்ஸுக்யாதி³ஷ்டார்²தோ²த்³யுக்தத்வாத் || “இஷ்டார்²தோ²த்³யுக்த உத்ஸுக:” இத்யமர: || ஸம்ப்ரதா³நத்வாத்ருஸலப்ரஸ்நேநாபி⁴மு²சகாரேத்யர்த:² | அபரி³கணயந்நவிசாரயந்ரு³ஹ்யகோ யக்ஷஸ்தம் மேக⁴ம் யயாசே யாசிதவாந் || “யாச்ரு³ யாச்ரு³யாயாம்” || ததா²ஹி | காமார்தா மதி³நாதூராஸ்சேதநாஸ்சேதநாஸ்ச தேஷு விஷயே ப்ரக்ரு³திக்ரு³பண: ஸ்வபா⁴வதீ³நா: | காமார்தா⁴நாம் யுக்தாயுக்தவிவேகஸூ³ந்ய ந விருத்⁴யத இத்யர்த:² || அத்ர மேக⁴ஸந்தே³ஸ யோர்விருபயோர்க⁴நாத்³விஷமாலங்கார: | தது³க்தம் - “விருத்³த⁴கார்யஸ்யோத்பத்திர்யத்ராநர்த²ஸ்ய வா ப⁴வேத் | விருபக⁴நா சாஸௌ; விஷமாலங்க்ரு³திஸ்திரிதா⁴” || இதி | ஸா சார்தா²ந்ரந்யாஸாநு ப்ராணிதா தத்ஸமர்த²கத்வேநைவ சதூர்த²பாதே³ தஸ்யோபந்யாஸாத் ||

ஸம்ப்ரதி யாசநாப்ரகாரமாஹ-

ஜாதம் வம்ஸே ப⁴வநவிதி³தே புஷ்கராவர்தகாநாம்

ஜாநாமி த்வாம் ப்ரக்ரு³திபுருஷம் காமரூபம் மகோ⁴ந: |

தேநார்தி²த்வம் த்வயி விதி⁴வஸாத்³தூ³ரபி³ந்தூ⁴ர்³க³தோ⁵ஹம்

யாஞ்ச்யா மோகா⁴ வரமதி⁴கு³ணே நாத⁴மே லப்³த⁴காமா || 6 ||

ஜாதமிதி || ஹே மேக⁴ த்வாம் ப⁴வநேஷு விதி³தே ப⁴வநவிதி³தே || “நிஷ்டா²” இதி பூ⁴தார்தே² க்த: | “மதி³பு³த்³தி⁴” இத்யாதி³நா வர்தமாநார்த²த்வே⁵பி “க்தஸ்ய

ச வர்தமாநே” இதி பு⁴வநஸப்³த³ஸ்ய ஷஷ்ட²யந்ததாநியமாத்ஸமாஸோ ந
 ஸ்யாத் | “தேந ச பூஜாயாம்” இதி நிஷேதா⁴த் || புஷ்கராஸ்சாவர்தகாஸ்ச
 கேசிந்மேகா⁴நாம் ஸ்ரேஷ்டா²ஸ்தேஷாம் வம்ஸே ஜாதம் | மஹாகுலப்ரஸூதமித்யர்த:²
 | காமரூபமிச்சா²தீ⁴நவிக்³ரஹம் | தூ³ர்கா³தி³ஸஞ்சாரக்ஷமமித்யர்த:² |
 மகோ⁴ந இந்த்³ரஸ்ய ப்ரக்ரு³திபுருஷம் ப்ரதா⁴நபுருஷம் ஜாநாமி | தேந
 மஹாகுலப்ரஸூதத்வாதி³கு³ணயோகி³த்வேந ஹேதுநா விதி⁴வஸாத்³தை³வாயத்தத்வாத்
 || “விதி⁴ர்விதா⁴நே தை³வே ச” இத்யமர: || வஸமாபத்தே || வஸமிச்சா²ப்ரபு⁴த்வயோ:”
 இதி விஸ்வ: || தூ³ரே ப்³ந்து⁴ர்யஸ்ய ஸ தூ³ரப்³ந்து⁴ர்வியுத்தபா⁴ர்யோ⁵ஹம்
 த்வய்யர்தி²த்வம் க³த: || நநு யாசகஸ்ய யாச்சுராயாம் யாச்சயகு³ணேத்கர்ஷ:
 குத்ரோபயுஜ்யத இத்யாஸங்க்ய தை³வாத்³யாச்சுர ப⁴ங்கே³ஸ்பி லாக⁴வதோ³வாபா⁴வ
 ஏவோபயோக³ இத்யாஹ-யாச்சுரேதி | ததா²ஹி | அதி⁴கு³ணே⁵ஸ்தி⁴ககு³ணே பும்ஸி
 விஷயே யாச்சுர மோகா⁴ நிஷ்ப²லாபி வரமீஷதப்ரியம் | தா³தூ³ர்கு³ணா⁴யத்வாத்³ப்ரியத்வம்
 யாச்சய வைப²ல்யாதோ³ஷதமியத்வமிதி பா⁴வ: || அத⁴மே நிர்கு³ணே யாச்சுர
 லப்³த⁴காமாபி ஸப²லாபி ந வரம் | ஈஷதப்ரியமபி ந ப⁴வதீ²த்யர்த:² ||
 “தை³வாஹ்ரு³தே வர: ஸ்ரேஷ்டே² த்ரிஷு க்லிப³ம் மநாக்ப்ரியே இத்யமர: ||
 அர்தா²ந்தரந்யாஸாநுப்ராணித: ப்ரேயோ⁵ஸலங்கார: | தது³க்தம் த³ண்டி³நா-ப்ரேய:
 ப்ரியதராக்²யாநம்” இதி || ஏத தா³த்³யே பா⁴த்³ரயே சதூ³ர்த²பாத³ஸ்தே²நார்தா²ந்தரந்யாஸேநோ
 ஸுவ்யக்தமேதத் ||

ஸந்தப்தாநாம் த்வமஸி ஸரணம் தத்பயோத³ப்ரியாயா:

ஸந்தே³ஸமே ஹர த⁴நபதிக்ரோத⁴விஸ்லேஷிதஸ்ய |

க³ந்தவ்யா தே வஸுதிரலகா நாம யக்ஷேஸ்வராணாம்

பா³ஹ்யோத்³யாநஸ்தி²தஹரஸிரஸ்சந்த³ரிகா தெள⁴தஹர்மயா || 7 ||

ஸந்தப்தாநாமிதி || ஹே பயோத³, த்வம் ஸந்தப்தாநாமாத்பேந வா ப்ரவாஸவிரஹேண
 வா ஸஞ்ஜீவரிதாநாம் || “ஸந்தாப: ஸஞ்ஜீவர: ஸமௌ” இத்யமர: || ஸரணம்
 பயோதா³மேநாதபகி²ந்நாநாம் மோஷிதாநாம் ஸ்வஸ்தா²நப்ரேரணயா ச ரக்ஷகோ⁵ஸி
 || “ஸரணம் க்³ரு³ஹரக்ஷித்ரோ:” இத்யமர: || தத்தஸமாத்தகாரணாத்³த⁴நபதே:
 குபே³ரஸ்ய க்ரோதே⁴ந விஸ்லேஷிதஸ்ய ப்ரியயா வியோஜிதஸ்ய மே மம ஸந்தே³ஸம்
 வார்தா ப்ரியாயா ஹர | ப்ரியாம் ப்ரதி நயேத்யர்த:² | ஸம்ப்³ந்த⁴ஸாமாந்யே ஷஷ்ட²
 || ஸந்தே³ஸஹரணேநாவயோ: ஸந்தாபம் நுதே³த்யர்த:² | குத்ர ஸ்தா²நே ஸா ஸ்தி²தா
 தத்ஸ்தா²நஸ்ய வா கிம் வ்யாவர்தகம் தத்ராஹ -க³ந்தவ்யேதி || ப்³ஹி³ர்ப⁴வம்
 பா³ஹ்யம் || “ப்³ஹி³ர்தே³வ பஞ்சஜநே⁴யஸ்ச” இதி யஞ் || பா³ஹ்ய உத்³யாநே

ஸ்தி²தஸ்ய ஹரஸ்ய ஸிரஸி யா சந்த்³ரிகா தயா தெள⁴தாநி நிர்மலாநி ஹர்மயாணி
த⁴நிகப⁴வநாநி யஸ்யாம் ஸா ததோ²க்தா || “ஹர்மயாதி³ த⁴நிநாம் வாஸ:” இத்யமர:
|| அநேந வ்யாவர்தகமுக்தம் || அலகா நாமாலகேதி ப்ரஸித்³தா⁴ யக்ஷேஸ்வராணாம்
வஸதி: ஸ்தா²நம் தே தவ க³ந்தவ்யா | த்வயா க³ந்தவ்யேத்யர்த:² || “க்ரு³த்யாநாம்
கர்தரி வா” இதி ஷஷ்ட² ||

மத³ர்த²ம் ப்ரஸ்தி²தஸ்ய தே பதி²காங்க³நாஜநாஸ்வாஸமமாநுஷங்கி³கம்
ப²லமித்யாஹ-

த்வாமாரு⁴ம் பவநபத³வீமுத்³க்³ரு³ஹீதாலகாந்தா:

ப்ரேக்ஷிஷ்யந்தே பதி²கவநிதா: ப்ரத்யயாதா³ஸ்வஸந்த்ய: |

க: ஸநந்த³தே⁴ விரஹவிது⁴ராம் த்வய்யுபேக்ஷேத ஜாயாம்

ந ஸ்யாதநீயோ⁵ப்யஹமிவ ஜநோ ய: பராதீ⁴நவ்ரு³த்தி: || 8 ||

த்வாமிதி || பவநபத³வீமாகாஸமாரு⁴ம் த்வாம் | பந்தா²நம் க³ச்ச²ந்தி தே பதி²கா:

|| “பத:² ஷ்கந்” இதி ஷ்கந்ப்ரத்யய: || தேஷாம் வநிதா: ப்ரோஷிதப⁴ர்த்ரு³கா: |
ப்ரத்யயாத்³பிரியாக³மநவிஸ்வாஸாத || “ப்ரத்யயோ⁵தீ⁴நஸபத²ஜ்ஞாநவிஸ்வாஸஹேதுஷு”

இத்யமர: || ஆஸ்வஸ்யந்த்யோ விஸ்வஸிதா: || ஸ்வஸிதா⁴தோ: ஸத்ரந்தாத்

“உகி³தஸ்” இதி னீப் | ததோ²த்³க்³ரு³ஹீதாலகாந்தா த்³ரு³ஷ்டிப்ரஸாரார்த²முந்நமய்ய

த்⁴ரு³தாலகாக்³ரா: ஸத்ய: ப்ரேக்ஷிஷ்யந்தே | அத்யுத்கண்ட²வ்யா த்³ரக்ஷயந்தீத்யர்த:²

|| மதா³க³மநேந பதி²கா: கத²மாக³மிஷ்யந்தீத்யர்த்யாஹ -ததா²ஹி | த்வயி

ஸநந்த³தே⁴ வ்யாப்ரு³தே ஸதிவிரஹேண விது⁴ராம் விவஸாம் ஜாயாம் க

உபேக்ஷேத | ந கோ⁵பீ²த்யர்த:² | அந்யோ⁵பி மத்³த³யதிரித்தோ⁵பி யோ

ஜநோ⁵ஹமிவ பரார்த⁴நிவ்ரு³த்தி: பராயத்தஜீவநகோ ந ஸ்யாத் | ஸ்வதந்த்ரஸ்து

ந கோ⁵ப்யுபேக்ஷேதேதி பா⁴வ: || அத்ரார்தா²ந்தரந்யாஸோ⁵லங்கார: | தது³க்தம்-

‘கார்யகாரணஸாமாந்யவிஸேஷாணாம் பரஸ்பரம் | ஸமர்த²நம் யத்ர ஸோ⁵ர்தா²ந்தரக்³யாஸ

உதா³ஹ்ரு³த: || “இதி லக்ஷணத் ||

நிமித்தாந்யபி தே ஸுபா⁴நி த்³ரு³ஸ்யந்த இத்யாஹ-

மந்த³ம் மந்த³ம் நுத³தி பவநஸ்வாநுகூலோ யதா² த்வாம்

வாமஸ்சாயம் நத³தி மது⁴ரம் சாதகஸ்தே ஸக³ந்த:⁴ |

க³ர்பாதா⁴நக்ஷணபரிசயாந்நாநமாப³த்³த⁴மாலா:

ஸேவிஷ்யந்தே நயநஸுப⁴க³ம் கே² ப⁴வந்தம் ப³லாகா: || 9 ||

மந்த³ம் மந்த³மிதி || அநுகூல: பவநோ வாயுஸ்த்வாம் மந்த³ மந்த³ம் |

அதிமந்த³மித்யர்த:² || அத்ர கத²ஞ்சித்³வீப்ஸாயாமேவ: த்³விருக்திர்நிர்வாஹ்யா

। “ப்ரகாரே கு³ணவசநஸ்ய” இத்யேததா³ஸ்ரயணே து கர்மதா⁴ரயவத்³பா⁴வே
 ஸுப்³லுகி மந்த³மிநிதி ஸ்யாத் । ததே³வாஹ வாமந:-‘மந்த³மிநித்யத்ர
 ப்ரகாரார்தே² த்³விர்⁴பா⁴வ இதி । யதா² ஸத்³ரு³ஸம் । பா⁴விப²லாநுரூபமித்யத்:’²
 ॥ “யதா² । ஸாத்³ரு³ஸ்யயோக்³யத்வவீப்ஸாஸ்வர்தா²நதிக்ரமே” இதி யாத்³வ:
 ॥ நுத்³தி ப்ரேரயதி । அயம் ஸக³ந்த:⁴ ஸக³ர்வ: । ஸம்ப்³ந்த⁴தி கே சித் ॥
 க³ந்தோ⁴ க³ந்த⁴க ஆமோதே³ லேஸே ஸம்ப்³ந்த⁴க³ர்வயோ:” இதுப⁴யத்ராபி விஸ்வ:
 ॥ தே தவ வாமோ வாமபா⁴க³ஸ்த:² ॥ “வாமஸ்து வக்ரே ரம்யே ஸ்யாத்ஸவ்யே
 வாமக³தே³பி ச” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ॥ சாதக: பக்ஷிவிஸேஷஸ்ச மது⁴ரம் ஸ்ராவ்யம்
 நத்³தி வ்யாஹரதி: ॥ இத³ம் நிமித்த³வ்யம் வர்ததே வர்திஷ்யதே சாபரம்
 நிமித்தமித்யாஹக³ர்⁴பே⁴தி ॥ க³ர்⁴:⁴ குக்ஷிஸ்தோ² ஜந்து: ॥ க³ர்⁴போ⁴³பகாரகே
 ஹ்யக்³ந்ரெள ஸுகே² பநஸகண்டகே । குக்ஷிள குக்ஷிஸ்த²ஜந்தெள ச” இதி யாத்³வ:
 ॥ தஸ்யாதா⁴நமுத்பாத³நம் ததே³வக்ஷண உத்ஸவ: । ஸுக² ஹேதுத்வாதி³தி
 பா⁴வ: ॥ “நிர்வ்யாபார ஸ்தி²தெள காலவிஸேஷாத்ஸவயோ: க்ஷண:” இத்யமர:
 ॥ தஸ்மிந்பரிசயாத்³ப்யாஸாத்³தே⁴தோ: கே² வ்யோம்நி । ஆப³த்³த⁴மாலா: ॥
 க³ர்⁴பா⁴தா⁴நஸுகா²ர்²த²ம் த்வத்ஸமீபே ப³த்³த⁴பங்க்தய: ய இத்யர்த:² ॥ ஊக்தம் ச
 கர்ணே³யே-‘க³ர்⁴ப³லாகா த³த⁴தே³ப்யோகா³ந்நாகே நிப³த்³தா⁴வலய: ஸமந்தாத்”
 இதி ॥ ப³லகா ப³லாகாங்க³நா நயநஸுப⁴க³ம் த்³ரு³ஷ்டிப்ரியம் ப⁴வந்தம் நூநம்
 ஸத்யம் ஸேவிஷ்யந்தே ॥ அநுகூலமாருதசாதகஸப்³தி³த³ப³லாகாத்³ர்³ஸநாநாம்
 ஸுப⁴ஸூசகத்வம் ஸகுநஸாஸ்த்ரே த்³ரு³ஷ்டம் தத்³விஸ்தரப⁴யாந்நாலேகி² ॥
 ந ச தஸ்யா நாஸாத்³வ்ரதஸ்க²நலாத்³வா நிரர்த²கஸ்த்வத்³ப்ரயாஸ இத்யாஹ-

தாம் சாவஸ்யம் தி³வஸக³ணநா தத்பராராமேகபத்நீ-

மவ்யாபந்நாமவிஹதக³தி³ர்த்³ரக்ஷயஸி ப்⁴ராத்ரு³ஜாயாம் ।

ஆஸாப³ந்த:⁴ குஸுமஸத்³ரு³ஸம் ப்ராயஸோ ஹ்யங்க³நாநாம்

ஸத்³ய:பதி ப்ரணயி ஹ்ரு³த்யம் விப்ரயோகே³ ருணத்³தி⁴ ॥ 10 ॥

தாம் சேதி ॥ ஹே மேக⁴, தி³வஸாநாமவஸிஷ்டதி³நாநாம் க³ணநாயாம்
 ஸங்க²யாநே தத்பராமாஸக்தாம் ॥ “தத்ப்ரே ப்ரதிதாஸக்தெள” இத்யமர: ॥
 அதஏவாவ்யாபந்நாமம்ரு³தாம் । ஸாபாவஸாநே மதா³நமத்யாஸயா ஜீவந்தீமித்யத்:’²
 । ஏக: பதிர்யஸ்யா: ஸைகபத்நீ தாம் । பதிவ்ரதாமித்யத்:’² ॥ “நித்யம்
 ஸபத்ந்யாதி³ஷா” இதி ஸீப் நகாரச்ச ॥ ப்⁴ராதூர்மே ஜாயாம் ப்⁴ராத்ரு³ஜாயாம் ।
 மாத்ரு³ர்வந்நி:ஸங்க³ர்³ஸநீயாமித்யாஸய: । தாம் மத்ப்ரியாமவிஹதக³தி³ரவிச்சி²ந்நக³தி:
 ஸந்நவஸ்யம் த்³ரக்ஷயஸி சாலோகயிஷ்யஸி ஏவ ॥ ததா²ஹி । ஆஸாதித்ரு³ஷ்ண ॥

“ஆஸா தி³க³தித்ரு³ஷ்ணயோ:” இதி யாத்³வ: || ப³த்⁴யதே⁵நேநேதி ப³ந்தோ⁴ ப³ந்த⁴நம்
| வ்ரு³ந்தமிதி யாவத் | ஆஸைவ ப³ந்த⁴ ஆஸாப³ந்த⁴ கர்தா || ப்ரணயி ப்ரேமயுக்தமத
ஏவ குஸுமஸத்³ரு³ஸம் | ஸுகுமாரமித்யர்த: ² | அத ஏவ விப்ரயோகே³ விரஹே
ஸத்³ய:பாதி ஸத்³யோப்⁴ரம்ஸநஸீலமங்க³நாநாம் ஹ்ரு³த்³யம் ஜீவிதம் || “ஹ்ரு³த்³யம்
ஜீவிதே சித்தே வக்ஷஸ்யாக்ரு³த்யோ:” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ப்ராயஸ: ப்ராயேண
ருணத்³தி⁴ ப்ரதிப³த்⁴நாதி || அர்தா²ந்தரந்யாஸ: ||
ஸம்ப்ரதி ஸஹாய ஸம்பத்தி³ஸ்சாஸ்தீத்யாஹ-

கர்தும் யச்ச ப்ரப⁴வதி மஹீமுச்சி²லந்தா⁴மவந்த⁴யாம்

தச்ச²ருத்வா தே ஸ்ரவணஸு⁴க³ம் க³ர்ஜிதம் மாநஸோத்கா: |

ஆ கைலாஸாப³தி³ஸாகஸலயச்சே²த³பாதே²யவந்த:

ஸம்பத்ஸ்யந்தே நப⁴ஸி ப⁴வதோ ராஜஹம்ஸா: ஸஹாயா: || 11 ||

கர்துமிதி || யத்³ க³ர்ஜிதம் கர்த்ரு³மஹீமுச்சி²லந்த⁴ராமுத்³பூ⁴தகந்த³லிகாம் ||
கந்த³ல்யாம் ச ஸிலீந்த⁴ரா ஸ்யாத்” இதிஸப்³தா³ர்ணவே || அத ஏவாவந்த⁴யாம்
ஸப²லாம் கர்தும் ப்ரப⁴வதி ஸக்நோதி | ஸிலீந்த⁴ராணம் பா⁴விஸஸ்யஸம்பத்தி³ஸூசகத்வாதி³த்
பா⁴வ: | தது³க்தம் நிமித்தநிதா³நே - “காலாப்⁴ரயோகா³து³தி³தா: ஸிலீந்த⁴ரா:
ஸம்பந்ந ஸஸ்யாம் கத²யந்தி தா⁴தீ³ம்” இதி || தச்ச²ரவணஸு⁴க³ம்
ஸ்ரோத்ரஸுக²ம் | லோகஸ்யேதி ஸேஷ: | தே தவ க³ர்ஜிதம் ஸ்ருத்வா
மாநஸோத்கா மாநஸே ஸரஸ்யுந்மநஸ: | உத்ஸுகா இதி யாவத் || “உத்க உந்மநா:
இதி நிபாதநாத்ஸாது⁴ || காலாந்தரே மாநஸஸ்ய ஹிமது³ஷ்டத்வாஹிமஸ்ய
ச ஹம்ஸாநாம் ரோக³ஹேதுத்வாத³ந்யத்ர க³தா ஹம்ஸா: புநர்வர்ஷாஸு
மாநஸமேவ க³ச்ச²ந்தீதி ப்ரஸித்³தி: ⁴ || பி³ஸகிலயாநாம் ம்ரு³ணலாக்³ராணம்
சே²தை: ³ ஸகலை: பாதே²யவந்த: | பதி² ஸாது⁴ பாதே²யம் பதி² போ⁴ஜ்யம் ||
“பத்²யதிதி²வஸதி³ஸ்வபதே³த்³ஞ்” || தத்³த்³ந்த: | ம்ரு³ணலகந்த³ஸகஸஸம்³லவந்த
இத்யர்த: ² | ராஜஹம்ஸா ஹம்ஸவிஸேஷா: || “ராஜஹம்ஸாஸ்து தே சஞ்ச
சரணீர் லோஹிதை:ஸிதா:” இத்யமர: || நப⁴ஸி வ்யோம்நி ப⁴வதஸ்தவ |
ஆகைலாஸாத்கைலாஸபர்யந்தம் || பத்³த்³வயம் சைதத் || ஸஹாயா: ஸயாத்ரா:
“ஸஹாயஸ்து ஸயாத்ர: ஸ்யாத்” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ஸம்பத்ஸ்யந்தே ப⁴விஷ்யந்தி
||

ஆப்ரு³ச்ச²ஸ்வ ப்ரியஸக²மமும் துங்க³மாலிங்க³ய ஸைலம்

வந்த³யை: புமஸாம் ரகு⁴பதிபதை³ரங்கிதம் மேக²லாஸு |

காலே காலே ப⁴வதி ப⁴வதோ யஸ்ய ஸம்யோக³மேத்ய

ஸ்நேஹவ்யக்திஸ்சிரவிரஹஜம் முஞ்சதோ பா³ஷ்பமுஷ்ணம் || 12 ||

ஆப்ரு³ச்ச²ஸ்வேதி | ப்ரியம் ஸகா²யம் ப்ரியஸக²ம் || “ராஜாஹ:ஸகி²ப்⁴யஷ்டச”
இதி டச் ஸமாஸாந்த: || தூங்க³முந்ததம் பும்ஸாம் வந்தை⁴ர்நாராத³நீயை
ரகு⁴பதிபதை³ ராமபாத³ந்யாஸைர்மேக²லாஸு கடகேஷு || “அத² மேக²லா
| ஸ்ரோணிஸ்தா²நே⁵த்³ரிக்கடகே கடிப³ந்தே⁴ப³ந்த⁴நே” இதி யாத³வ: ||
அங்கிதம் சிஹ்நிதம் | இத்த²ம் ஸங்கி²த்வாந்மஹத்த்வாத்பவித்ரத்வாச்ச
ஸம்பா⁴வநார்ஹம் | அமும ஸைலம் சித்ரகூடா³ரிமாலிங்க³ந்யாப்ரு³ச்ச²ஸ்வ
ஸாதோ⁴ யாமீத்யாமந்த்ரணேந ஸபா⁴ஜய || “ஆமந்த்ரணஸபா⁴ஜநே | ஆப்ரச²ந்நம்”
இத்யமர: || “ஆஹி நுப்ரச²சோருபஸங்க²யாநம்” இத்யாத்மநேபத³ம் ||
ஸகி²த்வம் நிர்வாஹயதி -கால இதி || காலே காலே ப்ரதிப்ராவு³ட்காலம் |
ஸுஹ்ரு³த்ஸமாக³மநகாலஸ்ச காலஸப³தே³நோச்சயதே | வீப்ஸாயாம் த்³விருக்தி:
|| ப⁴வத: ஸம்யோக³ம் ஸம்பர்கமேத்ய சிரவிரஹஜமுஷ்ணம் பா³ஷ்பமுஷ்மாணம்
நேத்ரஜலம் ச || “பா³ஷ்போ நேத்ரஜலோஷ்மணை:” இதி விஸ்வ: || முஞ்சதோ யஸ்ய
ஸைலஸ்ய: ஸ்நேஹவ்யக்தி: ப்ரேமாவிர்பா⁴வோ ப⁴வதி | ஸ்நிக்³தா⁴நாம் ஹி சிரவிர
ஹஸங்க³தாநாம் பா³ஷ்பபாதோ ப⁴வதீதி பா⁴வ: ||

ஸம்ப்ரதி தஸ்ய மார்க³ கத²யதி-

மார்க³ம் தாவச்ச²ரு³ணு கத²யதஸ்த்வத்ப்ரயாணுருபம்,
ஸந்தே³ஸம் மே தத³நு ஜலத³ ஸ்ரோஷ்யஸி ஸ்ரோத்ரபேயம் |
கி²ந்ந: கி²ந்ந: ஸிக²ரிஷு பத³ம் ந்யஸ்ய க³ந்தாஸி யத்ர
க்ஷண: க்ஷண: பரிஸகு⁴ பய: ஸ்ரோதஸாம் சோபபு⁴ஜ்ய || 13 ||

மார்க³மிதி || ஹே ஜலத³, தாவதி³தா³நீம் கத²யத: | மத்த இதி ஸேஷ: |
த்வத்ப்ரயாணஸ்யாநுருபமநுகூலம் மார்க³மத்⁴வாநம் || “மார்கோ³ ம்ரு³க³பதே³
மாஸி ஸௌமயர்தே² ஸ்நவேஷணே⁵த்⁴வநி” இதி யாத³வ: | ஸ்ரு³ணு | தத³நு
மார்க³ஸ்ரவணாநந்தரம் ஸ்ரோத்ராப்⁴யாம் பேய பாநார்ஹம் | அதித்ரு³ஷ்ணயா
ஸ்ரோதவ்யமித்யர்த: || பேயக்³ரஹணாத்தஸந்தே³ஸஸ்யாம்ரு³தஸாம்யம் க³ம்யதே || மே
ஸந்தே³ஸம் வாசிகம் || “ஸந்தே³ஸவாக³வாசிகம் ஸ்யாத” இத்யமர: || ஸ்ரோஷ்யஸி
| யத்ர மார்கே³ கி²ந்ந: கி²ந்நோ⁵பீ⁴க்ஷணம் க்ஷணப³ல: ஸந் || “நித்யவீப்ஸயோ:”
இதி நித்யார்தே² த்³விர்பா⁴வ: || ஸிக²ரிஷு பர்வதேஷு பத³ம் ந்யஸ்ய நிக்ஷிப்ய
| புந்ர்ப³லலாபா⁴ர்த²ம் க்வசித்³விஸ்ரம்யேத்யர்த: || க்ஷண: க்ஷணோ⁵பீ⁴க்ஷணம்
க்ரு³ஸாங்க: || ஸந் | அத்ராபி க்ரு³த³ந்தத்வாத்பூர்வவத்³விருக்தி: || ஸ்ரோதஸாம்
பரிஸகு⁴ கு³ருத்வதோ³ஷ்ரஹிதம் | உபலாஸ்பா²நநபே⁴தி³தத்வாத்ப²யமித்யர்த: ||

। ததா² ச வா³பு⁴:உபலாஸ்பா²லநக்ஷபவிச்சே²தை:³ கே²தி³தோ³கா: ।
 ஹிமவந்மலயோ³பு⁴தா: ப²யா ந³யோ ப⁴வந்த்யமூ: ॥ “இதி ॥ பய: பாநீயமுப⁴ஜ்ய
 ஸாரீரபோஷணர²த²ம⁴யவஹ்ரு²த்ய ச க³ந்தாஸி க³மிஷ்யஸி ॥ க³மேர்லு² ॥

அ³ரே: ஸ்ரு²ங்க³ம் ஹரதி பவந: கிம்ஸ்விதி³த்யந்மு³பி⁴-
 ர்³ரு²ஷ்டோ³த்ஸாஹஸ்சகிதசகிதம் மு³த⁴ஸி³த⁴ங்க³நாபி:⁴ ।
 ஸ்தா²நாத³ஸ்மா²த்ஸரஸநிசலாது³த்தோ³த³ங்க³மு³:² க²ம்
 தி³ங்க³கா³நாம் பதி² பரிஹரந்ஸ்தூ²லஹஸ்தாவலேபாந் ॥ 14 ॥

அ³ரேரிதி ॥ பவநோ வாயுர³ரே³ஸ்சித்ரகூ²ஸ்ய ஸ்ரு²ங்க³ம் ஹரதி
 கிம்ஸ்வித் ॥ கிம்ஸ்விச்ச²ப³தோ³ விகல்பவிதர்கார்தா²தி³ஷு³ படி²: ॥
 இதி ஸங்கயோ²ந்மு³பி⁴ரு²ந்நதமு³பி:⁴ ॥ “ஸ்வாங்கா³ச்சோபஸர்ஜநாத³ஸம்யோகோ³பதா⁴த்”
 இதி ஸீஷ । மு³த⁴பி⁴ர்மு⁴பி:⁴ “மு³த⁴:⁴ ஸு³ந்த³ரமு⁴பி:” இ²யமர: ।
 ஸி³த⁴நாம் தே³வயோநி விஸேஷா³ணமங்க³நாபி⁴ஸ்சகிதசகிதம் சகித³ப்காரம்
 யதா² ததா² ॥ “பரகாரே கு³ணவசநஸ்ய” இதி த்³வி³ர்பா⁴:வ: । த்³ரு²ஷ்டோ³த்ஸாஹோ
 த்³ரு²ஷ்டோ³த³யோக:³ ஸந் ஸரஸா ஆ³ர்தீரா நிசலா: ஸ்த²லவேதஸா யஸ்மி³ந்ஸ்தஸ்மா²
 ॥ “வாநீரே கவி³பே³தே³ ஸ்யா³ந்நிசல: ஸ்த²லவேதஸே” இதி ஸ³ப்தா³ர்ணவே ॥
 அஸ்மா²த்ஸ்தா²நாதா³ஸ்ரமாத்²பதி² நபோ⁴மார்³கே³ தி³ங்க³கா³நாம் தி³க³ஜா³நாம்
 ஸ்தூ²லா யே ஹஸ்தா: கராஸ்தேஷாமவலேபாநா³க்ஷேபாந்பரிஹரந் । “ஹஸ்தோ
 நக்ஷத்ர³பே³தே³ ஸ்யாத்கரே ப⁴கரயோரபி” இதி । “அவலேபஸ்து க³ர்வே
 ஸ்யாத்³க்ஷேபணே தூ³ஷணே³பி ச” இதி ச விஸ்வ: ॥ உத³ங்க³:² ஸந் । அலகாயா
 உத³ச்சயத்வா³தி³த்யாஸய: ॥ க²மாகாஸமு³த³தோ³த³க³ச்ச² ॥ அத்³ரே³த³ம⁴ய³ர்தா²ந்தரம்
 த⁴வநயதி - ரஸிகோ நிசலோ நாம் மஹாகவி: காலிதா³ஸஸ்ய ஸஹாத⁴யாய:
 பராபாதி³தாநாம் காலிதா³ஸம³ப³ந்த⁴தூ³ஷணநாம் பரிஹர்தா யஸ்மி³ந்ஸ்தா²நே
 தஸ்மா²த்ஸ்தா²நாது³த³ங்க³மு³கோ²நி³ர்தோ³ஷத்வாது³ந்நதமு³:²ஸந்பதி² ஸாரஸ்வதமார்³கே³
 தி³ங்க³நாக³நாம் ॥ பூஜாயாம் ப³ஹுவசநம் ॥ தி³ங்க³நாக³சார்யஸ்ய காலிதா³ஸப்ரதிபக்ஷஸ்ய
 ஹஸ்தாவலேபாந்ஹஸ்தவிந்யாஸபூர்வகாணி தூ³ஷணநி பரிஹரந் ॥ “அவலேபஸ்து
 க³ர்வே ஸ்யாத்³க்ஷேபணே தூ³ஷணே³பி ச” இதி விஸ்வ: ॥ அத்³ரே³ர³த³ரி³கல்பஸ்ய
 விநாக³சார்யஸ்ய ஸ்ரு²ங்க³ம் ப்ராதா⁴ந்யம் ॥ “ஸ்ரு²ங்க³ம் ப்ராதா⁴ந்யஸாந்வோ³ஸ்ச”
 இ²யமர: ॥ ஹரதி கிம்ஸ்விதி³தி ஹேதுநா ஸி³தை:⁴ ஸாரஸ்வதஸி³தை⁴மஹாகவி³பி⁴ரங்க³ந்
 த்³ரு²ஷ்டோ³த்ஸாஹ: ஸந்²மு³த³தோ³ச்சை³ப⁴வேதி ஸ்வ³ர³ப³ந்த⁴மாத்மாநம் வா
 ப்ரதி கவேரு³க்திரி³தி ॥ “ஸம்ஸர்க³தோ தோ³ஷகு³ண ப⁴வந்தீ³த்யேதந்ம்ரு³ஷா யேந
 ஜலாஸயே³பி । ஸ்தி²த்வாநுகூலம் நிசலஸ்சலந்தமாத்மாநமாரக்ஷதி ஸி³ந்து⁴வேகா³த்

|| “இத்யே தச்ச²லோகநிர்மாணத்தஸ்ய கநிஞ்சல ஸம்ஜ்ஞேத்யாஹு: ||

ரதந்ச்சா²யாவ்யதிகர இவ ப்ரேக்ஷ்யமேதத்புரஸ்தா-
த³வல்மீகாக்³ராத்ப்ரப⁴வதி த⁴நு:க²ண்ட³மாக²ண்ட³லஸ்ய |

யேந ஸ்யாமம் வபுரதிதராம் காந்திமாபத்யதே தே

ப³ர்ஹேணைவ ஸ்ப²ரிதருசிநா கோ³பவேஷஸ்ய விஷ்ணே: || 15 ||

ரத்நேதி || ரதந்ச்சா²யாநாம் பத்³மராகா³தி³மணிப்ரபா⁴ணம் வ்யதிகரோ மிஸ்ரணமிவ
ப்ரேக்ஷ்யம் த³ர்ஸநீயமாக²ண்ட³லஸ்யேந்த³ர்ஸயைதத்³த⁴நு:க²ண்ட³ம் || ஏததி³தி
ஹஸ்தேந நிர்தே³ஸோ விவக்ஷித: | புரஸ்தாத³க்³ரே வல்மீகாக்³ராத³வாமலூரவிவராத
|| “வாமலூரஸ்ச நாகுஸ்ச வல்மீகம் புந்நபும்ஸகம்” இத்யமர: || ப்ரப⁴வத்யாவிர்ப⁴வதி
| யேந த⁴நு:க²ண்டே³ந தே தவ ஸ்யாமம் வபு: | ஸ்ப²ரிதருசிநோஜ்வல காந்திநா
ப³ர்ஹேண பிச்சே²ந || “பிச்ச²ப³ர்ஹே நபும்ஸகே” இத்யமர: || கோ³பவேஷஸ்ய
விஷ்ணோர்கோ³பாலஸ்ய க்ரு³ஷ்ணஸ்ய ஸ்யாமம் வபுரிவ | அதிதராம் காந்தி
ஸோபா⁴மாபத்யதே ப்ராப்யதே ||

தவய்யாயத்தம் க்ரு³ஷ்ணிப²லமிதி ப்⁴ருவிலாஸாநபி⁴ஜ்ஞை:

பீ⁴திஸ்திக்³தை⁴ர்ஜநபத்³வதூ⁴லோசநை: பீயமாந: |

ஸத்ய: ஸீரோத்கக்ஷணஸூரபி⁴க்ஷேத்ரமாருஹ்ய மாலம்

கிஞ்சித்பஸ்சாத்³வ்ரஜ லகு⁴க³தி³பூ⁴ய ஏவோத்தரேண || 16 ||

தவயீதி || க்ரு³ஷ்ணஹலகர்மண: ப²லம் ஸஸ்யம் த்வயி || அதி⁴கரணவிவக்ஷாயாம்
ஸப்தமீ || ஆயத்தமதீ⁴நம் || அதீ⁴நோ விக்⁴ந ஆயத்த:” இத்யமர: || இதி ஹேதோ:
பீ⁴த்யா ஸ்திக்³தை:⁴ | அக்ரு³த்ரிமப்ரேமார்த்³ரைரித்யர்த:~² | ப்⁴ருவிலாஸாநாம்
ப்⁴ருவிகா ராணாமநபி⁴ஜ்ஞை: | பாமரத்வாதி³தி ஸேஷ: | ஜநபத்³வதூ⁴நாம்
பல்லீயோஷிதாம் லோசநை: பீயமாந: ஸாத்³ரம் வீக்ஷயமாண: ஸந் | மாலம்
மாலாக்²யம் க்ஷேத்ரம் ஸைலப்ரயமுந்நதஸ்த²லம் || “மாலமுந்நதபூ⁴தலம்”
இத்யுத்தபலமாலாயாம் || ஸத்யஸ்தத்காலமேவ ஸீராரஹ்ஸைருத்கக்ஷணேந
கர்ஷணேந ஸூரபி⁴க்⁴ராணதர்பணம் யதா² ததா²ருஹ்ய || தத்ராபி⁴வ்ருஷ்யேத்யர்த:~²
|| “ஸூரபி⁴ர்கா⁴ணதர்பண:” இத்யமர: || கிஞ்சித்பஸ்சாலலகு⁴க³திஸ்தத்ர
நிர்வ்ரு³ஷ்டத்வாத்க்ஷிப்ரக³மந: ஸந் “லகு⁴க்ஷிப்ரதரம் த்³ருதம்” இத்யமர: ||
பூ⁴ய: புந்ரப்யுத்தரேணவோத்தரமார்கே³ணைவ வ்ரஜ க³ச்ச² || த்ரு³தீயாவிதா⁴நே
“ப்ரக்ரு³த்யாதி³பூ⁴ய உபஸங்க்யாநம்” இதி த்ரு³தீயா || யதா² கஸ்சித்³ப³ஹுவல்லப:~⁴
பதி: குத்ரசித்க்ஷேத்ரே கலத்ரேக்³ட⁴ம் விஹ்ரு³த்ய || “க்ஷேத்ரம் ஸரீரேகேதா³ரே
ஸித்³த⁴ஸ்தா²ந கலத்ரயோ:” இதி விஸ்வ: || தா³க்ஷிண்யப⁴ங்க³ப⁴யாந்நிசமார்கே³ண

நிர்க³த்ய புந: ஸர்வாத்⁴யக்ஷ இவ ஸஞ்சரதி தத்³வதி³தி த்⁴வநி: ||

த்வாமாஸாரப்ரஸமிதவநோபப்லவம் ஸாது⁴ மூர்த்⁴நா

வக்ஷயத்யத்⁴வஸ்ரமபரி³க³தம் ஸாநுமாநாம்ரகூட: |

நக்ஷுத்³ரோ⁵பி ப்ரத²மஸுக்ரு²தாபேக்ஷயா ஸம்ஸ்ரயாய

ப்ராப்தே மித்ரே ப⁴வதி விமுக: ² கிம் புநர்யஸ்ததோ²ச்சை: || 17 ||

த்வாமிதி || ஆம்ராஸ்துதா: கூடேஷு ஸிக²ரேஷு யஸ்ய ஸ ஆம்ரகூடோ நாம
ஸாநுமாந்பர்வத: || “ஆம்ரஸ்துதோ ரஸாலோ⁵ ஸௌ” இதி | “கூடோ⁵ஸ்தீர்
ஸிக²ரம் ஸ்ரு³ங்க³ம்” இதி சாமர: || ஆஸாரோ தா⁴ராவ்ரு³ஷ்டி: || “தா⁴ராஸம்பாத
ஆஸார:” இத்யமர: || தேந ப்ரஸமிதோ வநோபப்லவோ தா³வாக்³நிர்யேந தம் |
க்ரு²தோபகாரமித்யர்த: ² | அத்⁴வ ஸ்ரமேண பரி³க³தம் வ்யாப்தம் த்வாம் ஸாது⁴ ஸம்யக்
மூர்த்⁴நா வக்ஷயதி வோடா⁴ || ப³ஹேர்ல்ரு²ட் || ததா²ஹி | க்ஷுத்³ர: க்ரு²பணோ⁵பி ||
“க்ஷுத்³ரோ த்³நித்³ரே க்ரு²பணே ந்ரு³ஸம்ஸே” இதி யாத்³வ: || ஸம்ஸ்ரயணய மித்ரே
ஸுஹ்ரு²தி³ || “அத: ² மித்ரம் ஸகா: ² ஸுஹ்ரு²த்” இத்யமர: || ப்ராப்த ஆக³தே ஸதி
| ப்ரத²ம ஸுக்ரு²தாபேக்ஷயா பூர்வோபகாரபர்யாலோசநயா விமுகோ² ந ப⁴வதி
| யஸ்ததா²தேந ப்ரகாரேகா³ச்சைருந்நத: ஸ ஆம்ரகூட: கிம் புநர்விமுகோ² ந
ப⁴வதீதி கிமு வக்தவ்யமித்யர்த: ² || ஏதேந ப்ரத²மாவஸதே² ஸௌக்²யலாபாத்²
கார்யஸித்³தி⁴ரஸ்தீதி ஸலிசிதம் | தது³க்தம் நிமித்தநிதா³நே - “ப்ரத²மாவஸதே²
யஸ்ய ஸௌக்²யம் தஸ்யாகி²லே⁵த⁴வநி | ஸிவம் ப⁴வதி யாத்ராயாமந்யதா²
த்வஸு⁴ப⁴ம் த்⁴ருவம்” || இதி |

ச²ந்நோபாந்த: பரிணதப²லத்³யோதிபி: ⁴ காநநாம்ரை-

ஸ்த்வய்யாரு⁴டே⁴ ஸிக²ரமசல: ஸ்நிக்³த⁴வேணீஸவர்ணே |

நூநம் யாஸ்யத்யமரமிது²ந ப்ரேக்ஷணீயாமவஸ்தா²ம்

மத்⁴யே ஸ்யாம: ஸ்தந இவ பு⁴வ: ஸேஷவிஸ்தாரபாண்டு: ³ || 18 ||

ச²ந்நேதி || ஹே மேக⁴, பரிணதை: பரிபக்மை: ப²லைத்³யோதந்த
இதி ததோ²க்தை: | ஆஷா⁴டே⁴ வநகூதா: ப²லந்தி பச்யந்தே: ச
மேக⁴வாதேநேத்யாஸய: | காநநாம்ரைர்வநகூதைஸ்ச²ந்நோபாந்த ஆவ்ரு²த்
பார்ஸ்வே⁵சல ஆம்ரகூடாத்³ரி: ஸ்நிக்³த⁴வேணீஸவர்ணே மஸ்ரு³ணகேஸப³ந்த⁴ச்சா²யே
| ஸ்யாமவர்ணம் இத்யர்த: ² || “வேணீ து கேஸப³ந்தே⁴ ஜலஸ்ருதௌ” இதி யாத்³வ: |
த்வயி ஸிக²ரம் ஸ்ரு³ங்க³மாரு⁴டே⁴ ஸதி || 7 யஸ்ய ச பா⁴வேந பா⁴வலக்ஷணம்” இதி
ஸப்தமீ || மத்⁴யே ஸ்யாம: ஸேஷே மத்⁴யாத்³ந்யத்ர விஸ்தாரே பரித: பாண்டு³ர்ஹரிண:
|| “ஹரிண: பாண்டு³ர: பாண்டு: ³” இத்யமர: || பு⁴வ: ஸ்தந இவ | அமரமிது²நாநாம்

। கே²சராணமிதி பா⁴வ: । ப்ரேக்ஷணீயாம் த³ர்ஸநீயாமவஸ்தா²ம் நூநம் யாஸ்யதி । மிது²நக்³ரஹணம் காமிநாமேவ ஸ்தநத்வேநோத்ப்ரேக்ஷா ஸம்ப⁴வதீதி க்ரு³தம் । யதா² பரிஸ்ராந்த: கஸ்சித்தகாமீ காமிநீநாம் குசகலஸே விஸ்ராந்த: ஸந்ஸ்வபிதி தத்³ப⁴வாநபி பு⁴வோ நாயிகாயா: ஸ்தந இதி த்⁴வநி: ॥

ஸ்தி²த்வா தஸ்மிந்வநசரவதூ⁴பு⁴க்தகுஞ்ஜே முஹூர்தம்

தோயோத்ஸர்க³ப்³ருததரக³திஸ்தத்பரம் வர்தம் தீர்ண: ।

ரேவாம் த்³ரக்ஷயஸ்யுபலவிஷமே விந்த⁴யபாதே³ விஸீர்ணம்

ப⁴க்திச்சே²தை³ரிவ விரசிதாம் பூ⁴திமங்கே³ க³ஜஸ்ய ॥ 19 ॥

ஸ்தி²த்வேதி ॥ ஹே மேக⁴, வநே சரந்தி தே வநசரா: ॥ தத்புருஷே க்ரு³தி ப்³ஹுலம்” இதி ப்³ஹுலக்³ரஹணலுக்³ப⁴வதி ॥ தேஷாம் வதூ⁴பி⁴ர்முக்தா: குஞ்ஜா லதா³க்³ரு³ஹா யத்ர தஸ்மிந் ॥ நிகுஞ்ஜகுஞ்ஜேள வா க்லீபே³ லதாதி³பிஹிதோத்³ரே இத்யமர: ॥ தத்ர தே நயநவிநோதோ³ஸ்தீத்யர்த: 2 । தஸ்மிநாம்ரக்ஷடே முஹூர்தமல்பகாலம் । ந து சிரம் ஸ்வகார்யவிரோதா⁴தி³தி பா⁴வ: ॥ “முஹூர்தமல்பகாலே ஸ்யாக⁴டிகாத்³விதயே³பி ச” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ॥ ஸ்தி²த்வா விஸ்ரம்ய । தோயோத்ஸர்கே³ண “த்வாமாஸார-” இதுக்தவர்க்ஷேணேந த்³ருததரக³திலீக⁴வாத்³தே⁴தோரதிக்ஷிப்ரக³மந: ஸந் । தஸ்மாத்³ராம்ரக்ஷடா³த்பரமநந்தரம் தத்பரம் வர்தம் மாக்³ந்³ரீ³ணே³தி³க்ராந்த: । உப²லை: பாஷா²ணர்விஷமே விந்த⁴யஸ்யாத்³ரே: பாதே³ ப்ரஸ்யந்தபர்வதே ॥ “பாதா: 3 ப்ரத்யந்தபர்வதா:” இத்யமர: ॥ விஸீர்ணே ஸமந்ததோ விஸ்ரு³மராம் ॥ ஏதேந கஸ்யாஸ்சித்தாமுக்³யா ப்ரியதம சரணபாதோ³பி த்⁴வந்யதே ॥ ரேவாம் நர்மதா³ம் ॥ “ரேவா து நர்மதா³ஸோமாத்³ப⁴வா மேக²லகந்யகா” இத்யமர: ॥ க³ஜஸ்யாங்கே³ ஸரீரே ப⁴க்தயோ ரசநா: । ரேவா இதி யாவத் ॥ “ப⁴க்திர்நிஷேவணே பா⁴கே³ ரசநாயாம்” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ॥ தாஸாம் சே²தை³ப⁴ங்கி³பி⁴ர்பா⁴பி⁴ர்விரசிதாம் பூ⁴திம் ஸ்ரு³ங்கா³ர்மிவ ப⁴ஸிதமிவ வா ॥ “பூ⁴திர்மாதங்க³ஸ்ரு³ங்கா³ர் ஜாதேள மஸ்தமநி ஸம்பதி³” இதி விஸ்வ: ॥ த்³ரக்ஷயஸி । அயமபி மஹாம்ஸ்தே நயந கௌதுகலாப⁴ இதி பா⁴வ: ॥

தஸ்யாஸ்தி³க்தைர்வநக³ஜமதை³ர்வாஸிதம் வாந்தவ்ரு³ஷ்டி:

ஜம்பூ³குஞ்ஜப்ரதிஹதரயம் தோயமாதா³ய க³ச்சே: 2 ।

அந்த:ஸாரம் க⁴ந துலயிதும் நாநில: ஸக்ஷயதி த்வாம்

ரி³க்த: ஸர்வோ ப⁴வதி ஹி லகு: 4 பூர்ணதா கௌ³ர்வாய ॥ 20 ॥

தஸ்யா இதி ॥ ஹே மேக⁴ வாந்தவ்ரு³ஷ்டிருத்³கீ³ர்ணவர்ஷ: ஸந் । க்ரு³தவமநஸ்ச வ்யஜ்யதே । திக்தை: ஸுக³ந்தி⁴பி⁴ஸ்தி³க்தரஸவத்³பி⁴ஸ்ச ॥ “தி³க்தோ ரஸே

ஸுக³ந்தௌ⁴ ச” இதி விஸ்வ: || வநக³ஜமதை³ர்வாஸிதம் ஸுரபி⁴தம் பா⁴விதம் ச |
 ஹிமவத்³விந்த⁴யமலயா க³ஜாநாம் ப்ரப⁴வா இதி விந்த⁴யஸ்ய க³ஜப்ரப⁴வத்வாதி³தி
 பா⁴வ: | ஜம்பூ³குஞ்ஜை: ப்ரதிஹதரயம் ப்ரதிப³த்³த⁴வேக³ம் | ஸுக²பேயமித்யர்த: ² |
 அநேந லகு⁴த்வம் கஷாயபா⁴வநா ச வ்யஜ்யதே | தஸ்யா ரேவாயாஸ்தோயமாதா³ய
 க³ச்சே²ர்வ்ரஜ | ஹே க⁴ந மேக⁴, அந்த: ஸாரோ ப³லம் யஸ்ய தம் த்வாமநில
 ஆகாஸவாய: | ஸரீரஸ்த²ஸ்ச க³ம்யதே | துலயிதும் ந ஸக்ஷயதி ஸக்தோ ந ப⁴விஷ்யதி
 | ததா²ஹி | ரிக்தோ⁵ந்த: | ஸாரஸூந்ய: ஸர்வோ⁵பி லகு⁴ர்ப⁴வதி | ப்ரகம்ப்யோ
 ப⁴வதீத்யர்த: ² | பூர்ணதா ஸாரவத்தா கௌ³ரவாயாப்ரகம்ப்யத்வாய ப⁴வதீத்யர்த: ² |
 அயமத்ர த்⁴வநி:-ஆதௌ³ வமநஸோதி⁴தஸ்ய பும்ஸ: பஞ்சாச்சே²ஷ்மஸோஷ்ணய
 லகு⁴தித்தகஷாயாம்பு³பாநால்லப³த⁴ப³லஸ்ய வாதப்ரகம்போ ந ஸ்யாதி³தி |
 யதா²ஹ வாக்³ப⁴ட: - “கஷாயா: ஸ்வாத³வோஷ்யஸ்ய விஸூத்³தௌ⁴ ஸ்லேஷ்மணோ
 ஹிதா: | கிமு தித்தகஷாயா:வா யே நிஸர்கா³த்தகப²பஹா: || க்ரு³தஸூத்³தே:⁴
 க்ரமாத்³தபேயாதே:³ பத்²ய போ⁴ஜிந: | வாதாதி³பி⁴ர்ந பா³தா⁴ ஸ்யாதி³ந்த³ரியையிவ
 யோகி³ந: || “இதி ||

நீபம் த்³ரு³ஷ்டா ஹரிதகபிஸம் கேஸரைர்த⁴ருடை⁴-

ராவிர்பூ⁴தப்ரத²மமுகுலா: கந்த³லீஸ்சாநுகச்ச²ம் |

ஜக³த்⁴வாரண்யேஷ்வதி⁴கஸுரபி⁴ம் க³ந்த⁴மாக்⁴ராய சோர்வ்யா:

ஸாரங்கா³ஸ்தே ஜலலவமுச: ஸுஸியிஷ்யந்தி மார்க³ம் || 21 ||

நீபமிதி || ஸாரங்கா³ மதங்க³ஜா: குரங்கா³ ப்⁴ரு³ங்கா³ வா || “ஸாரங்க³ஸ்சாதகே
 ப்⁴ரு³ங்கே³ குரங்கே³ ச மதங்க³ஜே” இதி விஸ்வ: || அர்த⁴ரு³டை⁴ரேகதே³ஸோத்³க³தை:
 கேஸரை: கிஞ்ஜல்கைர்ஹரிதம் பாலாஸவர்ண கபிஸம் க்ரு³ஷ்ணபீதம் ச ||
 “பாலாஸோ ஹரிதோ | ஹரித்” இதி | “ஸ்யாவ: ஸ்யாத்கபிஸோ தூ⁴ம்ரதூ⁴மலௌ
 க்ரு³ஷ்ணலோஹிதே” இதி சாமர: || ஸ்யாமவர்ணமிதி யாவத் || “வர்ணே வர்ணேந
 இதி ஸமாஸ: || நீபம் ஸ்த²லகத³ம்ப³குஸுமம் || “அத² ஸ்த²கத³ம்ப³கே
 | நீப: ஸ்யாத்புலகே” இதி ஸப்த³ர்ணவே || த்³ரு³ஷ்ட்வா ஸம்ப்ரேக்ஷய |
 விதி³த்வேதி யாவத் | ததா² கச்சே²வநூபேஷ்நுகச்ச²ம் || “அவ்யயம் விப⁴க்தி-
 ” இத்யாதி³நா விப⁴க்த்யர்தே²ஷ்வயயீபா⁴வ: || “ஜலபாயமநூபம் ஸ்யாத்புமஸி
 கச்ச² ஸ்வதா²வித:⁴” இத்யமர: || ஆவிர்பூ⁴தா: ப்ரத²மா: ப்ரத²மோத்³பந்நா முகுலா
 யாஸாம் தா: கந்த³லீர்பூ⁴மிகத³லீ: || த்³ரோணபர்ணீ ஸ்நிக்³த⁴கந்தா³ கந்த³லீ
 பூ⁴கத³ல்யபி இதி ஸப்த³ர்ணவே || ஜக³த்⁴வா ப⁴க்ஷயித்வா || “அதோ³
 ஜக³தி:⁴” இதி ஜக³த்⁴யாதே³ஸ: || அரண்யேஷ்வதி⁴கஸுரபி⁴மதி⁴க்⁴ராணதர்³பணம்

“த³க்³தா⁴ரண்யேஷு” இதி பாடே² “த³க்³த⁴ம்” இத்யதி⁴கவிஸேஷணம் ||
 அர்த்வஸாதகநஸீஸ்ச த³ரு³ஷ்டவவேத்யந்வயோ த³ரஷ்டவ்ய: || உர்வ்யா
 பூ⁴மேர்³கீ³ந்த⁴மா⁴க்⁴ராய ஜலலவமுசோ: மேக⁴ஸ்ய தே தவ மா³க்³ம் ஸூசயிஷ்யந்த்யநுமாபயிஷ்ட
 | யத்ர யத்ர வ்ரு³ஷ்டிகார்யம் கந்த³லீ முகுலநீபகுஸுமாதீ³கம் த³ரு³ஸ்யதே தத்ர
 தத்ர: த்வயா வ்ரு³ஷ்டமித்யநுமீயத இதி பா⁴வ: ||

ப்ரக்ஷிப்தமபி வ்யாக்²யாயதே

அம்போ⁴பி³ந்து³க்³ரஹணசதுராம்ஸ்சாதகாந்வீக்ஷமாண:

ஸ்ரேணீபூ⁴தா: பரிக³ணநயா நிர்³தி³ஸந்தோ ப³லாகா: |

த்வாமாஸாத்³ய ஸ்தநிதஸமயே மாநயிஷ்யந்தி ஸித்³தா:⁴

ஸோத்கம்பாநி ப்ரியஸஹசரீஸம்ப⁴ரமாலிங்கி³தாநி ||

அம்ப⁴ இதி || அம்போ⁴பி³ந்து³நாம் வர்ஷோத³பி³ந்து³நாம் க்³ரஹணே: | “ஸர்வம்
 ஸஹா பதிதமம்ப³ ந சாதகஸ்ய ஹிதம்” இதி ஸாஸ்த்ரா: பூ⁴ஸ்ப்ரு³ஷ்டோத³கஸ்ய
 தேஷாம் ரோக்³ஹேதுத்வாத்³ந்தரால ஏவ ஸ்வீகாரே | ச துராம்ஸ்சாதகாந்வீக்ஷமாண:
 கௌதுகாத்பர்யந்த: ஸ்ரேணீபூ⁴தா ப³த்³த⁴பங்க்தி: || அபூ⁴ததத்³பா⁴வே ச்வி: ||
 ப³லாகா ப³கபங்கீ: பரிக³ணநயைகா த்³வே திஸர் இதி ஸங்க்²யாநேந நிர்³தி³ஸந்தோ
 ஹஸ்தேந, த்³ர்ஸயந்த: ஸித்³தா:⁴ ஸ்தநிதஸமயே த்வத்³க்³ர்ஜிதகாலே ஸோத்கம்பா:
 ந்யுத்தகம்பபூர்வகாணி ப்ரியஸஹசரீணம் ஸம்ப⁴ரமேணலிங்கி³தாந்யா: ஸாத்³ய |
 ஸ்வயம் க்³ரஹண ஸ்லேஷஸுக²மநூபூ⁴யேத்யர்த:² || த்வாம் மாநாயஷ்யந்தி |
 த்வந்நிமித்தத்வாத்ஸுக²லாப⁴ஸ்யேதி பா⁴வ: || 24

உத்பர்யாமி த்³ருதமபி ஸகே² மத்ப்ரியார்த² யியாஸோ:

காலக்ஷேபம் ககுப⁴ஸூரபௌ⁴ பர்வதே பர்வதே தே |

ஸூக்லாபாங்கை:³ ஸஜலநயநை: ஸ்வாக³தீக்ரு³த்ய கைகா:

ப்ரத்யுத்³யாத: கத²மபி ப⁴வாந்க்³ந்துமாஸூ வ்யவஸ்யேத் || 22 ||

உத்பர்யாமீதி || ஹே ஸகே² மேக⁴, மத்ப்ரியார்த²ம் யதா² ததா² த்³ருதம் க்ஷிப்ரம்
 || “ஸகு⁴ க்ஷிப்ரமரம் த்³ருதம்” இத்யமர: || யியாஸோர்யாதுமிச்சோ²ரபி ||
 யாதே: ஸந்நந்தாது³ப்ரத்யய: || தே தவ ககுபை:⁴ குடஜகுஸுமை: ஸூரபௌ⁴
 ஸுக³ந்தி³நி || ககுபை:⁴ குஜே⁵ர்ஜு³நே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || பர்வதே பர்வதே
 ப்ரதிப்ரவதம் || வீப்ஸாயாம் த்³விருக்தி: || காலக்ஷேபம் காலவிலம்ப³ம் ||
 “க்ஷேபோ விலம்பே³ நிந்தா³யாம்” இதி விஸ்வ: || உத்பர்யாம்யுத்ப்ரேக்ஷே ||
 விலம்ப³ ஹேதும் த்³ர்ஸயந்நாஸுக³மநம் ப்ரார்த²யதே -ஸூக்லேதி || ஸஜலாநி
 ஸாநந்த³பா³ஷ்பாணி நயநாநி யேஷாம் தை: ஸூக்லாபாங்கை³ர்மயூரை: || “மயூரோ

ப³ர்ஹிணே ப³ர்ஹீ ஸூக்லாபாங்க:³ ஸிகா²வல:” இதி யாத³வ: || கேகா: ஸ்வவாண்:
 || கேகா வாண் மயூரஸ்ய” இத்யமர: || ஸ்வாக³தீக்ரு³த்ய ஸ்வாக³தவசநீக்ரு³த்ய
 ப்ரத்யுத்³யாத: ப்ரத்யுத்³ப⁴வ: | மயூரவாணீக்ரு³தாதித்²ய இத்யர்த:² | ப⁴வாநகத²மபி
 யதா²கத²ஞ்சிதா³ஸூ க³ந்தும் வ்யவஸ்பேது³த்³யுஞ்ஜீத || ப்ரார்த²நே விங்
 | “ஸேஷே ப்ரத²ம:” இதி ப்ரத²மபுருஷ: | ஸேஷஸ்சாயம் ப⁴வச்ச²ப³தோ³
 யுஷ்மத³ஸம்ச்ச²ப³த்³வ்யதிரேகாத் || “ஸ்வாக³தீக்ரு³த்ய கேகா:” இத்யத்ர
 கேகாஸ்வாரோப்யமாணஸ்ய ஸ்வாக³தவஞ்சநஸ்ய ப்ரக்ரு³த்ப்ரத்யுத்³க³மநோபயோகா³த்³பரிணாம
 | தது³க்³தமலங்கார ஸர்வஸ்வே - “ஆரோப்யமாணஸ்ய ப்ரக்ரு³தோபயோகி³த்³வே
 பரிணாம:” இதி ||

பாண்டு³ச்சா²யோபவநவ்ரு³த்ய: கேதகை: ஸுசிபி⁴ந்நை-
 நீடா³ரம்பை⁴ர்³க்ரு³ஹவலிபு⁴ஜாமாகுலக்³ராமசைத்யா: |
 த்வய்யாஸநே பரிணத²ப²லஸ்யாமஜம்பூ³வநாந்தா:

ஸம்பத்ஸ்யந்தே கதிபயதி³நஸ்தா²யிஹம்ஸா த³ஸார்ண: || 23 ||

பாவிதி || ஹே மேக⁴, த்வய்யாஸநே ஸந்நிக்கு³ஷ்டே ஸதி த³ஸார்ணே நாம
 ஜநபதா:³ ஸுசிபி⁴ந்நை: ஸுசிஷு முகுலாக்³ரேஷு பி⁴ந்நைர்விகஸிதை: || “கேதகீ
 முகுலாக்³ரேஷு ஸுசி: ஸ்யாத் இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || கேதகை: கேதகீகுஸுமை:
 பாண்டு³ச்சா²யா ஹரிதவர்ண உபவநாநாம் வ்ரு³த்ய: கண்டகஸாகா²வரண யேஷு
 தே ததோ²க்தா: || “ப்ராகாரோ வரண: ஸால: ப்ராசீரம் ப்ராந்ததோ வ்ரு³தி:”
 இத்யமர: || ததா² க்³ரு³ஹப³லிபு⁴ஜாம் காகாதி³க்³ராமபக்ஷிணம் நீடா³ரம்பை:⁴
 குலாய நிர்மாணே: || “குலாயோ நீட³மஸ்த்ரியாம்” இத்யமர: || சித்யாயா இமாநி
 சைத்யாநி ரத்²யாவ்ரு³க்ஷா: || “சைத்யமாயதநே பு³த்³த⁴ப³ந்த³யே சோதே³ஸபாத³பே”
 இதி விஸ்வ: || ஆகுலாநி ஸங்கீர்ணாநி க்³ராமேஷு சைத்யாநி யேஷு தே ததோ²க்தா:
 | ததா² பரிணதை: பக்³கை: ப²லே: ஸ்யாமாநி யாநி ஜம்பூ³வநாநி தைரந்தா ரம்யா: ||
 “ம்ரு³தாவஸிதே ரம்யே ஸமாப்தாவந்த இஷ்யதே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ததா²
 கதிபயேஷ்வேவ தி³நேஷு ஸ்தா²யிநோ ஹம்ஸா யேஷு தே ததோ²க்தா ஏவம்விதா:⁴
 ஸம்பத்ஸ்யந்தே ப⁴விஷ்யந்தி || “போடாயுவதிஸ்தோககதிபய-” இத்யாதி³நா
 கவிபயஸப்³த³ஸ்யோத்தரபத³த்³வே⁵பி ந தச்ச²ப³த்³ஸ்யோத்தரத்³வமஸ்த்யஸ்ய
 ஸாஸ்த்ரஸ்ய ப்ராயிகத்வாத் ||

தேஷாம் தி³க்ஷு ப்ரதி²தவிதி³ஸாலக்ஷணம் ராஜதா⁴நீம்
 க³த்வா ஸத்³ய: ப²லமவிகலம் காமுகத்வஸ்ய லப்³தா⁴ |
 தீரோபாந்தஸ்தநிதஸுப⁴க³ம் பாஸ்யஸி ஸ்வாது³ யஸ்மாத்

ஸப்ரூபங்கம் முகமீவ பயோ வேத்ரவத்யாஸ்சலோர்மி || 24 ||

தேஷாமிதி || தி³க்ஷு ப்ரதி²தம் ப்ரஸித்³தாம் விதி³ஸேதி லக்ஷணம் நாமதேயம்
யஸ்யாஸ்தாம் || “லக்ஷணம் நாம்நி சிந்ஹே ச” இதி விஸ்வ: || தேஷாம்
த³ஸார்ணாம் ஸம்ப³ந்தி⁴நீம் | தீ⁴யந்தே⁵ஸ்யாமிதி தா⁴நீ || “கரணாதி⁴கரணயோஸ்ச”
இதி ல்யுட் || ராஜ்ஞாம் தா⁴நீ ராஜதா⁴நீ || “க்ருத்³யோக³லக்ஷண ஷஷ்ட²
ஸமஸ்யதே” இதி வக்தவ்யாத்ஸமாஸ: || தாம் ப்ரதா⁴நநக³ரீம் || “ப்ரதா⁴நநக³ரீ
ராஜ்ஞாம் ராஜதா⁴நீதி கத்²யதே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || க³த்வா ப்ராப்ய ஸத்³ய:
காமுகக்தவஸ்ய விலஸிதாயா: || “விலாஸீ காமுக: காமீ ஸ்த்ரீப்ரோ ரதிலம்பட:”
இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || அவிகலம் ஸமக்³ரம் ப²லம் ப்ரயோஜநம் லப்³தா³ லப்ஸ்யதே
| த்வயேதி ஸேஷ: || கர்மணி லுட் || குத: | யஸ்மாத்த்காரணத்ஸ்வாது:³ மது⁴ரம்
| சலா ஊர்மயோ யஸ்ய தச்சலோர்மி தரங்கி³தம் வேத்ரவத்யா நாம நத்³யா: பய:
ஸப்ரூபங்க³ ப்ருகுடிபுத்தம் | த³ஸநபீ³யேதி பா⁴வ: | முக³மீவாத⁴ரமீவேத்யர்த:²
| தீரோபாந்தே தடப்ராந்தே யத்ஸ்தநிதம் க³ர்ஜிதம் தேந ஸுப⁴க³ம் யதா² ததா²
ஸ்தநிதஸப்³தே³ந ப⁴ணிதமபி வ்யபதி³ஸ்யதே | “ஊர்த்வமுச்சலிதகண்ட²நாஸிகம்
ஹுங்க்ரு²தம் ஸ்வநிதமல்பகோ⁴ஷவத்” இதி லக்ஷணத் || பாஸ்யஸி | பிப³தேர்லுட்
|| “காமிநாமத⁴ராஸ்வாத:³ ஸுரதாத³திரிச்யதே” இதி பா⁴வ: ||

நீசைராக்²யம் கி³ரிமதி⁴வஸேஸ்தத்ர விஸ்ராமஹேதோ-

ஸ்த்வத்ஸம்பர்காத்புலகிதமீவ ப்ரௌட⁴புஷ்பை: கத³ம்பை:³ |

ய: பண்யஸ்த்ரீரதிபரிமலோத்³கா³ரிபி⁴ர்நாக³ராண-

முத்³தா³மாநி ப்ரத²யதி ஸிலாவேஸம்பி⁴ர்யௌவநாநி || 25 ||

நீசைரிதி || ஹே மேவ, தத்ர விதி³ஸாஸமீபே | விஸ்ராமோ விஸ்ரம: கே²தா³ப்நய: ||
பா⁴வார்தே² க⁴ஞ்ப்ரத்யய: || தஸ்ய ஹேதோ: | விஸ்ராமார்த²மித்யர்த:² || “ஷஷ்ட²
ஹேதுப்ரயோகே³” இதி ஷஷ்ட² || விஸ்ராமேத்யத்ர “நோதா³த்தோபதே³ஸஸ்ய
மாந்தஸ்யாநாச மே:” இதி பாணிநீயே வ்ரு³த்தி⁴ப்ரதிஷேதே⁴ஸி || “விஸ்ராமோ
வா” இதி சந்த்³ரவ்யாகரணே விகல்பேந வ்ரு³த்தி⁴விதா⁴நாதூ³பஸித்³தி:⁴ ||
ப்ரௌட⁴புஷ்பை: ப்ரபு³த்³த⁴குஸுமை: கத³ம்பை³நீப்வ்ரு³க்ஷைஸ்த்வத்ஸம்பர்காத்தவ
ஸங்கா³த் | புலகா அஸ்ய ஜாதா: புலகிதமீவ ஸஞ்ஜாதபுலகமீவ ஸ்தி²தம்
|| தாரகாதி³த்வாதி³த்ச்ப்ரத்யய: || நீசைரித்யாக்²யா யஸ்ய தம் நீசைராக்²யம்
கி³ரிமதி⁴வஸே: | கி³ரௌ வஸேரித்யர்த:² || “உபாந்வத்⁴யாங்வஸ:” இதி கர்மத்வம் ||
யோ நீசைர்கி³ரி: | பண்யா: க்ரேயா: ஸ்த்ரீய: பண்யஸ்த்ரீயோ வேஸ்யா: || “வாரஸ்த்ரீ
க³ணிகா வேஸ்யா பண்யஸ்த்ரீ ரூபஜீவிநீ” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || தாஸாம் ரதிஷு

ய: பரிமலோ க³ந்த⁴விஸேஷ: || “விமர்தோ³த்தே² பரிமலோ க³ந்தே⁴ ஜநமநோஹரே”
இத்யமர: | தமுத்³கி³ரந்த்யாவிஷ்குர்வந்தீதி ததோ²க்தாநி தை: | ஸிலாவேஸ்மபி:⁴
கந்த³ரைர்நாக³ராணம் பௌராணமுத்³தா³மாந்யுத்கடாநி யௌவநாநி ப்ரத²யதி
ப்ரகடயதி || உத்கடயௌவநா: க்வசித்³நூரக்தா வாராங்க³நா விஸ்ரம்ப⁴விஹாராகா
ட்³க்ஷிண்யோ மாத்ராத்தி³ப⁴யாந்நிஸதி²ஸமயே கஞ்சந விவிக்தம் தே³ஸமாஸ்ரித்ய
ரமந்தே | தச்சாத்ர ப³ஹுலமஸ்தீதி ப்ரஸித்³தி:⁴ || அத்ரோத்³வாரஸப்³தோ³
கௌ³ணர்த²த்வாந் ஜுகு³ப்ஸாவஹ: | ப்ரத்யுத காவ்யஸ்யாதிஸோபா⁴கர ஏவ |
தது³க்தம் த³ண்டி³நா - “நிஷ்ட²யூதோத்³கீ³ர்ணவாந்நாதி³ கௌ³ணவ்ரு³த்திவ்யபாஸ்ரயம்
| அதிஸுந்த³ரமந்யத்ர க்³ராம்யகக்ஷாம் விகா³ஹதே || “இதி ||

விஸ்ராந்த: ஸந்வரஜ வநநதீ³தீரஜாதாநி ஸிஞ்ச-
நுத்³யாநாநாம் நவஜலகணீர்யூதி²காஜாலகாநி |
க³ண்ட³ஸ்வேதா³பநயநருஜாக்லாந்தகர்ணோத்³பலாநாம்

சா³யாதா³நாத்³க்ஷணபரிசித: புஷ்பலாவீமுகா²நாம் || 26 ||

விஸ்ராந்த இதி || விஸ்ராந்த: ஸம்ஸ்தத்ர நீசைர்கி³ரௌ விநீதாத்⁴வஸ்ரம:
ஸந் | அத² விஸ்ராந்தேரநந்தரம் | வநே³ரண்யே யா நத்³யஸ்தாஸாம் தீரேஷு
ஜாதாநி ஸ்வயம்ருடா³நி | அக்ரு³த்ரிமாணீத்யர்த:² || நத³நதீ³ - “இதி பாடே²”
புமாந்ஸ்த்ரியா இத்யேகஸேஷோ து³ர்வார: || தேஷாமுத்³யாநாநாமாராமாணம்
ஸம்ப³நதீ⁴நி யூதி²காஜாலகாநி மாக³தீ⁴குஸுமமுகுலாநி || “அத² மாக³தீ⁴
| க³ணிகா யூதி²கா” இத்யமர: || “கோரகஜாலககலிகா குட்³மலமுகுலாநி
துல்யாநி” இதி ஹலாயுத:⁴ || நவஜலகணீ: ஸிஞ்சந்நாத்³ரகுர்வந் || அத்ர
ஸிஞ்சதேராத்³ரீகரணர்த²த்வாத்³த்³ரவத்³ரவ்யஸ்ய கரணத்வம் | யத்ர து
க்ஷரணமர்த²ஸ்தத்ர த்³ரவத்³ரவ்யஸ்ய கர்மத்வம் | யதா² “ரேத: ஸிக்த்வா
குமாரீஷு” | “ஸுகை³ர்நிஷிஞ்சந்தமிவாம்ரு³தம் த்வசி” இத்யேவமாதி³ | ஏவம்
கிரதீத்யாதீ³நாமபி “ரஜ: கிரதி மாருத:” | அவா: கிரந்வயோவ்ரு³த்³தா⁴ஸ்தம்
லாஜை: பௌரயோஷித:” இத்யாதி³ஷ்வர்த²பே⁴தா³ஸ்ரயணேந ரஜோலாஜாதீ³நாம்
கர்மத்வகரணத்வே க³மயிதவ்யே || ததா² க³ண்ட³யோ: கபோலயோ: ஸ்வேத³ஸ்யாபநயநேந
ப்ரமார்ஜநேந யா ருஜா பீடா³ || பி⁴தா³தி³த்வாத்³ந்ப்ரத்யய: || தயா க்லாந்நாநி
ம்லாநாநி கர்ணோத்³பலாநி யேஷாம் தேஷாம் ததோ²க்தாநாம் | புஷ்பாணி லுநந்தீதி
புஷ்பலாவ்ய: புஷ்பஷாவசாயிகா: கி²ய: || “கர்மண்யண் | டி³டா⁴ணஞ்-” இத்யாதி³நா
நீப் | தாஸாம்முகா²நாம் | சா³யாயா அநாதபஸ்ய தா³நாத் | காந்திதா³நஞ்ச
த்⁴வந்யதே || சா³யா ஸூர்யப்ரியா காந்தி: ப்ரதிபி³ம்ப³மநாதப:” இத்யமர: ||

காமுகத³ர்ஸநாத்காமிநீநாம் முகா²நேகாஸோ ப⁴வதீதி பா⁴வ: || கூண்பரிசித: கூணம்
ஸம்ஸ்ரு³ஷ்ட: ஸந¹ | ந து சிரம் | க³ச்ச² ||

வக்ர: பந்தா² யத³பி ப⁴வத: ப்ரஸ்தி²தஸ்யோத்தராஸாம்

ஸௌதோ⁴தஸங்க³ப்ரணயவிமுகோ² மா ஸம் பூ⁴ருஜ்ஜயிந்யா: |

வித்யு³த³தா³மஸ்பு²ரிதசுகிதைஸ்தத்ர பௌராங்க³நாநாம்

லோலாபாங்கை³ர்யதி³ ந ரமஸே லோசநைர்வஞ்சிதோ⁵ஸி || 27 ||

வக்ர இதி || உத்தராஸாமுதீ³சீம் தி³ஸம் ப்ரதி ப்ரஸ்தி²தஸ்ய -ப⁴வத: பந்தா²
உஜ்ஜயிநீமார்கோ³ வக்ரோ யத³பி | தூ³ரோ யத³யபீத்யர்த: ² | விந்த⁴யாது³த்தரவாஹிந்யா
நிர்விந்த⁴யாயா: ப்ரா³க³பா⁴கே³ கியத்யபி தூ³ரே ஸ்தி²தோஜ்ஜயிநீ | உத்தரபத²ஸ்து
நிர்விந்த⁴யாயா: பஸ்சிம இதிவக்ரத்வம் || ததா²ப்யுஜ்ஜயிந்யா விஸாநநக³ர்ஸ்ய ||
“வி-ஸாலோஜ்ஜயிநீ ஸமா” இத்யுத்பல: | ஸௌதா⁴நாமுத்ஸங்கே³ஷு³பரிபா⁴கே³ஷு
ப்ரணய: பரிசய: || “ப்ரணய: ஸ்யாத்பரிசயே யாத்ராயாம் ஸௌஹ்ரு²தே³ஸி ச”
இதி யாத³வ: || தஸ்ய விமுக: ² பராங்முகோ² மா ஸம் பூ: ⁴ | ந ப⁴வேத்யர்த: ²
|| “ஸமோத்தரே லங் ச” இதி சகாராதா³ஸீரர்தே² லங் | ந மாங்யோகே³”
இத்யடா³க³ம்ப்ரதிஷேத: ⁴ || தத்ரோஜ்ஜயிந்யாம் வித்யு³த³தா³ம்நாம் வித்யு³லதாநாம்
ஸ்பு²ரிதே³ய: ஸ்பு²ரணே³யஸ்ச கிதைர்லோலாபாங்கை³ஸ்சஞ்சலகடாகை: ³
பௌராங்க³நாநாம் லோசநைர்ந ரமஸே யதி³ தர்ஹி த்வம் வஞ்சித: ப்ரதாரிதோ⁵ஸி |
ஜம்மவைப²ல்யம் ப⁴வேதி³த்யர்த: ² ||

ஸம்ப்ரத்யுஜ்ஜயிநீம் க³ச்ச²தஸ்தஸ்ய மத⁴யேமார்க³ம் நிர்விந்த⁴யாஸம்ப்ந்த⁴மாஹஸ்யா-

வீசிக்ஷாப⁴ஸ்தநிதவிஹக³ஸ்ரேணிகாஞ்சீ³கு³ணயா:

ஸம்ஸர்பந்த்யா: ஸ்க²விதஸு⁴க³ம் த³ர்ஸிதாவர்தநாபே: ⁴ |

நிர்விந்த⁴யாயா: பதி² ப⁴வ ரஸாப⁴யந்தர: ஸந்நிபத்ய

ஸ்தர்³ணாமாத்³யம் ப்ரணயவசநம் விப்⁴ரமோ ஹி ப்ரியேஷு || 28 ||

வீசீதி || ஹே ஸகே², பத்யு³ஜ்ஜயிநீ²பதே² வாசிக்ஷாபே⁴ண

தரங்க³ந்சலநேந ஸ்தநிதாநாம் முக²ராணம் || கர்தரி க்த: || விஹக³நாம்
ஹம்ஸாநாம் ஸ்ரேணி: பங்திரேவ காஞ்சீ³கு³ணே யஸ்யாஸ்தஸ்யா: ஸ்க²விதேநோபஸ்க²லநேந
மத³ஸ்க²விதேந ச ஸு⁴க³ம் யதா² ததா² ஸம்ஸர்பந்த்யா: ப்ரவஹந்த்யா
க³ச்ச²ந்த்யாஸ்ச ததா² த³ர்ஸித: ப்ரகடித ஆவர்தே⁵ம்⁴ஸாம் ப்⁴ரம ஏவ நாபி⁴யா
|| தா³வர்தோ⁵ம்⁴ஸாம் ப்⁴ரம: இத்யமர: || நிஷ்க்ராந்தா விந்த⁴யாநிர்விந்த⁴யா
நாம் நதீ³ம் || “நிராதீ³ய: க்ராந்தாதீ³யர்தே² பஞ்சம்யா:” இதி ஸமாஸ: |

“த்³விசு³ப்ராப்தா பந்நாலம்-” இத்யாதி³நா பரவல்லிங்க³தாப்ரதிஷேத:⁴ || தஸ்யா நத்³யா: ஸந்நிபத்ய ஸங்க³த்ய | ரஸோ ஜலமப்³யந்தரே யஸ்ய ஸ: | அந்யத்ர ரஸேந ஸ்ரு³ங்கா³ரேணாப்³யந்தரோ³ந்நரங்கோ³ ப⁴வ | ஸர்வதா² தஸ்யா ரஸமநுப⁴பே³த்யர்த:² || “ஸ்ரு³ங்கா³ராதெள³ ஜலே வீர்யே ஸுவர்ணே விஷஸூக்ரயோ: | திக்தாதா³வம்ரு³தே சைவ நிர்யாஸே பாரதே³ த்வநௌ || ஆஸ்வாதே³ ச ரஸம் ப்ராஹு:” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || நநு தத்ப்ரா³ர்த²நாமந்தரேண கர்த²ம் தத்ராநுப⁴வோ யுஜ்யத இத்யத ஆஹ -ஸ்த்ரீ³ணமிதி || ஸ்த்ரீ³ணம் ப்ரியேஷு விஷயே விப்⁴ரமோ விலாஸ ஏவாத்³யம் ப்ரணயவசநம் ப்ரா³ர்த²நாவாக்யம் ஹி | ஸ்த்ரீ³ணமேஷ ஸ்வபா⁴வோ யத்³விலாஸரேவ ராக³ப்ரகாஸநம் | ந து கண்ட²த இதி பா⁴வ: || விப்⁴ரமஸ்சாத்ர நாபி⁴ஸந்த³ர்ஸநாதி³ருக்த ஏவ ||

நிர்விந்த³யாயா விரஹாவஸ்தா²ம் வர்ணயம்ஸ்தந்நிராகரணம் ப்ரா³ர்த²யதே-

வேணீ³பூ⁴தப்ரதநுஸலிலாஸாவதீ³தஸ்ய ஸிந்து:⁴

பாண்³ச்சா²யா தடருஹதருப்⁴ரம்ஸிபி⁴ஜீர்ணபர்²ண: |

ஸௌபா⁴க³யம் தே ஸுப⁴க³ விரஹாவஸ்த²யா வ்யஞ்ஜயந்தீ

கார்ஸ்ய யேந த்யஜதி விதி⁴நா ஸ த்வயைவோபபாத்³ய: || 29 ||

வேணீ³தி || அவேணீ³ வேணீ³பூ⁴தம் வேண்யாகாரம் ப்ரதநு ஸ்தோகம் ச ஸலிலம் யஸ்யா: ஸா ததோ²க்தா | அந்யத்ர வேணீ³பூ⁴த கேஸபாஸேதி ச த்வந்யதே | ருஹந்தீ³தி ருஹா: || இசு³பத⁴லக்ஷண: கப்ரத்யய: || தடயோ ருஹா யே தரவஸ்தேப்⁴யோ ப்⁴ரஸ்யந்தீ³தி ததோ²க்தை: | ஜீர்ணபர்²ண: ஸுஷ்கபத்ரை: பாண்³ச்சா²யா பாண்³வர்³ணா | அத ஏவ ஹே ஸுப⁴க³, விரஹாவஸ்த²யா பூர்வோக்தப்ரகாரயா கரணேந || அதீ³தஸ்யைதாவந்தம் காலமதீ³த்ய க³தஸ்ய | ப்ரோஷிதஸ்யேத்யர்த:² | தே தவ ஸௌபா⁴க³யம் ஸுப⁴க³த்வம் || “ஹ்ரு³த்³வக³ஸிந்த⁴வந்தே பூர்வபத³ஸ்ய ச” இதுப⁴யபத³வ்ரு³த்³தி:⁴ || வ்யஞ்ஜயந்தீ³ ப்ரகாஸயந்தீ³ | ஸ க²லு ஸுப⁴கோ³ யமங்க³நா: காமயந்த இதி பா⁴வ: | அஸௌ பூர்வோக்தா ஸிந்து⁴ர்³ந்தீ³ நிர்விந்த³யா || ஸ்த்ரீ³ நத்³யாம் நா நதே³ ஸிந்து⁴ர்³தே³ஸபே³தே³ஸ³ம³பு³தௌ⁴ க³ஜே” இதி வைஜயந்தீ³ || யேந விதி⁴நா வ்யாபாரேண கார்ய த்யஜதி ஸ விதி⁴ஸ்த்வயைவோபபாத்³ய: | கர்தவ்ய இத்யர்த:² | ஸ ச விதி⁴ரேகத்ர வ்ரு³ஷ்டிரந்யத்ர ஸம்போ⁴க³ஸ்தத³பா⁴வநிப³ந்த⁴நத்வாத்கார்ஸஸ்யேதி பா⁴வ: || இயம் பஞ்சமீ மத³நாவஸ்தா² | தது³க்தம் ரதிரஹஸ்யே - “நயநப்³தி: ப்ரத²மம் சித்தாஸங்க³ஸ்ததோ³ஸ² ஸங்கல்ப: | நித்³ராச்சே²த³ஸ்தநுதா விஷயநிவ்ரு³த்திஸ்த்ரபாநாஸ: || உந்மாதோ³ மூர்சா² ம்ரு³தி³ரித்யேதா: ஸ்மரத³ஸா

த³ஸைவஸ்ய: || “இதி || “தாமதீதஸ்ய” இதி பாட²மாஸ்ரித்ய ஸிந்து⁴ர்நாம
நத³யந்தரமிதி வ்யாக்²யாதம் | கிந்து ஸிந்து⁴ர்நாம கஸ்வசிநந்த: ³காஸ்மீரதே³ஸே⁵ஸ்தி
| நதீ³ து குத்ராபி நாஸ்தீத்யுபேக்ஷயமித்யாசக்ஷேத ||

ப்ராப்யாவந்தீநுத³யநகதா²கோவித³க்³ராமவ்ரு³த்³தா⁴ந்
பூர்வோத்³தி³ஷ்டாமநுஸர புரீம் ஸ்ரீவிஸாலாம் விஸாலாம் |
ஸ்வல்பீபூ⁴தே ஸுசரிதப²லே ஸ்வர்கி³ணம் கா³ம் க³தாநாம்

ஸேஷ: புண்யைர்ஹ்ரு³தமிவ தி³வ: காந்திமத்க²ண்ட³மேகம் || 30 ||

ப்ராப்யேதி || வித³ந்தீதி விதா: ³ || இகு³பத⁴லக்ஷண: க: || ஓகஸோ வேத்³யஸ்தா²நஸ்ய
விதா: ³ கோவிதா: ³ || ஓகாரலுப்தே ஷ்டஷோத³ராதி³த்வாத்ஸாது: ⁴ || உத³யநஸ்ய
வத்ஸராஜஸ்ய கதா²நாம் || வாஸவத³த்தா ஹரணாத³யத்³பு⁴தோபாக்²யாநாநாம்
கோவிதா³ஸ்தத்தவஜ்ஞா க்³ராமேஷு யே வ்ரு³த்³வாஸ்தே ஸந்தி யேஷு
தாநவந்தீம்ஸ்தந்நாமஜநபதா³ந்ப்ராப்ய தத்ர பூர்வோத்³தி³ஷ்டாம் பூர்வோக்தாம்
“ஸௌதோ⁴த்ஸங்க³மணயவிமுகோ² மா ஸம் பூ⁴ருந்ஜயிந்யா: இதுக்தாம்
ஸ்ரீவிஸாலாம் ஸம்பத்திமஹதீம் || “ஸோபா⁴ஸம்பத்திபத்³மாஸு லக்ஷமீ: ஸ்ரீரிவ
த்³ரு³ஸ்யதே” இதி | ஸாஸ்வத: || விஸாலாம் புரீமுஜ்ஜயிநீமநுஸர வ்ரஜ || கத²மிவ
ஸ்தி²தாம் | ஸுசரிதப²லே புண்யப²லே ஸ்வர்கோ³பபோ⁴க்³லக்ஷணே ஸ்வல்பீபூ⁴தே |
அத்யல்பாவஸிஷ்டே ஸதீத்யர்த: ² | கா³ம் பூ⁴மிம் க³தாநாம் || “கௌ³ரிலா கும்பி⁴நீ
க்ஷமா” இத்யமர: || புநரபி பூ⁴லோகக³தாநாமித்யர்த: ² | ஸ்வர்கி³ணம் ஸ்வர்க³வதாம்
ஜநாநாம் ஸேஷபு⁴ங்க்தஸிஷ்டை: புண்யை: ஸுக்ரு³தைர்ஹ்ரு³தமாநீதம் |
ஸ்வர்கா³ர்தா²நுஷ்டி²தகர்மஸேஷாணம் ஸ்வர்க³தா³நாவஸ்யம்பா⁴வாதி³தி பா⁴வ:
| காந்தி ரஸ்யாஸ்தீதி காந்திமது³ஜ்ஜ்வலம் | ஸாரபூ⁴தமித்யர்த: ² | ஏகம்
பு⁴க்தாத³ந்யத் || “ஏகே முக்²யாந்யகேவலா:” இத்யமர: || தி³வ: ஸ்வர்க³ஸ்ய
க²ண்ட³மிவ ஸ்தி²தாமித்யுத்ப்ரேக்ஷா | ஏதேநாதிக்கரா ந்தஸகல பூ⁴லோகநக³ர்
ஸௌபா⁴க்³யஸாரதவமுஜ்ஜயிந்யா வ்யஜ்யதே ||

தீ³ர்³க்³ரூர்வந்படு மத³கலம் கூஜிதம் ஸாரஸாநாம்

ப்ரத்யூஷேஷு ஸ்ப²டிதகமலாமோத³மைதரீகஷாய: |

யத்ர ஸ்தரீணம் ஹரதி ஸுரதக்³லாநிமங்கா³நுகூல:

ஸிப்ராவாத: ப்ரியதம இவ ப்ரார்த²நாசாடுகார: || 31 ||

தீ³ர்³க்³ரூர்வந்நிதி || யத்ர விஸாலாயாம் ப்ரத்யூஷேஷ்வஹர்மு²கே²ஷு ||
“ப்ரத்யூஷோ⁵ஹர்மு²க²ம் கஸ்யம்” இத்யமர: || படு ப்ரஸ்பு²டம் | மத³கலம்
மதே³நாவ்யக்தமது⁴ரம் || “த்⁴வநௌ து மது⁴ராஸ்பு²டே | கல:” இத்யமர: ||

ஸாரஸாநாம் பக்ஷிவிஸேஷாணம் || “ஸாரஸோ மைது²நீ காமி கோ³நர்த்³ புஷ்கராஷ்டர்ய:” இதி யாத்³வ: || யத்³வா ஸாரஸாநாம் ஹம்ஸாநாம் || “சக்ராங்க:³ ஸாரஸோ ஹம்ஸ:” இதி ஸப்³தூ³ர்ணவே || கூஜிதம் ருதம் தீ³ர்³கீ⁴ருர்வந் | விஸ்தாரயந்நித்யர்த்² | யாவத்³வாதம் ஸப்³தூ³நுவ்ரு³த்தேரிதி பா⁴வ: | ஏதேந ப்ரியதம: ஸ்வசாடுவாக்யாநுஸாரி க்ரீடா³பக்ஷிகூஜிதமவிச்சி²ந்நீ குர்வந்நிதிச கி³ம்யதே | ஸ்பு²டிதாநாம் விக்ஸிதாநாம் கமலாநாமாமோதே³ந பரிமலேந ஸஹ யா மைத்³ ஸம்ஸர்க³ஸ்தேந கஷாய: ஸுரபி:⁴ || “ராக³த்³ரவ்யே கஷாயோ⁵ஸ்த்³நீ நிர்யாஸே ஸௌரபே⁴ ரஸே” இதி யாத்³வ: || அந்யத்ர: விமர்த்³க³ந்தீ⁴த்யர்த்² || “விமர்தோ³த்தே² பரிமலோ க³ந்தே⁴ ஜந மநோஹரே | ஆமோத:³ ஸோ⁵திநிர்ஹா³” இத்யமர: || அங்கா³நுகூலோ கா³த்ரஸுக²ஸ்பர்ஸ: | அந்யத்ர கா³டா⁴விங்க³ந்த³த்தகா³த்ர ஸம்வாஹந இத்யர்த்² | ப⁴வபூ⁴திநா சோக்தம் - “அஸிதி²ஸபரிமமேதே³த்தஸம்வாஹநாநி” இதி || ஸம்வாஹ்யந்தே ச ஸுரதஸ்ப்ராந்தா: ப்ரியையுவதய: | ஏதக்கவிரேவ வக்ஷயதி - “ஸம்போ⁴கா³ந்தே மம ஸமுசிதோ ஹஸ்தஸம்வாஹநாநாம்” இதி || ஸிப்ரா நாம காசித்தத்யா ந்தீ³ தஸ்யா வாத: ஸிப்ராவாத: || ஸிப்ரா³க்³ரஹணம் ஸைத்யத்³யோதநார்த்²ம் || ப்ரார்த்²நா ஸுரதஸ்ய யாஞ்சா தத்ர சாடு கரோஜீதி ததோ²க்த: | புந: ஸுரதார்த்²ம் ப்ரியவசந ப்ரயோக்தேத்யர்த்² || கர்மண்யண்ப்ரத்யய: || ப்ரியதமோ வல்லப⁴ இவ ஸ்த்³நீ³ணம் ஸுரதக்³லாநிம் ஸம்போ⁴க³கே²த³ம் ஹரதி நுத³தி | சாடுக்திபி⁴ர்³விஸம்ரு³தபூர்வ ரதிகே²தா:³ ஸ்த்³நிய: ப்ரியதம்ப்ரார்த்²நாம் ஸப²லயந்நீதி பா⁴வ: || “ப்ரார்த்²நாசாடுகார:” இத்யத்ர “க²ண்டி³தநாயிகாநுநீதா” இதி வ்யாக்²யாநே ஸுரத க்³லாநிஹணம் ந ஸம்ப⁴வதி | தஸ்யா: பூர்வம் ஸுரதாபா⁴வாத்பஸ்சாத்தநஸுரதக்³லாநிஹணம் து நேதா³நீந்தந கோபஸமநார்த்²ம் சாடுவசநஸாத்யமித்யுத்³ப்ரேகைஷவோசிதா விவேகிநாம் || “ஜ்ஞாதே⁵ந்யாஸங்க³விக்ரு³தே க²ண்டி³தேர்ஷ்யாகஷாயிதா” இதி த³ஸூ³நபகே ||

இத: பரம் மக்ஷிப்தமபி ஸ்லோகத்ரயம் வ்யாக்²யாயதே ||

ஹாராம்ஸ்தாராம்ஸ்தரலகு³டிகாந்கோடிஸ: ஸங்க²ஸூக்தீ:

ஸஷ்பர்யாமாந்மரகதமணீநுந்மபூக² ப்ரரோஹாந் |

த்³ரு³ஷ்ட்வா யஸ்யாம் விபணிரசிதாந்வித்³ருமாணம் ச ப⁴ங்கா³ந்

ஸம்லக்ஷயந்தே ஸலிலநித⁴யஸ்தோயமாத்ராவஸேஷா: ||

ஹாராநிதி || யஸ்யாம் விஸாலாயாம் கோடிஸோ விபணிஷு

பண்யவீதி²காஸு | “விபணி: பண்யவீதி²கா” இத்யமர: || ரசிதாந்ப்ரஸாரிதாந் ||

இத³ம் விசேஷணம் யதா²விங்க³ம் ஸர்வத்ர ஸம்ப³த்யதே || தாராஞ்சு²ருத்³தா⁴ந்
 || “தாரோ முக்தாதி³ஸம்ஸூத்³தௌ⁴ தரணே ஸூத்³த⁴மௌக்திகே” இதி விஸ்வ:
 || தரலகு³டிகாந்மத்⁴யமணீ³பூ⁴தமஹாரத்நாந் || “தரலோ ஹாரமத்⁴யக:”
 இத்யமர: || “பிண்டே³ மணௌ மஹாரத்நே கு³டிகா ப³த்³த⁴பாரதே³” இதி
 ஸப்³தா³ர்ணவே | ஹாராந்முக்தாவீ: | ததா² கோடிஸ: ஸங்கா²ம்ஸ்ச ஸூக்தீஸ்ச
 முக்தாஸ்போ²டாம்ஸ்ச || “முக்தாஸ்போ²ட: ஸ்திரியாம் ஸூக்தி: ஸங்க:”
 ஸ்யாத்கம்பு³ரஸ்திரியௌ” இத்யமர: || ஸஷபம் பா³லத்ரு³ணம் தத்³வச்ச²யாமாந்
 || “ஸஷபம் பா³லத்ரு³ணம் கா⁴ஸோ யவஸம் த்ரு³ணமர்ஜுநம்” இத்யமர: ||
 உந்மயுக²மரோஹாநுத்³க³தரம்யாங்கராந்மரகதமணீ³ந்கா³ரு³ரத்நாநி | ததா²
 நித்³ருமாணம் ப⁴ங்கா³ந்³ப்ரவாலக²ண்டா³ம்ஸ்ச த்³ரு³ஷ்ட்வா ஸலிலநித⁴ய:
 ஸமுத்³ராஸ்தோயமாஸ்ரமவஸேஷோ யேஷாம் தே தாத்³ரு³ஸா: ஸம்லக்ஷயந்தே |
 ததா²நுமீயந்த இத்யாத:” | ரத்நாகரா³த³ப்யதிரிச்யதே ரத்ந ஸம்பத்³விரிதி பா⁴வ: ||

ப்ரத்³யோதஸ்ய ப்ரியது³ஹிதரம் வத்ஸராஜோ⁵த்ர ஜஹ்ரே
 ஹைமம் தாலத்³ருமவநமபூ⁴த³த்ர தஸ்யைவ ராஜ்ஞ: |
 அத்ரோத்³ப⁴ராந்த: கில நலகி³ரி: ஸ்தம்ப⁴முத்பா⁴ட்ய த³ர்பா-
 தி³த்யாக³ந்நூந்ரமயதி ஜநோ யத்ர ப³ந்நூ⁴நபி⁴ஜ்ஞ: ||

ப்ரத்³யோதஸ்யேதி || அத்ர ப்ரதே³ஸே வத்ஸராஜோ வத்ஸதே³ஸாதீ⁴ஸ்வர உத³யந: |
 ப்ரத்³யோதஸ்ய நாமோஜ்ஜயிநீநாயகஸ்ய ராஜ்ஞ: ப்ரியது³ஹிதரம் வாஸவத்³த்தாம்
 ஜஹே ஜஹார | அத்ர ஸ்த²லே தஸ்யைவ ராஜ்ஞ ப்ரத்³யோதஸ்ய ஹைமம்
 ஸௌவர்ணம் தாலத்³ருமவநமபூ⁴த் | அத்ர நலகி³ரிர்நாமேந்த்³ரத்³த்தஸ்தத்³யோ
 க³ஜோ த³ர்பாந்மதா³த்ஸ்தம்⁴மாலாநமுத்பா⁴ட்யோத்³த்⁴ரு³த்யோத்³ப⁴ராந்த உத்பத்ய
 ப⁴ரமணம் க்ரு³தவாந் | இதீ³த்த²ம்பூ⁴தாபி:” கதா²பி⁴ரித்யாத:” | அபி⁴ஜ்ஞ:
 பூர்வோக்தகதா²பி⁴ஜ்ஞ: கோவிதோ³ஜந ஆக³ந்நூந்தே³ஸாந்தராதா³க³தாந் ||
 ஓளாணி³கஸ்துந்³ப்ரத்யய: || -ப³ந்நூ⁴ந்யத்ர விஸாலாயாம் ரமயதி விநோத³யதி ||
 அத்ர பா⁴விகாலங்கார: | தது³க்தம் - “அதீ³தாநாக³தே யத்ர ப்ரத்யக்ஷத்வேந லக்ஷிதே
 | அத்யத்³பு⁴தார்த²கத²நாத்³பா⁴விகம் தது³தா³ஹ்ரு³தம் || “இதி ||

பத்ரஸ்யாமா தி³நகர ஹயஸ்பர்தி⁴நோ யத்ர வாஹா:
 ஸைலோத்³க³ராஸ்த்வமிவ கரிணே வ்ரு³ஷ்டிமந்த: ப்ரபே⁴தா³த் |
 யோதா⁴க³ரண்ய: ப்ரதித³ஸமுக²ம் ஸம்யுகே³ தஸ்தி²வாம்ஸ:
 ப்ரத்யாதி³ஷ்டாப⁴ரணருசயஸ்சந்த்³ரஹாஸவ்ரணங்கை: ||
 பத்ரேதி || ஹே ஜலத³, யத்ர விஸாலாயாம் வாஹா ஹயா: பத்ர

ஸ்யாமா: பலாஸவர்ண அத ஏவ தி³நகரஹயஸ்பர்தி⁴நோ வர்ணதோ வேக³தஸ்ச
ஸலிர்யாஸ்வகஸ்பாஸ்ததா²ஸைலோத³க்³ரா: ஸைலவது³ந்நதா: கரிண: ப்ரபே³தா³ந்மத³ஸ்ராவாத்
வ்ரு³ஷ்டிமந்த: | அக்³ரம் நயந்தீ³த்யக்³ரண்ய: || “ஸத்ஸுருத்³விஷ-” இத்யாதி³நா க்விப்
|| “அக்³ரக்³ராமாப்⁴யாம் நயதே:” இதி வக்தவ்யாண்ணத்வம் || யோதா⁴நாமக்³ரயோ
ப⁴டஸ்ரேஷ்டா:² ஸம்யுகே³ யுத்³தே⁴ ப்ரதித³ஸமுக்³மபி⁴ராவணம் தஸ்தி²வாம்ஸ:
ஸ்தி²தவந்த: | அத ஏவ சந்த³ரஹாஸஸ்ய ராவணஸேர்வ்ரணந்ஸுதாந்யேவாங்கஸ்சிஹாநி
தை: || “சந்த³ரஹாஸோ ராவணஸாவஸிமாத்ரே⁵பி ச க்வசித்” இதி ஸாஸ்வத: ||
ப்ரத்யாதி³ஷ்டாப⁴ரணருசய: ப்ரதிவித்³த⁴பூ⁴ஷணகாந்தய: | ஸஸ்த்ரப்ரஹாரா ஏவ
வீராணம் பூ⁴ஷணமிதி பா⁴வ: | அத்ராபி பா⁴விகாலங்கார: ||

ஜாலோத்³க்³ர்ணேருபசிதவபு: கேஸஸம்ஸ்கார தூ⁴பை:

ப³ந்து⁴ப்ரீ⁴த்யா ப⁴வநஸிகி²பி⁴ர்³த்³த்தந்ரு³த்யோபஹார: |

ஹர்மைஷ்வஸ்யா: குஸுமஸுரபி⁴ஷ்வத்⁴வகே²த³ம் நயேதா²

லக்ஷமீம் பஸ்யஞ்லலிதவநிதாபாத³ராகா³ங்கிதேஷு || 32 ||

ஜாலோத்³க்³ர்ணரிதி || ஜாலோத்³க்³ர்ணர்க³வாக்ஷமார்க³நிர்க³தை: || “ஜாலம்
க³வாக்ஷ ஆநாயே ஜாலகே கபடே க³ணே” இதி யாத³வ: | கேஸஸம்ஸ்காரதூ⁴பை:
| வநிதாகேஸவாஸநார்யைர்க³ந்த⁴த்³ரவ்யதூ⁴பைரித்யர்த:² || அத்ர ஸம்ஸ்கார
தூ⁴பயோஸ்தாத³ர்த²யேபி யூபதா³ர்வாதி³வத்ப்ரக்ரு³திவிகாரத்வாபா⁴வாத³ஸ்வகா⁴ஸாதி³ஷத்ஷ
ந சதூர்தீ²ஸமாஸ: || உபசிதவபு: பரிபுஷ்டஸரீர: | ப³ந்தெள⁴ ப³ந்து⁴ரிதி வா
ப்ரீ⁴த்யா ப⁴வந ஸிகி²பி⁴ர்³க்ரு³ஹ மயூரைர்த³த்தோ ந்ரு³த்யமேவோபஹார உபாயநம்
யஸ்மை ஸ ததோ²க்த: || “உபாயநமுபக்³ராஹ்யமுபஹாரஸ்ததோ²பதா³” இத்யமர:
|| குஸுமை: ஸுரபி⁴ஷு ஸுக³ந்தி⁴ஷு || -லலிதவநிதா: ஸுந்த³ரஸ்த்ரிய: ||
“லலிதம் த்ரிஷு ஸுந்த³ரம்” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே | தாஸாம் பாத³ராகே³ண
லாக்ஷாரஸேநாங்கிதேஷு சிஹிதேஷு ஹர்மயேஷு த⁴நிக ப⁴வநேஷ்வஸ்யா
உஜ்ஜயிந்யா லக்ஷமீம் பஸ்யந்ந்த⁴வநாத⁴வக்³மநேந கே²த³ம் க்லேஸம் நயேதா² அபநய
||

ப⁴ர்து: கண்ட²ச்²விரிதி க³ண: ஸாத³ரம் வீக்ஷயமாண:

புண்யம் யாயாஸ்த்ரிபு⁴வநகு³ரோர்தா⁴ம சண்ட³ஸ்வரஸ்ய: |

தூ⁴தோத்³யாநம் குவலயரஜோக³ந்தி⁴பி⁴ர்³க்³ந்த⁴வத்யா-

ஸ்தோயக்ரீடா³நிரதயுவதிஸநாநதிக்கைதர்மருத்³பி:⁴ || 33 ||

ப⁴ர்துரிதி || ப⁴ர்து: ஸ்வாமிநோ நீலகண்ட²ஸ்ய ப⁴க³வத: கண்ட²ஸ்யவே
ச²விர்யஸ்யாஸௌ கண்ட²ச்²விரிதி ஹேதோர்க³ண: ப்ரமதை:² || “க³ணஸ்து

க³ணநாயாம் ஸ்யாத்³வஸே ப்ரமதே² சயே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ஸாத³ர்ம் யதா² ததா² வீக்ஷயமாண: ஸந் | ப்ரியவஸ்துஸாத³யாத³திப்³ரியத்வம் ப⁴வேதி³தி பா⁴வ: | த்ரயாணாம் ப⁴வநாநாம் ஸமாஹாரஸ்த்ரிப⁴வநம் || “தத்³தி⁴தா³ர்த²-” இத்யாதி³நா ஸமாஸ: || தஸ்ய கு³ரோத்தரலோக்யநாத²ஸ்ய சண்ட³ஸ்வரஸ்ய: காத்யாயநீவல்லப⁴ஸ்ய புண்யம் பாவநம் தா⁴ம மஹாகாலாக்²யம் ஸ்தா²நம் யாயா க³ச்² || வித்⁴யர்தே² விங் || ஸ்ரேயஸ்கரத்வாத்ஸர்வதா² யாதவ்யமிதி பா⁴வ: || உக்தம் ச ஸ்காந்தே³ - “ஆகாஸே தாரகம் விங்க³ம் பாதாலே ஹாடகேஸ்வரம் | மர்த்யலோகே மஹாகாலம் த்³ரு³ஷ்ட்வா காமமவாப்ந்யாத் || “இதி || ந கேவலம் முக்திஸ்தா²நமித³ம் கிந்து விலாஸஸ்தா²நமபீத்யாஹ - தூ⁴தேதி || குவலயரஜோக³ந்தி⁴ப⁴ருத்³பலபரா³க³ந்த⁴வத்³பி⁴ஸ்தோயக்ரீடா³ஸு நிரதாநாமாஸக்தாநாம் யுவநீநாம் ஸ்நாநம் ஸ்நாநீயம் சந்த³நாதி³ || கரணே ஸ்யுட் || “ஸ்நாநீயே⁵பி⁴ஷவே ஸ்நாநம்” இதி யாத³வ: || தேந திக்தை: ஸுரபி⁴பி: “க³ருதி³க்தகஷாயாஸ்து ஸௌரபே⁴ ச ப்ரகீர்திதா:” இதி ஹலாயுத: | ஸௌக³ந்த⁴யாதிஸயார்த²ம் விஸேஷணத்³வ்யம் | க³ந்த⁴வத்யா நாம நத்³யாஸ்தத்ரத்யாயா மருத்³பி⁴ர்மாருதைர்தூ⁴தோத்³யாநம் கம்பிதா³க்ரீட³மிதி தா⁴ம்நோ விஸேஷணம் ||

அப்யந்யஸ்மிஞ்ஜலத⁴ர மஹாகாலமாஸாத³ய காலே ஸ்தா²தவ்யம் தே நயநவிஷயம் யாவத்³த்யேதி பா⁴நு: | குர்வந்ஸந்த⁴யாப³லிபடஹதாம் ஸூலிந: ஸ்லாக⁴நீயா- மாமந்த³ராணாம் ப²லமவிகலம் லப்ஸ்யஸே க³ர்ஜிதாநாம் || 34 ||

அபீதி || யுக்³மம் ! ஹே ஜலத⁴ர, மஹாகாலம் நாம பூர்வோக்தம் சண்ட³ஸ்வரஸ்தா²நமந்யஸ்மிந் காலாஸாத³ய ப்ராப்ய தே தவம் ஸ்தா²தவ்யம் | த்வயா ஸ்தா²தவ்யமித்யர்த: || “க்ரு³த்யாநாம் கர்தரி வா” இதி ஷஷ்ட² || யாவத்³யாவதா காலேந பா⁴நு: ஸூர்யே நயநவிஷயம் த்³ரு³ஷ்டிபத²மத்யேத்யதி³க்ராமதி | அஸ்தமயகாலபர்யந்தம் ஸ்தா²தவ்யமித்யர்த: || யாவதி³த்யேதத்³வதா⁴ரணர்தே² | “யாவத்தாவச்ச ஸாகல்யே⁵வதௌ⁴ மாநவதா⁴ரணே” இத்யமர: || கிமர்த²மத ஆஹ-குர்வந்நிதி || ஸ்லாக⁴நீயாம் ப்ரஸஸ்யாம் ஸூலிந: ஸிவஸ்ய ஸந்த⁴யாயாம் ப³லி: பூஜா தத்ர படஹதாம் குர்வந்ஸம்பாத³யந்நாமந்த³ராணமீஷத்³க³ம்பீ⁴ராணாம் க³ர்ஜிதாநாமவிகலமக³ண்ட³ ப²லம் லப்ஸ்யஸே ப்ராபஸ்யஸி || லபே:⁴ கர்தரி லு³ட் || மஹாகாலநாத²ப³லிபடஹத்வேந விநியோக³த்தே க³ர்ஜிதஸாப²ல்யம் ஸ்யாதி³த்யர்த: ||

பாத³ந்யாஸை: க்வணித்ரஸநாஸ்தத்ர லீலாவதூ⁴தை-

ரத்தச்சா²யாக²சிதவலிபி⁴ஸ்சாமரை: க்லாந்தஹஸ்தா: |

வேஸ்யாஸ்த்வத்தோ நக²பத³ ஸுகா²ந்ப்ராப்ய வர்ஷாக்³ரபி³ந்தூ³-

நாமோக்ஷயந்தே த்வயி மது⁴கர ஸ்ரேணிதீ³ர்கா⁴ந்கடாக்ஷாநூ || 35 ||

பாத³ந்யாஸைநிதி | தத்ர ஸந்த⁴யாகாலே || பாத³ந்யாஸைஸ்சரணநிக்ஷைபர்ந்ரு³த்யாங்கை:³
 க்வணிதா: ஸப்த³தா³யமாநா ரஸநா யாஸாம் தாஸ்ததோ²க்தா: || க்வணதேரகர்மகத்வாத்
 “க³த்யர்தா²கர்மக-” இத்தயாதி³நா கர்தரி க்த: || லீலயா விலாஸேநாவதூ⁴தை:
 கம்பிதேரத்நாநாம் கங்கணமணீ²நாம் சா²யயா காந்த்யா க²சிதா ரூஷிதா
 வலயஸ்சாமரத³ண்டா³யேஷாம் தை: || “வலிஸ்சாமரத³ண்டே³ ச ஜராவிஸ்த²சர்மணி”
 இதி விஸ்வ: || சாமரைர்வாலவ்யஜறை: க்லாந்தஹஸ்தா: || ஏதேந தை³ஸிகம்
 ந்ரு³த்யம் ஸுசிதம் | தது³க்தம் ந்ரு³த்யஸர்வஸ்வே-‘க²ட³க³கந்து³கவஸ்த்ராதி³த³ண்டி³காசாம
 | வீணாம் ச த்³ரு³த்வா யத்குர்யுர்ந்ரு³த்யம் தத்³தை³ஸிகம் ப⁴வேத் || ” இதி ||
 வேஸ்யா மஹாகால நாத²முபேத்ய ந்ரு³த்யந்த்யோ க³ணிகாஸ்த்வத்தோ நக²பதே³ஷு
 நக²க்ஷதேஷு ஸுகா²ந்ஸுக²கராந் || “ஸுக²ஹேதேள ஸுகே² ஸுக²ம்”
 இதி ஸப்த³தா³ர்ணவே || வர்ஷஸ்யாக்³ரபி³ந்தூ³ந்ப்ரத²ம் பி³ந்தூ³ந்ப்ராப்ய த்வயி
 மது⁴கரஸ்ரேணிதீ³ர்கா⁴ந்கடாக்ஷாநபாங்கா³நாமோக்ஷயந்தே | “பரைரூபக்ரு³தா:
 ஸந்த: ஸத³ய: ப்ரத்யுபகுர்வதே” இதி பா⁴வ: | காமிநீ³த³ர்ஸநீயத்வலக்ஷணம்
 ஸிவோபாஸநாப²லம் ஸத³யோ லப்யஸ இதி த⁴வநி: ||

பஸ்சாது³ச்சைர்⁴ஜதருவநம் மண்ட³லேநாபி⁴லீந:

ஸாந்த⁴யம் தேஜ: ப்ரதிநவஜபாபுஷ்பரக்தம் த³தா⁴ந: |

ந்ரு³த்யாரம்பே⁴ ஹர பஸுபதேரார்த³ரநாகா³ஜிநேச்சா²ம்

ஸாந்தோத்³வேக³ஸ்திமிதநயநம் த³ரு³ஷ்டப⁴க்திர்⁴ப⁴வாந்யா || 36 ||

பஸ்சாதி³தி | பஸ்சாத்தஸந்த⁴யாப³ல்யநந்தரம் பஸுபதே: ஸிவஸ்ய ந்ரு³த்யாரம்பே⁴
 தாண்ட³வப்ராம்பே⁴ ப்ரதிநவஜபாபுஷ்பரக்தம் ப்ரத்யக்³ரஜபாகுஸுமாரூணம்
 ஸந்த⁴யாயாம் ப⁴வம் ஸாந்த⁴யம் தேஜோ த³தா⁴ந: | உச்சைருந்நதம் ப⁴ஜா ஏவ
 தரவஸ்தேஷாம் வநம் மண்ட³லேந மண்ட³லாகாரேணமிலீநோ⁵பி⁴வ்யாப்த: ஸந் ||
 கர்தரி க்த: || ப⁴வாந்யா ப⁴வபத்தந்யா || “இந்த³ரவருணப⁴வஸர்வருத்³ரம்ரு³ஹிமாரண்யவய
 மாதூலாசார்யாங்கா³மாநுக்” இதி ஶீஷ ஆநுகா³க³மஸ்ச || ஸாந்த உத்³வேகோ³
 | நாகா³ஜிநத³ர்ஸந ப⁴யம் யயோஸ்தே அத ஏவ ஸ்திமிதே நிஸ்சலே: நயநே
 யஸ்மிந்கர்மணி தத்ததோ²க்தம் || “உத்³வேக³ஸ்த்வரிதே க்லேஸே ப⁴யே
 மந்த²ரகா³மிநி” இதி ஸப்த³தா³ர்ணவே || ப⁴க்தி: பூஜ்யேஷ்வநூராக:³ || பா⁴வார்தே²
 க்திந்ப்ரத்யய: || த³ரு³ஷ்டா ப⁴க்திர்⁴யஸ்ய ஸ த³ரு³ஷ்டப⁴க்தி: ஸந் |

பஸுபதேரார்த்தீரம் ஸோணிதார்த்தீரம் யந்நாகாஜீநம் க்ஷீரம் || “அஜீநம் சர்ம
 க்ருத்தி: ஸ்தீர்” இயமர: || தத்ரேச்சா²ம் ஹர நிவர்தய | த்வமேவ தத்ஸ்தா²நே
 ப⁴வேத்யர்த: | க³ஜாஸுரமர்த்தீநாநந்தரம் ப⁴க்ஷாந்மஹாதே³வஸ்ததீ³யமார்த்தீராஜீநம்
 ப⁴ஜமண்ட³லேந பி³ப⁴ரத்தாண்ட³வம் சகாரேதி ப்ரஸித்தி: | த³ரு³ஷ்டப⁴க்திரிதி
 கத²ம் ருபஸித்தி: | த³ரு³ஷ்டஸப்த³ஸ்ய “ஸ்தீரியா: புமவத்-” இயாதி³நா
 புமவத்த³ப⁴வஸ்ய து³ர்க⁴டவாத³பூரண³ப்ரியாதி³ஷ்விதி நிஷேதாத³ | ப⁴க்திஸப்த³ஸ்ய
 ப்ரியாதி³ஷு பாடா²தி³தி | ததே³தச்சோத்த³யம் | த³ரு³ட⁴ப⁴க்திரிதி ஸப்த³மாஸரித்ய
 ப்ரதிவிஹிதம் க³ணவ்யாக³யாநே த³ரு³ட⁴ம் ப⁴க்திரஸ்யேதி நபுமஸகம் பூர்வபத³ம் |
 அதா³ர்ச்சநிவ்ரு³த்திபரத்வே த³ரு³ட⁴ஸப்த³ா³ விங்க³விஸேஷஸ்யாநுபகாரித்வாத்ஸ்தீர்த்வமவிவ
 || போ⁴ஜராஜஸ்துப⁴க்தௌ ச கர்மஸாத⁴நாயாமித்யநேந ஸுத்ரேண ப⁴ஜ்யதே
 ஸேவ்யத இதி கர்மார்த²த்வே ப⁴வாநீ⁴ப⁴க்திரித்யாதி³ ப⁴வதி | பா⁴வஸாத⁴நாயாம்
 து ஸ்தி²ரமக்தி³ர்ப⁴வாந்யாமித்யாதி³ ப⁴வதி” இயாஹ | ததே³தத்ஸர்வம்
 ஸம்யக்³விவேசிதம் ரகு⁴வம்ஸஸஞ்ஜீவிந்யாம் “த³ரு³ட⁴ப⁴க்திரிதி ஜ்யேஷ்டே²”
 இயத்ர | தஸ்மாத்த³ரு³ட⁴ப⁴க்திரித்யத்ராபி மதபே³தே³ந பூர்வபத³ஸ்ய ஸ்தீர்த்வேந
 நபுமஸகத்வேந ச ருபஸித்தி³ரஸ்தீதி ஸ்தி²தம் || இத்த²ம் மஹாகாலநாத²ஸ்ய
 ஸேவாமகாரமபி⁴தாய புநரபி “நக³ரஸஞ்சாரரப்ரகாரமாஹ-

க³ச்ச²நதீநாம் ரமணவஸதிம் யோஷிதாம் தத்ர நக்தம்

ருத்த³த⁴லோகே நரபதிபதே² ஸுசிபே⁴த³யைஸ்தமோபி: |

ஸௌதா³ம்ந்யா கநகநிக்ஷஸ்நிக்³த⁴யா த³ர்ஸயோவீம்

தோயோத்ஸர்க³ ஸ்தநிதமுக்²ரோ மா ஸ்ம பூ⁴ர்விக்லவாஸ்தா: || 37 ||

க³ச்ச²நதீநாமிதி || தத்ரோஜ்ஜயிந்யாம் நக்தம் ராத்ரௌ ரமணவஸதிம்
 ப்ரியப⁴வநம் ப்ரதி க³ச்ச²நதீநாம் யோஷிதாம் | அபி⁴ஸாரிகாணமித்யர்த: |
 ஸுசிபி⁴ர்பே⁴த³யை: | அதிலாந்த³ரைரித்யர்த: | தமோபீ⁴ ருத்த³த⁴லோகே
 நி³ருத்த³த³ரு³ஷ்டி³ப்ரஸாரே நரபதிபந்தே² ராஜமார்கே³ கநகஸ்ய நிக்ஷோ
 நிக்ஷயத இதி வ்யுத்தபத்த்யா நிக்ஷ உபலக³தரகா² தஸ்யேவ ஸ்நிக்³த⁴ம்
 தேஜோயஸ்யாஸ்தயா || “ஸ்நிக்³த⁴ம் து மஸ்ரு³ணே ஸாந்த³ரே ரம்யே க்லிபே³
 ச தேஜஸி” இதி ஸப்த³த³ர்ணவே || ஸுதா³ம்நாத³ரிணகதி³க்ஸௌதா³மநீ
 வித்யுத் || “தேநைகதி³க்” இயண்ப்ரத்யய: || மேகதூர்தம் | தயோர்வீம் மாக்³ம்
 த³ர்ஸய | கிஞ்ச தோயோத்ஸர்க³ ஸ்தநிதாப்யாம் வ்ரு³ஷ்டிக்³ர்ஜிதாப்யாம் முக்²ர:
 ஸப்த³த³யமாநோ மா ஸ்ம பூ: | குத: | தா யோஷிதோ விக்லவா பீ⁴ரவ: |
 ததோ த³ரு³ஷ்டிக்³ர்ஜிதே ந கார்யே இய்யர்த: || நாத்ரதோயோத்ஸர்க³ஸஹிதம்

ஸ்தநிதமிதி விக்³ரஹ: | விஸிஷ்டஸ்யேவ கேவலஸ்தநிதஸ்யாப்யநிஷ்டத்வாத் |
ந ச த்³வந்த்³வபக்ஷே⁵ல்பாச்ச்தரபூர்வநிபாதஸாஸ்த்ரவிரோத:⁴ | “லக்ஷண ஹேத்வோ:
க்ரியாயா:” இதி ஸூத்ர ஏவ விபீத நிர்³தே³ஸேந பூர்வநிபாதஸாஸ்த்ரஸ்யாநித்யத்வஜ்ஞாபநாதி³

||

தாம் கஸ்யாஞ்சித்³ப⁴வநவலபௌ⁴ ஸுப்தபாராவதாயாம்

நீத்வா ராத்ரிம் சிரவிலஸநாத்கி²ந்நவித்³யுத்தகலத்ர: |

த்³ரு³ஷ்டே ஸூர்யே புநரபி ப⁴வாந்வாஹயேத்³வஸேஷம்

மந்தா³யந்தே ந க²லு ஸுஹ்ரு³தா³மப்⁴யுபேதார்த²க்ரு³த்யா: || 38 ||

தாமிதி || சிரம் விலஸநாத்ஸ்பு²ரணாத்கி²ந்நம் வித்³யுதே³வ கலத்ரம் யஸ்ய ஸ
ப⁴வாந்ஸுப்தா: பாராவதா: கலரவா யஸ்யாம் தஸ்யாம் விவித்தாயாமித்யர்த:² ||
“பாராவத: கலரவ: கபோத:” இத்யமர: || ஜநஸஞ்சாரஸ்தத்ராஸம்பா⁴வித ஏவேதி
பா⁴வ: | கஸ்யாஞ்சித்³ப⁴வநவலபௌ⁴ | க்³ரு³ஹாச்சா²த்³நோபரிபா⁴க³ இத்யர்த:² ||
“ஆச்சா²த்³நம் ஸ்யாத்³வலப⁴ க்³ரு³ஹாணம்” இதி ஹலாயுத:⁴ || தாம் ராத்ரிம்
நீத்வா ஸூர்யே த்³ரு³ஷ்டே ஸதி | உதி³தே ஸதீத்யர்த:² புநரப்யத்⁴வஸேஷம்
வாஹயேத் | ததா²ஹி ஸுஹ்ரு³தா³ம் மித்ராணமப்⁴யுபேதாங்க்³க்ரு³தார்த²ஸ்ய
ப்ரயோஜநஸ்ய க்ரு³த்யா க்ரியா யைஸ்தே | அப்⁴யுபேதஸுஹ்ரு³தார்தா² இத்யர்த:² ||
ஸாபேக்ஷத்வே⁵பி க³மகத்வாத்ஸமாஸ: || “க்ரு³த்யா க்ரியாதே³வதயோ: கார்யே ஸ்தீர்
குபிதே த்ரிஷு” இதி யாத்³வ: || “க்ரு³: ஸ ச” இதி சகாராத்க்யப் || ந மந்தா³யந்தே
க²லு ந மந்தா³ ப⁴வந்தி ஹி | ந விலம்ப³ந்த இத்யர்த:² || “லோஹிதாதி³டா³ஜ்³ப்ய:
க்யஷ்” இதி க்யஷ் | “வா க்யஷ:” இத்யாத்மநேபத³ம் ||

தஸ்மிந்காலே நயநஸலிலம் யோஷிதாம் க²ண்டி³தாநாம்

ஸாந்திம் நேயம் ப்ரணயிபி⁴ர்தோ வர்தம் பா⁴நோஸ்த்யஜாஸு |

ப்ராலேயாஸ்த்ரம் கமலவத³நாத்ஸோ⁵பி ஹர்தும் நலிந்யா:

ப்ரத்யாவ்ரு³த்தஸ்த்வயி கரருதி⁴ ஸ்யாத்³நல்பாப்⁴யஸூய: || 39 ||

தஸ்மிந்நிதி | தஸ்மிந்காலே பூர்வோக்தே ஸூர்யோத்³யகாலே ப்ரணயிபி:⁴ ப்ரியதமை:
க²ண்டி³தாநாம் யோஷிதாம் நாயிகா விஸேஷாணம் || “ஜ்ஞாதே⁵ந்யாஸங்க்³விக்ரு³தே
க²ண்டி³தேர்ஷ்யாகஷாயிதா” இதி த்³ஸூருபகே || நயநஸலிலம் ஸாந்திம் நேயம்
நேதவ்யம் || நயதிர்³விகர்மக: || அதோ ஹேதோர்பா⁴நோர்வர்மாஸு ஸீக்⁴ரம்
த்யஜ | தஸ்யாவரகோ மா பூ⁴ரித்யர்த:² || விபக்ஷே⁵நிஷ்டமாசக்ஷ்டே -ஸோ⁵பி
பா⁴நு: | நலாந்யம்பு³ஜாநி யஸ்யா: ஸந்தீதி நலிநீ பத்³மிநீ || “த்ரு³ணே⁵மபு³ஜே
நலம் நா து ராஜ்ஞி நாலே து ந ஸ்த்ரியாம்” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ||

தஸ்யா: ஸ்வகாந்தாயா: கமலம் ஸ்வகுஸுமமேவ வத³நம் தஸ்மாத்த்ராலேயம்
 ஹிமமேவாஸ்ரமஸ்ரு ஹர்தும் ஸமயிதும் ப்ரத்யாவ்ருத்த: ப்ரத்யாக³த: | நவிந்யாஸ்ச
 ப⁴ர்துர்பா⁴நோர்தே³ஸாந்தரே நவிந்யந்தரக³மநாத்க²ண்டி³தாத்வமித்த்யாஸய: |
 ததஸ்த்வயி | கராநம்ஸூந்ருணத்தீ³தி கரருத் | க்விப் | தஸ்மிந்கரருதி⁴ ஸதி
 | ஹஸ்தரோதி⁴நி ஸதீதி ச க³ம்யதே || “ப³லிஹஸ்தாம்ஸவ: கரா:” இத்தயமர: ||
 அநல்பாப்யஸூயோ⁵தி⁴கவித்³வேஷ: ஸ்யாத் | ப்ராயேணேச்ச²விஸேஷவிகா⁴தாத்³வேஷோ
 ரோஷவிஸேஷஸ்ச காமிநாம் ப⁴வதீதி பா⁴வ: | கிம் ச “ஆத்மாநம் சார்கமீஸாநம்
 விஷ்ணும் வா த்³வேஷடி யோ ஜந: | ஸ்ரேயாம்ஸி தஸ்ய நஸ்யந்தி ரௌரவம் ச
 ப⁴வேத்³த்⁴ருவம் || “இதி நிஷேதா⁴த்கார்யஹாநி³ர்ப⁴விஷ்யதீதி த்⁴வநி: ||

க³ம்பீ⁴ராயா: பயஸி ஸரிதஸ்சேதஸீவ ப்ரஸந்நே

சா²யாத்மாபி ப்ரக்ரு³திஸுப⁴கோ³ லப்ஸ்யதே தே ப்ரவேஸம் |

தஸ்மாத்³ஸ்யா: குமுத்³விஸதா³ந்யர்ஹஸி த்வம் ந தை⁴ர்யா-

ந்மோகீ⁴கர்தும் சடுஸப²ரோத்³த்³ர்தநப்ரேக்ஷிதாநி || 40 ||

க³ம்பீ⁴ராயா இதி || க³ம்பீ⁴ரா நாம ஸரித் || உதா³த்தநாயிகா ச த்⁴வந்யதே || தஸ்யா:
 ப்ரஸந்நே⁵நூரக்தத்வாத்³தோ³ஷரஹிதே சேதஸீவ ப்ரஸந்நே⁵திநிர்மலே பயஸி |
 ப்ரக்ரு³த்யா ஸ்வபா⁴வேநைவ ஸுப⁴க:³ ஸுந்த³ர: || “ஸுந்த³ரே⁵தி⁴கபா⁴க்³யே
 ச து³ர்தி³நேதரவாஸரே | து³ரீயாம்ஸே ஸ்ரீமதி ச ஸுப⁴க:” இதி ஸப்தா³ர்ணவே
 || தே தவ சா²யாசாஸாவாத்மா ச | ஸோ⁵பி ப்ரதிபி³ம்ப³ஸீரம் ச ப்ரவேஸம்
 லப்ஸ்யதே | அபிஸப்த³த³ம்வேஸமநிச்சோ²ரபீதி பா⁴வ: | தஸ்மாச்சா²யாத்³வாராபி
 ப்ரவேஸாவஸ்யம்பா⁴வித்வாத்³ஸ்யா க³ம்பீ⁴ராயா: | குமுத்³வத்³விஸதா³நி த்⁴வளாநி
 சடுலாநி ஸீக்⁴ராணி ஸப²ராணாம் மீநாநாமுத்³வர்தநாந்யலுண்ட²நாந்யேவ
 ப்ரேக்ஷிதாந்யவலோகநாநி || “த்ரிஷு ஸ்யாச்சடுலம் ஸீக்⁴ரம்” இதி விஸ்வ:
 || ஏதாவதே³வ க³ம்பீ⁴ராயா அநூராக்³லிங்க³ம் | தை⁴ர்யாத்³தா⁴ஷ்டர்ஷாத் |
 வையாத்யாதி³தி யாவத் | மோகீ⁴கர்தும் விப²லீகர்தும் நார்ஹஸி | நானூரக்தா
 விப்ரஸத⁴வ்யேத்யர்த: || தூ⁴ர்தலக்ஷணம் து - “க்லிஸ்நாதி நித்யம் க³மிதாம்
 காமிநீமிதி ஸுந்த³ர: | உபைத்யரக்தாம் யத்நேந ரக்தாம் தூ⁴ர்தோம் விமுஞ்சதி
 || “இதி ||

தஸ்யா: கிஞ்சித்தகரத்⁴ரு³தமிவ ப்ராப்தவாநீரஸாக²ம்

நீத்வா நீலம் ஸலிலவஸநம் முக்தரோதோ⁴நிதம்ப³ம் |

ப்ரஸ்தா²நம் தே கத²மபி ஸகே² லம்ப³மாநஸ்ய பா⁴வி

ஜ்ஞாதாஸ்வாதோ³ விதஜக⁴நாம் கோ விஹாதும் ஸமர்த: || 41 ||

தஸ்யா இதி || ஹே ஸகே², ப்ராப்தா வானீரஸாகா² வதேஸஸாகா² யேந
 தத்ததோ²க்தமதரவ கிஞ்சிதீ³ஷத்கரத⁴ரு²தம் ஹஸ்தாவலம்பி³தமிவ ஸ்தி²தம்
 | முக்தஸ்த்யக்தோ ரோத⁴ஸ்தடமேவ நிதம்ப:³ கடிந தத்ததோ²க்தம் ||
 “நிதம்ப:³ பஸ்சிமே ஸ்ரோணிபா⁴கே³ஶத்³ரிகடகே கடௌ” இதி யாத³வ: ||
 நீலம் க்ரு³ஷ்ணவர்ணம் தஸ்யா கீ³ம⁴ராயா: ஸலிலமேவ வஸநம் நீத்வாபநீய
 || ப்ரஸ்தா²நஸமயே ப்ரேயஸீவஸநக்³ரஹணம் விரஹதாபவிநோத³நார்த²மிதி
 ப்ரஸித்³தம் || லம்ப³மாநஸ்ய பீதஸலிலப⁴ரால்லம்ப³மாநஸ்ய | அந்யத்ர
 ஜக⁴நாரு⁴ஸ்ய | தே தவ ப்ரஸ்தா²நம் ப்ரயாணம் கத²ம்பி க்ரு³ச்ச²ரேண பா⁴வி
 || க்ரு³ச்ச²ரத்வே ஹேதுமாஹ -ஜ்ஞாதேதி || ஜ்ஞாதாஸ்வாதோ³ஶநு பூ⁴தரஸ: க:
 புமாந்விவ்ரு²தம் ப்ரகடக்ரு²தம் ஜக⁴நம் கடிஸ்தத்பூ⁴வபா⁴கோ³ வா யஸ்யாஸ்தாம் ||
 “ஜக⁴நம் ஸ்யாத்தகடௌ பூ⁴வஸ்ரோணிமாகா³பராம்ஸயோ:” இதி யாத³வ: || விஹூதம்
 த்யக்தும் ஸமர்த:² | நகோ³ஶபீத்யர்த:² ||

த்வந்நிஷ்யந்தோ³ச்ச²னிதவஸுதா⁴க³ந்த⁴ஸம்பர்கரம்ய:

ஸ்ரோதோரந்த⁴த்⁴வநிதஸுப⁴க³ம் த³ந்திபி:⁴ பீயமாந: |

நீசைர்வாஸ்யத்யுபஜிக³மிஷொர்தே³வபூர்வம் கி³ரிம் தே

ஸீதோ வாயு: பரிணமயிதா காநநோது³ம்ப³ராணம் || 42 ||

த்வதி³தி || த்வந்நிஷ்யந்தே³ந தவ த்³ரு³ஷ்டயோச்ச² ஸிதாயா உப³ரு³ம்ஹிதாயா
 வஸுதா⁴யா பூ⁴மேர்க³ந்த⁴ஸ்ய ஸம்பர்கேண ரம்ய: | ஸுரபி⁴ரித்யர்த:² ||
 ஸ்ரோத: ஸப³தே³நேந்த³ரியவாசிநா தத்³விஸேஷோ க்⁴ராணம் லக்ஷயதே
 || “ஸ்ரோதோ³ஶம்பு³வேகே³ந்த³ரியயோ:” இத்யமர: || ஸ்ரோதோரந்த⁴ரேஷு
 நாஸாக்³ரகுஹரேஷு யவநிதம் ஸப³த³ஸ்தேந ஸுப⁴க³ம் யதா² ததா² த³ந்திபி⁴ர்க³ஜை:
 பீயமாந: | வஸுதா⁴க³ந்த⁴லோபா⁴தா³க்⁴ராயமாண இத்யர்த:² | அநேந மாந்த³யமுச்சயதே
 | காநநேஷு வநேஷு³தும்ப³ராணம் ஜந்துப²லாநாம் || “உதும்ப³ரோ ஜந்துப²லோ
 யஜ்ஞாங்கோ³ ஹேமது³க்த⁴க:” இத்யமர: || பரிணமயிதா பரிபாகயிதா || “மிதாம்
 ஹ்ரஸ்வ:” இதி ஹ்ரஸ்வ: || ஸீதோ வாயு: | தே³வபூர்வம் தே³வஸப³த³பூர்வம்
 கி³ரிம் | தே³வகி³ரிமித்யர்த:² | உபஜிக³மிஷொருபக³ந்துமிச்சா:² || க³மே:
 ஸந்நந்தாது³ப்ரத்யய: || தே தவ நீசை: ஸநைர்வாஸ்யதி | த்வாம் வீஜயிஷ்யதீத்யர்த:²
 || ஸம்ப³ந்த⁴மாத்ரவிவக்ஷாயாம் ஷஷ்ட² || “தே³வபூர்வம் கி³ரிம்” இத்யத்ர
 தே³வபூர்வத்வம் கி³ரிஸப³த³ஸ்ய | ந து ஸம்ஜ்ஞிநஸ்தத³ர்த²ஸ்யேதி |
 ஸம்ஜ்ஞாயா: ஸம்ஜ்ஞித்வாபா⁴வாத³வாச்சயவசநம் தோ³ஷமாஹுராலங்காரிகா:
 | தது³க்தமேகாவல்யாம் - “யத³வாச்சயஸ்ய வசநமவாச்சயவசநம் ஹி தத்”

இதி || ஸமாதாநம் து தே³வஸப்³த³விஸேஷிதேந கி³ரிஸப்³தே³ந ஸப்³த³பரேண
மேகோ⁴பக³மநயோக்³யோ தே³வகி³ரிர்லக்ஷயத இதி கத²ஞ்சிஸம்பா³த்யம் ||

தத்ர ஸ்கந்த³ம் நியதவஸதிம் புஷ்பமேகீ⁴க்ரு⁴தாத்மா

புஷ்பாலாரை: ஸ்நபயது ப⁴வாந்வயோமக³ங்கா³ஜலார்த³ரை: |

ரக்ஷாஹேதோர்நவஸஸிப்⁴ரு⁴தா வாஸவீநாம் சமுநா-

மத்யாதி³த்யம் ஹுதவஹமுகே² ஸம்ப⁴ரு⁴தம் தத்³தி⁴ தேஜ: || 43 ||

தத்ரேதி || தத்ர தே³வகி³ரெள நியதா வஸதிர்யஸ்ய தம் | நித்யஸந்நிஹிதமித்யர்த:²

|| புரா கில தாரகாக்²யாஸூரவிஜயஸந்துஷ்ட: ஸூரப்ரார்த²நாவஸா³த³ப⁴க³வாந்ப⁴வாநீநந்த³ந:

ஸ்கந்தோ³ நித்யமஹமிஹ ஸஹ ஸிவாப்⁴யாம் வஸாமீத்யுக்³த்வா தத்ர வஸதீதி

ப்ரஸித்³தி:⁴ || ஸ்கந்த³ம் குமாரம் ஸ்வாமிநம் | புஷ்பாணம் மேக:⁴ புஷ்பமேக:⁴

| புஷ்பமேகீ⁴க்ரு⁴தாத்மா காமரூபத்வாத்புஷ்பவர்ஷுகமேகீ⁴க்ரு⁴தவிக்³ரஹ:

ஸந்வயோமக³ங்கா³ஜலார்த³ரை: | புஷ்பாலாரை: புஷ்பஸம்பாதை: “தா⁴ராஸம்பாத

ஆஸார:” இத்யமர: || ப⁴வாந்ஸ்வயமேவ ஸ்த்ரபயத்வபி⁴ஷிஞ்சது | ஸ்வயம்பூஜாயா

உத்தமத்வாதி³தி பா⁴வ: || ததா² ச ஸம்ப⁴ரஹஸ்யே - “ஸ்வயம் யஜதி

சேத்³தே³வமுத்தமா ஸோத³ராத்தமஜை: | மத⁴யமா யா யஜைத்³த⁴ரு⁴த்யைரத⁴மா

யாஜநக்³ரியா || “இதி || ஸ்கந்த³ஸ்ய பூஜ்யத்வஸமர்த²நேநார்²தே²நார்தா²ந்தரம்

ந்யஸ்யதி ரக்ஷேதி || தத்³ப⁴க³வாந் | ஸ்கந்த³இத்யர்த:² || விதே⁴யப்ராதா⁴ந்யாநபும்ஸகநிர்²தே³

|| வாஸவஸ்யமோ வாஸவ்ய: || “தஸ்யேத³ம:” இத்யண் || தாஸாம் வாஸவீநாமைநத்³ரீணம்

சமுநாம் ஸேநாநாம் ரக்ஷயா காரணேந | ரக்ஷார்த²மித்யர்த:² || ஷஷ்ட²

ஹேதுப்ரயோகே³” இதி ஷஷ்ட² || நவஸஸிப்⁴ரு⁴தா ப⁴க³வதா சந்த³ரஸேக²ரேண |

வஹதீதி வஹ: || பசாத³யச் || ஹுதஸ்ய வஹோ ஹுதவஹோ வஹ்நிஸ்தஸ்ய

முகே² ஸம்ப⁴ரு⁴தம் ஸஞ்சிதம் ஆதி³த்யமதி³க்ராந்தமத்யாதி³த்யம் || “அத்யாத³ய:

க்ராந்தாத³யர்²தே² த்³விதீயயா” இதி ஸமாஸ: || தேஜோ ஹி ஸாக்ஷாத³ப⁴க³வதோ

ஹரஸ்யைவ மூர்த்யந்தரமித்யர்த:² | அத: பூஜ்யமிதி பா⁴வ: | முக²க்³ரஹணம் து

ஸூத்³த⁴த்வஸ³நார்த²ம் | தது³க்³த்தம் ஸம்ப⁴ரஹஸ்யே - “க³வாம் பஸ்சாத³விஜஸ்யாங்க⁴ரியோக்³

த்வத்கவேர்வச: | பரம் ஸூசிதம் வித்³யாந்மு²ம் ஸ்த்³வஹ்நிவாஜிநாம் || “இதி ||

ஜ்யோதிர்³லேகா²வலயி க்³லிதம் யஸ்ய ப³ர்ஹம் ப⁴வாநீ

புத்ரப்ரேம்³ண குவலயத்³லப்ராபி கர்ணே கரோதி |

தௌ⁴தாபாங்க³ம் ஹரஸஸி³ருசா பாவகேஸ்தம் மயூரம்

பஸ்சாத³த்³ரி³க்³ரஹணகு³ருபி⁴ர்³ஜிதைர்³ந்தயேதா:² || 44 ||

ஜ்யோதி³ரிதி || ஜ்யோதிஷஸ்தேஜஸோ லேகா² ராஜயஸ்தாஸாம் ப³ல்யம் மண்ட³லம்

யஸ்யாஸ்தீதி ததோ²க்தம் | க³விதம் ப்⁴ரஷ்டம் | ந து லௌல்யாத்ஸ்வயம்
 சி²ந்நமிதி பா⁴வ: | யஸ்ய மயூரஸ்ய ப்³ர்ஹே பிச்ச²ம் | “பிச்ச²ப்³ர்ஹே நபும்ஸகே”
 இத்யமர: || ப⁴வாநீ கௌ³ரீ | புத்ரப்ரேம்னா புத்ரஸ்நேஹேந குவலயஸ்ய த³லம்
 பத்ரம் தத்ப்ராபி தத்³யோகி³ யதா² ததா² கர்ணே கரோதி | த³லேந ஸஹ தா⁴ரயதீ-
 த்யர்த: ² | யத்³வா குவலயஸ்ய த³லப்ராபி த³லபா⁴ஜி த³லார்ஹே கர்ணம் கரோதி
 || க்விபி³ந்தாத்ஸப்தமீ || த³லம் பரிஹ்ரு²த்ய தத்ஸ்தா²நே ப்³ர்ஹே த⁴த்த
 இத்யர்த: ² || நாத²ஸ்து “குவலயத³லக்ஷேபி” இதி பா⁴ட²மநுஸ்ரு²த்ய “க்ஷேபோ
 நிந்தா³பஸாரணம் வா இதி” வ்யாக்²யாதவாந் || ஹரஸஸி³ருசா ஹரஸிரஸ்சந்த்³ரிக்யா
 தெள⁴தாபாங்க³ம் ஸ்வதோ⁵பி ஸௌகல்யாத³தித⁴வளிதநேத்ராந்தம் || “அபாங்கௌ³
 நேத்ரயோரந்தௌ” இத்யமர: || பாவகஸ்யாக்³நேரபத்யம் பாவகி: ஸ்கந்த: ³ || “அத
 இஞ்” இதி இஞ் || தஸ்ய தம் பூர்வோக்தம் மயூரம் பஸ்சா²த்புஷ்பாபி⁴ஷேசநாநந்தரமத்³ரேர்³தே³வ
 கர்து: || க்³ர்ஹணேந கு³ஹாஸங்க்ரமணேந கு³ருபி: ⁴ | ப்ரதித்⁴வாநமஹத்³பி⁴ரித்யர்த: ²
 | || க்³ஜிதைர்ந்தயேதா² ந்ரு²த்யம் காரய | மார்த்³ங்கிக்³பா⁴வேந ப⁴க்³வந்தம்
 குமாரமுபாஸஸ்வேதி பா⁴வ: || “நர்தயேதா: ²” இத்யத்ர “அணுவகர்மகாச்சித்தவத்தகர்த்ரு²காத்”
 இத்யாத்மநேபதா³பவாத: ³ | “நிக்³ரணசலநார்தே²ப்⁴யஸ்ச” இதி பரஸ்மைபத்³ம்
 ந ப⁴வதி தஸ்ய ந பாத³ம்யாங்யமாங்யஸபரிமுஹரு சிந்ந்ரு²திவத்³வஸ:” இதி
 ப்ரதிஷேதா⁴த் ||

ஆராத்யேநம் ஸரவணப⁴வம் தே³வமுல்லங்கி³தாத⁴வா

ஸித்³த⁴த்³வந்த³வைர்ஜலகணப⁴யாத்³த்³வீணிபி⁴ர்முக்³தமார்க: ³ |

வ்யாலம்பே³தா: ² ஸுரபி⁴தநயாலம்ப⁴ஜாம் மாநயிஷ்யந்

ஸ்ரோதோமூர்த்யா ப⁴வி பரிணதாம் ரந்திதே³வஸ்ய கீர்திம் || 45 ||

ஆராத்யேதி || ஏநம் பூர்வோக்தம் ஸரா பா³ணத்ரு²ணநி || “ஸரோ பா³ணே
 பா³ணத்ரு²ணே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || தேஷாம் வநம் ஸரவணம் “ப்ரநிரந்த:
 ஸரே-” இத்யாதி³நா ணத்வம் | தத்ர ப⁴வோ ஜநம் யஸ்ய தம் ஸரவணப⁴வம்
 || “அவர்ஜ்யோ ப்³ஹுவீ⁴ஹிர்வ்யதி⁴கரணே ஜந்மா³யுத்தரபத: ³” இதி வாமந:
 | அவர்ஜ்யோ⁵க³திகத்வாதா³ஸ்யரணீய இத்யர்த: ² || தே³வம் ஸ்கந்த³ம் ||
 “ஸரஜந்மா ஷட³நந:” இத்யமர: || ஆராத⁴யோபாஸ்ய வீணிபி⁴வணுவத்³பி: ⁴ ||
 வீ⁴ஹ்யாதி³த்வாதி³நி: || ஸித்³த⁴த்³வந்த³வை: ஸித்³த⁴மிது²நை: | ப⁴க்³வந்தம்
 ஸ்கந்த³முபவீணயிதுமாக³தைநிதி பா⁴வ: | ஜலகணப⁴யாத் | ஜலஸேகஸ்ய
 வீ⁴ணக்வணநப்ரதிப³ந்த⁴கத்வாதி³தி பா⁴வ: | முக்³தமார்க³ஸ்த்யக்தவர்மா
 ஸந்ரு²ல்லங்கி³தாத⁴வா | கியந்தமத்⁴வாநம் க³த இத்யர்த: ² | ஸுரபி⁴தநயாநாம்

க³வாமாலம்பே⁴ந ஸம்ஜ்ஞபநேந ஜாயத இதி ததோ²க்தாம் | பு⁴வி லோகே
ஸ்ரோதோமூர்த்யா ப்ரவாஹருபேண பரிணதாம் ரூபவிசேஷமாபந்நாம் ரந்திதே³வஸ்ய
த³ஸுபுரபதே³மஹாராஜஸ்ய கீர்திம் | சர்மண்வத்யாக்²யாம் நதீ³மித்யர்த:² |
மாநவிஷ்யந்ஸுத்தாரயிஷ்யந்வ்யாலம்பே³தா:² | ஆலம்ப்யாவதரேரித்யர்த:² ||
புரா கில ராஜ்ஞோ ரந்திதே³வஸ்ய க³வாலம்பே⁴ஷ்வேகத்ர ஸம்ப⁴ரு⁴தாத்³ரக்த
நிஷ்யந்தா³ச்சர்மராஸோ: காசிந்நதீ³ ஸஸ்யந்நதே³ | ஸா சர்மண்வதீ³த்யாக்²யாயத
இதி ||

தவ்யயாதா³தும் ஜலமவநதே ஸார்ங்கி³ணோ வர்ணசௌரே

தஸ்யா: எநிந்தோ:⁴ ப்ரு³து²மபி தநும் தூ³ரபா⁴வாத்ப்ரவாஹம் |

ப்ரேக்ஷிஷ்யந்நதே க³க³நக³தயோ நூநமாவர்ஜ்ய த்³ரு³ஷ்ட-
ரேகம் முக்தாகு³ணமிவ பு⁴வ: ஸ்தூ²லமத⁴யேந்த்³ரநீலம் || 46 ||

தவயீதி || ஸார்ங்கி³ண: க்ரு³ஷ்டணஸ்ய வர்ணஸ்ய காந்தேஸ்சௌரே வர்ணசௌரே
| தத்துல்யவர்ண இத்யர்த:² | தவயி ஜலமாதா³தும்வநதே ஸதி ப்ரு³து²மபி
தூ³ரத்வாத்நதும் ஸுலக்ஷமதயா ப்ரதீயமாநம் தஸ்யா: எநிந்தோ⁴ஸ்சர்மண்வத்யாக்²யாயா:
ப்ரவாஹம் | க³க³நே க³திர்யேஷாம் தே க³க³நக³தய: கே²சரா: எநித்³த⁴க³ந்த⁴ர்வாத்³ய:
|| அயமபி ப்³ஹு³வ்ரீஹி: பூர்வவஜ்ஜந்மா³த்யுத்தரபதே³ஷு த்³ரஷ்டல்ய: ||
நூநம் ஸத்யம் த்³ரு³ஷ்டராவர்ஜ்ய நியம்யைகமேகயஷ்டிகம் ஸ்தூ²லோ
மஹாந்மத⁴யோ மத⁴யமணீ⁴த இந்³ரநீலோ யஸ்ய தம் பு⁴வோ பூ⁴மேர்முக்தாகு³ணம்
முக்தாஹாரமிவ ப்ரேக்ஷிஷ்யந்நதே || அத்ராத்யந்நதீ³லமேக⁴ஸங்க³தஸ்ய ப்ரவாஹஸ்ய
பூ⁴கண்ட²முக்தாகு³ணத்வேநோத்ப்ரேக்ஷணது³த்ப்ரேக்ஷவேய மிதீ³வஸப்³தே³ந
வ்யஜ்யதே | நிருக்தகாரஸ்து “தத்ர தத்ரோபமா யத்ர இவஸப்³த³ஸ்ய த்³ர்ஸநம்”
இதீ³வஸப்³த³த்³ர்ஸநாத்³த்ராப்யுபமைவேதி ப்³ப⁴ராம ||

தார்முத்தீர்ய வ்ரஜ பரிசிதப்⁴ருலதாவிப்⁴ரமாணம்

பக்ஷமோத்க்ஷேபாது³பரிவிலஸத்க்ரு³ஷ்டணஸாரப்ரபா⁴ணம் |

குந்த்³க்ஷேபாநுக³மது⁴கர ஸ்ரீமுஷாமாத்மபி³ம்பி³ம்

பாத்ரீகுர்வந்³ஸுபுரவதூ⁴நேத்ரகௌதூஹலாநாம் || 47 ||

தாமிதி || தாம் சர்மண்வதீ³முத்தீர்ய ப்⁴ருவோ லதா இவ ப்⁴ருலதா: |
உபமிதஸமாஸ: | தாஸாம் விப்⁴ரமா விலாஸா: பரிசிதா: க்ரு³ப்தா யேஷு
தேஷாம் பக்ஷமாணி நேத்ரலோமாநி || “பக்ஷம் ஸுத்திரே ச ஸுலக்ஷமாம்ஸே
கிஞ்ஜல்கே நேத்ர லோமாநி” இதி விஸ்வ: || தேஷாமுத்க்ஷேபாது³ந்நமநாத்³தே⁴தோ:
| க்ரு³ஷ்டணஸ்ச தா: ஸாராஸ்ச க்ரு³ஷ்டணஸாரா நீலஸப்³லா: || “வர்ணோ

வர்ணேந” இதி ஸமாஸ: || “க்ரு³ஷ்ணரக்தஸிதா: ஸாரா:” இதி யாத்³வ: | ததஸ்³ ஸாரஸப்³தாத்³தே³வ ஸித்³தே⁴ கார்ஷ்ணயே புந: க்ரு³ஷ்ணபதோ³பாதா³நம் கார்ஷ்ணயப்³ராதா⁴ந்யார்த²ம் | ரக்தத்வம் து ந விவக்ஷிதமுபமாநாநுஸாராத்³ஸ்ய ஸ்வா பா⁴விகஸ்ய ஸ்த்ரீ³நேத்³ரேஷு ஸாமுத்³ரிகவிரோதா⁴தி³தரஸ்யாப்³ரஸங்கா³த் | க்வசித்³பா⁴வகத்³நம் தூபபத்திவிஷயம் || உபரி விஸஸந்த்ய: க்ரு³ஷ்ணஸாரா: ப்ரபா⁴யேஷாம் தேஷாம் | குந்தா³நி மாத்யகுஸுமாநி || “மாத்யம் குந்த³ம்” இத்யமர: | தேஷாம் க்ஷேப இதஸ்ததஸ்³லநம் தஸ்யாநுக³ அநுஸாரிணே யே மது⁴கராஸ்தேஷாம் ஸ்ரியம் முஷ்ணந்தீதி ததோ²க்தாநாம் | க்ஷிப்யமாணகுந்தா³நுவிதா⁴யிமது⁴கர கல்பாநாமித்யர்த: ² | த்³ஸபுரம் ரந்திதே³வஸ்ய நக³ரம் தஸ்ய வத்⁴வ: ஸ்த்ரிய: || “வதூ⁴ர்ஜாயா ஸநுஷா ஸ்த்ரீ³ ச இத்யமர: || தாஸாம் நேத்³ரகௌதூஹலாநாம் நேத்³ராபி⁴லாஷாணம் | ஸாபி⁴லாஷத்³ரு³ஷ்ணநாமித்யர்த: ² | ஆத்மபி³ம்ப³ம் ஸ்வமுர்தி பாத்³ரீகுர்³வந்³விஷயீ³குர்³வந்த்³ரஜ க³ச்³ ||

ப்³ரஹ்மாவர்தம் ஜநபத்³மத்² ச்சா²யயா கா³ஹமாந:

க்ஷேத்³ரம் க்ஷத்³ரப்³ரத⁴நபிஸுநம் கௌரவம் தத்³ப⁴ஜேதா: ² |

ராஜந்யாநாம் ஸிதஸரஸதைர்³யத்³ர கா³ண்ட³வத்⁴ந்வா

தா⁴ராபாதைஸ்த்வமிவ கமலாந்யப்⁴யவர்ஷந்³முகா²நி || 48 ||

ப்³ரஹ்மாவர்தமிதி || அதா²நந்தரம் ப்³ரஹ்மாவர்த நாம் ஜநபத்³ம் தே³ஸம் || அத்³ர மநு: - “ஸரஸ்வத்³ரு³ஷத்³வத்யோர்³தே³வநத்³யோர்³யத்³ந்தரம் | தம் தே³வநிர்³மிதம் தே³ஸம் ப்³ரஹ்மாவர்த ப்³ரசக்ஷதே || “இதி || சா²யயாநாதபமண்ட³லேந கா³ஹமாந: ப்³ரவிஸந்³ து ஸ்வருபேண ! பீ²க்ஷேத்³ராஸ்³ரமாதீ³நி பரிவ்ரு³த்யாந்யதோ வ்³ரஜேத்” இதி வசநாத் | க்ஷத்³ரப்³ரத⁴நபிஸுநம் | அத்யாபி³ ஸிர:கபாலாதி³மத்தயா குருபாண்ட³வ்யுத்³த⁴ஸ³சுகமித்யர்த: ² || “யுத்³த⁴மாயோத⁴நம் ஜந்யம் மத்⁴நம் ப்³ரவிதா³ரணம்” இத்யமர: || தத்³மஸித்³த⁴ம் குருணமித்³ம் கௌரவம் க்ஷேத்³ரம் ப⁴ஜேதா: ² | குருக்ஷேத்³ரம் வ்³ரஜேத்யர்த: ² கா³ண்ட³யஸ்யாஸ்தீதி கா³ண்ட³வம் த⁴நுர்³விஸேஷ: || ஸம்ஜ்ஞாயாம்” இதி மத்³வர்தீ²யோ வப்³ரத்யய: || “கா³ண்ட³யஜகா³-” கபித்³வஜஸ்ய கா³ண்ட³வகா³ண்ட³வெள புந்³நபு³ஸகௌ” இத்யமர: || தத்³த⁴நுர்³யஸ்ய ஸ கா³ண்ட³வத்⁴ந்வா³ர்³ஜுந: || “வா ஸம்ஜ்ஞாயாம்” இத்யநநாதே³ஸ: || ஸிதஸரஸதைர்³நிஸிதபா³ணஸஹஸை ராஜந்யாநாம் ராஜ்ஞாம் முகா²நி தா⁴ராணமுத்³கதா⁴ராணம் பாதை: கமலாநி த்வமிவாப்⁴யவர்ஷத்³பி⁴முக²ம் த்³ரு³ஷ்³ட்வாந் | ஸரவர்³ஷேண ஸிராம்ஸி விச்³சே²தே³த்யர்த: ² ||

ஹித்³வா ஹாலாமபி⁴மதரஸாம் ரேவதீ³லோசநாங்காம்

ப³ந்து⁴பீ³த்யா ஸமரவிமு²கோ² லாங்க³லீ யா: ஸிஷேவே |

க்ரு³த்வா தாஸாமபி⁴க³மமபாம் ஸௌமய ஸாரஸ்வதீநா-

மந்த: ஸா³த⁴ஸ்த்வமபி³ ப⁴விதா வர்ணமாத்ரேண க்ரு³ஷ்ண: || 49 ||

ஹித்வேதி || ப³ந்து⁴பீ³த்யா குருபாண்ட³வஸ்நேஹேந | ந து ப⁴யேந |
 ஸமரவிமு²கோ² யு³த⁴நி:ஸப்ரு³ஹ: | லாங்க³லமஸ்யாஸ்தீதி லாங்க³லீ ஹஸத⁴ர:
 | அபி⁴மதரஸாமபீ⁴ஷ்டஸ்வாதா³ம் ததா² ரேவத்யா: ஸ்வப்ரியாயா லோசநே
 ஏவாங்க: ப்ரதிபி³ம்பி³தத்வாச்சிஹ்நம் யஸ்யாஸ்தாம் ஹாலாம் ஸுராம் || “ஸுரா
 ஹவிப்ரியா ஹாலா” இத்யமர: || “அபி⁴ப்ரயுக்தம் தே³ஸபா⁴ஷாபத³மித்யத்ர ஸூத்ரே
 ஹாலேதி தே³ஸமாஷாபத³மப்யதீவ கவிப்ரயோகா³த்ஸாதா³” இத்யுதா³ஜஹார
 வாமந: || ஹித்வா த்யக்த்வா | து³ஸ்த்யஜாமபீ³தி பா⁴வ: | யா: ஸாரஸ்வதீ-அப:
 ஸிஷேவே | ஹே ஸௌமய ஸுப⁴க³, த்வம் தாஸாம் ஸரஸ்வத்யா ந³த்யா இமா:
 ஸாரஸ்வத்யஸ்தாஸாமபி⁴க³மம் ஸேவாம் க்ரு³த்வாந்தோ³ந்தராத்தமநி ஸா³த⁴தோ⁴
 நிர்மலோ நிர்³தோ³ஷோ ப⁴விதா || “ண்வுஸ்த்ரு³சௌ” இதி த்ரு³ச் || அபி
 ஸ³த்ய ஏவ பூதோ ப⁴விஷ்யஸீத்ய³ர்த: || “வர்தமாநஸாமீப்யே வர்தமாநவ³வா”
 இதி வர்தமாநப்ரத்யய: || வர்ணமாஸ்ரேண வர்ணேநைவ க்ரு³ஷ்ண: ஸ்யாம: |
 ந து பாபேநேத்ய³ர்த: || அந்த: ஸா³த⁴ரேவ ஸம்பா³த்யா ந து பா³ஹ்யா |
 ப³ஹி:ஸா³த⁴தோ³ஸி ஸூத்வத⁴ப்ராயஸ்சித்தார்த²ம் ஸாரஸ்வதஸலிலஸேவீ தத்ர
 ப⁴க³வாந்ப³லப⁴த³ர ஏவ நித³ர்ஸநம் | அதோ ப⁴வதாபி ஸரஸ்வதீ ஸர்வதா²
 ஸேவிதவ்யேதி பா⁴வ: ||

தஸ்மா³த³க³ச்சே²ரநுகநக²லம் ஸைலராஜாவதீர்ணம்

ஜஹ்நோ கந்யாம் ஸக³ரதநயஸ்வ³ர்³க³ஸோபாநபங்க்திம் |

கௌ³ரீவக்த்ர⁴ருகுடி³ரசநாம் யா விஹஸ்யேவ பே²றை:

ஸம்போ:⁴ கேஸக³ரஹணமகரோதி³ந்து³லக³நோர்மிஹஸ்தா || 50 ||

தஸ்மாதி³தி || தஸ்மாத்த்ரு³கக்ஷத்ராத்தகநக²லஸ்யாத³ரே: ஸமீபே³நுகநக²லம்
 || “அநுர்யத்ஸமயா” இத்யவ்யயீப⁴வ: || ஸைலராஜாத³தி⁴மவதோ³வதீர்ண
 ஸக³ரதநயநாம் ஸ்வ³ர்³க³ஸோபாநபங்க்திம் | ஸ்வ³ர்³க³ப்ராப்திஸாத⁴ந்யு⁴தாமித்ய³ர்த: ||
 | ஜஹ்நோர்நாம் ராஜ்ஞ: கந்யாம் ஜாஹ்நவீம் க³ச்சே²ர்³க³ச்ச² || வித⁴யர்தே² விங் || யா
 ஜாஹ்நவீ கௌ³ர்யா வக்த்ரே யா ப்⁴ருகுடி³ரசநா ஸாபத்நயரோஷாத³த³ப்⁴ரூப⁴ங்க³கரணம்
 தாம் பே²ர்நைர்விஹஸ்யாவஹஸ்யேவ || தா⁴வஸ்யாத்²பே²நாநாம் ஹாஸத்வநோத்³ப்ரேக்ஷா
 || இந்தௌ³ ஸிரோமாணிக்யபூ⁴தே லக³நா ஊர்மய ஏவ ஹஸ்தா யஸ்யா:
 ஸேந்து³லக³நோமிம்ஹஸ்தா ஸதீ ஸம்போ:⁴ கேஸக³ரஹணமகரோத் | யதா²

காசித்ப்ரௌடா⁴ நாயிகா ஸபத்நீமஸஹமாநா ஸ்வவால்லப்⁴யம் ப்ரகடயந்தீ
 ஸ்வப⁴ந்தாரம் ஸஹ ஸிரோரத்நேந கேஸேஷ்வாகர்ஷதி தத்³வதி³தி பா⁴வ: ||
 இதம் ச புரா கில ப⁴கீ³ரத்²மா³ந்த²நயா ப⁴க³வதீம் க³க³நபதா²த்தபந்தீம் க³ங்கா³ம்
 க³ங்கா³த⁴ரோ ஜடாஜு³டேந ஜாதி கதா²முபஜீவ்யோக்தம் ||

தஸ்யா: பாதும் ஸுரக³ஜ இவ வ்யோம்நி பஸ்சார்த⁴லம்பீ³
 த்வம் சேத³ச்ச²ஸ்ப²டிகவிஸத³ம் தர்கதே²ஸ்திர்யக³ம்ப⁴: |
 ஸம்ஸர்ப்த்யா ஸபதி³ ப⁴வத: ஸ்ரோதஸி ச்சா²யயாஸௌ
 ஸ்யாத³ஸ்தா²நோபக³தயமுநாஸங்க³மேவாபி⁴ராமா || 51 ||

தஸ்யா இதி || ஸுரக³ஜ இவ கஸ்சித்³தி³க³க³ஜ இவ வ்யோம்நி பஸ்சாதிர்த²ம்
 பஸ்சார்த⁴ம் | பஸ்சிமா³ர்த⁴மித்யர்த: || ப்ரு³ஷோதிராதி³த்வாத்ஸாது: || தேந லம்ப³த
 இதி பஸ்சார்த⁴லம்பீ³ ஸந்பஸ்சார்த⁴ப⁴கே³ந வ்யோம்நி ஸ்தி²த்வா | பூர்வார்தே⁴ந
 ஜலோந்மு² இத்யர்த: || அச்ச² ஸ்ப²டிகவிஸத³ம் நிர்மலஸ்ப²டிகாவதா³தம்
 தஸ்யா க³ங்கா³யா அம்ப⁴ஸ்திர்யக்திரஸ்சீநம் யதா² ததா² பாதும் த்வம்
 தர்கயேவிசாரயேஸ்சேத் | ஸபதி³ ஸ்ரோதஸி ப்ரவாஹே ஸம்ஸர்பந்த்யா
 ஸங்க்ராமந்த்யா ப⁴வதஸ்சா²யயா ப்ரதிபி³ம்பே³நாஸௌ க³ங்கா³ஸ்தா²நே
 ப்ரயாகா³த³ந்யத்ரோபக³த: ப்ராப்தோ யமுநாஸங்க³மோ யயா ஸா ததா²பூ⁴தேவாபி⁴ராமா
 ஸ்யாத் ||

ஆஸீநாநாம் ஸுரபி⁴தஸிலம் நாபி⁴க³ந்தை⁴ம்³க்³ணம்
 தஸ்யா ஏவ ப்ரப⁴வமசலம் ப்ராப்ய கௌ³ரம் துஷாரை: |
 வக்ஷயஸ்யத்⁴வஸ்ரமவிநயநே தஸ்ய ஸ்ரு³ங்கே³ நிஷண்ண:
 ஶோபா⁴ம் ஶா⁴ர்திரிநயநஷோகா²தபங்கோபமேயாம் || 52 ||

ஆஸீநாநாமிதி || ஆஸீநாநாமுபவிஷ்டாநாம் ம்ரு³கா³ணம் கஸ்தூரிகாம்³க்³ணம்
 || அந்யதா² நாபி⁴க³ந்தா⁴நுபபத்தே: || நாபி⁴க³ந்தை: || கஸ்தூரீக³ந்தை⁴ஸ்தேஷாம்
 தது³த்³ப⁴வத்வாத் | அத ஏவ ம்ரு³க³நாபி⁴ஸம்ஜ்ஞா ச || “ம்ரு³க³நாபி⁴ம்³க்³மத: ||
 கஸ்தூரீ ச” இத்யமர: || அத்வா நாப⁴ய: கஸ்தூர்ய: || “நாபி: || ப்ரதா⁴நே
 கஸ்தூரீமதே³ ச க்வசிதீ³ரித:” இதி விஸ்வ: || தாஸாம் க³ந்தை: || ஸுரபி⁴தா:
 ஸுரபி⁴க்ரு³தா: ஶிலா யஸ்ய தம் தஸ்யா க³ங்கா³யா ஏவ ப்ரப⁴வத்யஸ்மாதி³தி
 ப்ரப⁴வ: காரணம் | துஷாரைகௌ³ரம் ஸிதம் || அவதா³த: ஸிதோ கௌ³ர:
 இத்யமர: || அசலம் ப்ராப்ய | விநீயதே⁵நேநேதி விநயநம் || கரணே ல்யுட் ||
 அத்வஸ்ரமஸ்ய விநயநே⁵பநோத³கே தஸ்ய ஹிமாதி³ரே: ஸ்ரு³ங்கே³ நிஷண்ண: ஸந்
 | ஶா⁴ரோ யஸ்திரிநயநஸ்ய தர்யம்³ப³கஸ்ய வ்ரு³ஷோ வ்ரு³ஷப: || “ஸுக்ரு³தே

வ்ரு⁴ஷபே⁴ வ்ரு⁴ஷ:” இ³த்யமர: || தேநோ³த்கா²தேந விதா³ரிதேந பங்கேந ஸஹோ
பமேயாமுபமாதூமர்ஹா ஸோபா⁴ம் வக்ஷயஸி வோடா⁴ஸி || வஹதேலு³ட் || “த்ரிநயந-
” இ³த்யத்ர “பூர்வபதா³த்ஸம்ஜ்ஞாயாமக:” இ³தி ணத்வம் ந ப⁴வதி “க்ஷா⁴ப⁴ராதி³ஷு ச”
இ³தி நிஷேதா⁴த் || தஸ்யா: ப்ரப⁴வமித்யாதி³நா ஹிமா³த்³ரௌ மேவஸ்ய வைவாஹிகோ
க்³ரு³ஹவிஹாரோ த⁴வந்யதே ||

தம் சேத்³வாயெள ஸரதி ஸரலஸ்கந்த⁴ஸங்க⁴ட்டஜந்மா

பா³தே⁴தோல்காக்ஷபிதசமரீபா³ல்பா⁴ரோ த³வாக்³நி: |

அர்ஹஸ்யேநம் ஸமயிதூமலம் வாரிதா⁴ராஸஹஸ்ரை-

ராபந்நார்திப்ரஸமநப²லா: ஸம்பதோ³ ஹ்யுத்தமாநாம் || 53 ||

தமிதி || வாயெள வநவாதே ஸரதி வாதி ஸதி ஸரலாநாம் தே³வதா³ருத்³ருமாணம்
ஸ்கந்தா:⁴ ப்ரதே³ஸவிஸேஷா: || “அஸ்தரீ ப்ரகாண்ட:”³ ஸ்கந்த:⁴ ஸ்யாந்முலாச்சா²கா²வதே⁴ஸ்த
இ³த்யமர: || தேஷாம் ஸங்க⁴ட்டநே ஸங்க⁴ர்ஷகே³ந ஜநம் யஸ்ய ஸ ததோ²க்த:
|| ஜந்மோத்தரபத³த்வாத³வசதி⁴கரணே⁵பி ப³ஹுவீ⁴ஹி: ஸாதூ⁴ரித்யக்தம் ||
உல்காபி:⁴ ஸ்பு²லிங்கை:³ க்ஷபிதா நிர்³த³க்³தா⁴ஸ்வமரீ³ணம் பா³ல்பா⁴ரா: கேஸஸமுஹா
யேந | த³வ ஏவாக்³நிர்³த³வாக்³நிர்³வநவஹ்நி: || “வநே ச வநவஹ்நெள
ச த³வோ தா³வ இதீ³ஷ்யதே” இ³தி யாத³வ: || தம் ஹிமா³த்³ரிம் பா³தே⁴த
சேத்³பீ³யேத்³யதி³ | ஏநம் த³வாக்³நிம் வாரிதா⁴ராஸஹஸ்ரை: ஸமயிதூமர்ஹஸி
|| யு³க்தம் சைததி³த்யாஹ -உத்தமாநாம்மஹதாம் ஸம்பத:³ ஸம்ரு³த்³த⁴ய
ஆபந்நாநாமார்தநாமார்திப்ரஸமநமாபநிவாரணமேவ ப²லம் ப்ரயோஜநம் யாஸாம்
தாஸ்ததோ²க்தா ஹி | அதோ ஹிமாசஸ்ய தா³வாநலஸ்த்வயா ஸமயிதவ்ய இ³தி
பா⁴வ: ||

யே ஸம்ரம்போ⁴த்தநரப⁴ஸா: ஸ்வாங்க³ப⁴ங்கா³ய தஸ்மிந்

மு³க்தாத⁴வாநம் ஸபதி³ ஸரபா⁴ லங்க⁴யேயு³ர்⁴வந்தம் |

தாந்ரு³ர்வீதா²ஸ்துமுலகரகாவ்ரு³ஷ்டிபாதாவகீ³ணந்

கே வா ந ஸ்ய: பரிப⁴வபத³ம் நிஷ்ப²லாரம்ப⁴யத்தா: || 54 ||

ய இ³தி || தஸ்மிந்ஹிமா³த்³ரௌ ஸம்ரம்ப:⁴ கோப: || “ஸம்ரம்ப:⁴ ஸங்க்ரமே
கோபே” இ³தி ஸப்³தா³ர்ணவே || தேநோ³த்பதந உத்ப்லவநே ரப⁴ஸோ வேகோ³
யேஷாம் தே ததோ²க்தா: || “ரமஸோ வேக³ஹர்ஷயோ:” இ³த்யமர: || யே
ஸரபா⁴ அஷ்டாபத³ ம்ரு³க்³விஸேஷா: || ஸரப:⁴ ஸலபே⁴ சாஷ்டாபதே³ ப்ரோக்தோ
ம்ரு³கா³ந்நரே” இ³தி விஸ்வ: || மு³க்தோ⁵த்⁴வா ஸரபோ⁴த்³ப்லவநமார்கோ³ம் யேந
தம் ப⁴வந்தம் ஸபதி³ ஸ்வாங்க³ப⁴ங்கா³ய லங்க⁴யேயு: || ஸம்பா⁴வநாயாம்

லிங் || ப⁴வதோ⁵திது³ரத்வாத்ஸ்வாங்க³ப⁴ங்கா³விரித்தம் ப²லம் நாஸ்தி
 லங்க⁴நஸ்யேத்யர்த² | தாந் ஸரபா⁴ம்ஸ்துமுலா: ஸங்குலா: கரகா வர்ஷோபலா:
 || “வர்ஷோ பலஸ்து கரகா” இத்யமர: || தாஸாம் வ்ரு³ஷ்டிஸ்தஸ்யா:
 பாதேநாவகீர்ணந்விஶிப்தாந்ருர்வீதா:² குருஷ்வ || வித்ய⁴ர்தே² லிங் ||
 ஶு³த்³ரோ⁵ப்யதி⁴ஶிபந்ர்திபக்ஷ: ஸத்³ய: ப்ரதி⁴ஶேப்தவ்ய இதி பா⁴வ: | ததா²ஹி
 நிஷ்ப²லாயம்ப⁴ரத்நா: ஆரம்ப⁴ந்த இத்யாரம்பா:⁴ கர்மாணி தேஷு யத்ந உத்³யோக:³
 ஸ நிஷ்பலோ யேஷாம் தே ததோ²க்தா: | நிஷ்கர்மோபக்ரமா இத்யர்த² |
 அத: கே வா பரிப⁴வபத்³ம் திரஸ்காரபத்³ம் நம் ஸ்யுர்ந ப⁴வந்தி ஸர்வ ஏவ
 ப⁴வந்தீத்யர்த² || யத்³த்ர “க⁴நோ பலஸ்து கரகே” இதி யாத³வவசநாத்கரகஸ³த்³ஸ்ய
 நியதபும்லிங்க³தாபி⁴ப்ராயேண “கரகாணாமவ்ரு³ஷ்டி:” இதி கேஷாஞ்சித்³வ்யாக்²யாநம்
 தத்³ந்யே நாநுமந்யந்தே | “வர்ஷோபலஸ்து கரகா இத்யமரவசந வ்யாக்²யாநே
 ஶு³ரிஸ்வாமிநா | “கமண்ட³லௌ ச கரக: ஸுக³தே ச விநாயகே” இதி
 நாநார்தே² பும்ஸ்யபி வக்ஷ்யதீதி வத்³தோப⁴யலிங்க³தாப்ரகாஸநாத் | யாத³வஸ்ய
 து பும்லிங்க³தாவிதா⁴நே தாத்பர்யம் ந து ஸ்தீ³லிங்க³தாநிஷேத⁴ இதி ந
 தத்³விரோதோ⁵பி | “கரகஸ்து கரஞ்சு³ ஸ்யாத்³தா³டி³மே ச கமண்ட³லௌ |
 பக்ஷிபே⁴தே³ கரே சாபி கரகா ச க⁴நோபலே” இதி விஸ்வப்ரகா ஸவசநே தூப⁴யலிங்க³தா
 வ்யக்தைவேதி ந குத்ராபி விரோத⁴வார்தா | அத ஏவ ருத்³ர:-“வர்ஷோபலஸ்து கரகா
 கரகோ⁵பி ச த்³ரு³ஸ்யதே” இதி ||

தத்ர வ்யக்தம் த்³ரு³ஷ்தி³ சரணந்யாஸமர்தே⁴ந்து³மௌலே:

ஸஸ்வத்ஸித்³தை⁴ பரிசிதப³லிம் ப⁴க்திநம்ர: பரீயா: |

யஸ்மிந்³ரு³ஷ்டே³ கரணவிக்³மாதூ³ர்த்⁴வமுத்³தூ⁴தபாபா:

ஸங்கல்பந்தே ஸ்தி²ரக³ணபத்³ப்ராப்தயே ஸ்ரத்³த⁴நா: || 55 ||

தத்ரேதி || தத்ர ஹிமாத்³ரௌ த்³ருஷ்தி³ கஸ்யாம்விச்சி²லாயாம் வ்யக்தம் ப்ரகடம்
 ஸஸ்வத்ஸதா³ ஸித்³த⁴யோகி³பி:⁴ || “ஸித்³தி⁴ர்நிஷ்பத்தியோக³யோ:” இதி விஸ்வ:
 || உபசிதப³லி ரசிதபூஜாவிதி⁴ம் || “ப³லி: பூஜோபஹாரயோ:” இதி யாத³வ: ||
 அர்த⁴ஸ்சாஸாபி³ந்து³ஸ்சேத்யர்தே⁴ந்து:³ || “அர்த⁴: க²ண்டே³ ஸமேம்⁵ஸகே” இதி
 விஸ்வ: || ஸ மௌலௌ யஸ்ய தஸ்யேஸ்வரஸ்ய சரணந்யாஸம் பாத³விந்யாஸம்
 | ப⁴க்தி: பூஜ்யேஷ்வநூராக³ஸ்தயா நம்ர: ஸந்பரீயா: ப்ரத்³ஶிணம் குரு ||
 பரிபூர்வாதி³ணே லிங் || யஸ்மிந்பாத³ந்யாஸே த்³ரு³ஷ்டே³ ஸத்யுத்³பூ⁴தபாபா
 நிரஸ்தகல்மஷா: ஸந்த: ஸ்ரத்³த⁴நா விஸ்வஸந்த: புருஷா: | ஸ்ரத்³த⁴ விஸ்வாஸ:
 | ஆஸ்திக்ய புத்³தி⁴ரிதி யாவத் | “ஸ்ரத்³ந்தரோருபஸர்க³வத்³வ்ரு³த்திர்வக்தவ்யா”

இதி ஸ்ரத்பூர்வாத்³த³தா⁴தே: ஸாநச் || கரணஸ்ய க்ஷேத்ரஸ்த² விக³மாதூ³ர்த⁴வம்
தே³ஹத்யாகா³நந்தரம் || “கரணம் ஸாத⁴கதமம் க்ஷேத்ரகா³த்ரேந்த³ரியேஷு ச
இத்யமர: || ஸ்தி²ரம் ஸாஸ்வதம் க³ணநாம் ப்ரமதா²நாம் பத³ம் ஸ்தா²நம் || “க³ண:
ப்ரமத²ஸங்க²யௌகா:” இதி வைஜயந்தீ | தஸ்ய ப்ராப்தயே ஸங்கபந்தே ஸமர்த²
ப⁴வந்தி || கல்ரு³ப்தே: பர்யாப்திவசநஸ்யாலமர்த²த்வாத்³யோகே³ “நம:ஸ்வஸ்தி-”
இத்யாதி³நா சதூர்த² || “அலமிதி பர்யாப்த்யர்த²க³ரஹணம்” இதி பா⁴ஷ்யகார: ||
வ்யக்தம் வ்யஞ்ஜயாமாஸ ஸிவ: ஸ்ரீசரணத்³வ்யம் || ஹிமா³ரேள ஸாம்ப⁴வாத்³நாம்
ஸித்³த⁴யே ஸர்வகர்மணம் || த்³ரு³ஷ்டவா ஸ்ரீசரணந்யாஸம் ஸாத⁴க: ஸ்தி²தயே
தநம் || இச்சாத்²நஸரீரோ ஹி விசரேச்ச ஜக³த்தரயம் || “இதி ஸம்பு⁴ரஹஸ்யே ||

ஸப்த³யந்தே மது⁴ரமநிலை: கீசகா: பூர்யமாண:

ஸம்ஸக்தாபி⁴ஸ்த்ரிபுரவிஜயோ கீ³யதே கிந்நரீபி:⁴ |

நிர்ஹரா³ஸ்தே முரஜ இவ சேத்கந்த³ரேஷு த்⁴வநி: ஸ்யாத்

ஸங்கீ³தார்தோ² நநு பஸுபதேஸ்தத்ர பா⁴வீ ஸமக³ர: || 56 ||

ஸப்த³யந்த இதி || ஹே மேக⁴, அநிலை: பூர்யமாண: கீசகா வேணுவிஸேஷா: ||
“வேணவ: கீசகாஸ்தே ஸ்யுர்யே ஸ்வநந்த்யநிலோத்³த⁴தா:” இத்யமர: | “கீசகோ
தை³யபே⁴தே³ ஸ்யாச்ச²ஷ்கவம்ஸே த்³ருமாந்தரே” இதி விஸவ: || மது⁴ரம்
ஸ்ருதிஸுக²ம் யதா² ததா² ஸப்த³யந்தே ஸம் குர்வந்தி | ஸ்வநந்தீயர்த²: ||
ஸப்த³வைரகலஹாப்⁴ரகண்வமேதே⁴ப⁴ய: கரணே” இத்யாதி³நா க்யங் || அநேந
வம்ஸவாத்³ய ஸம்பத்திருக்தா | ஸம்ஸக்தாபி:⁴ ஸம்புக்தாபி⁴ர்வம்ஸவாத்³யாநுஷக்தாபி⁴ர்வா
|| “ஸம்ரக்தாபி:⁴” இதி பா⁴டே² ஸம்ரக்தகண்²பி⁴ரித்யர்த²: || கிந்நரீபி:⁴
கிந்நரஸ்த்ரிபி:⁴ | த்ரயாணம் புராணம் ஸமாஹாரஸ்த்ரிபுரம் || தத்³தி⁴தார்தோ²த்தரபத³-
” இதி ஸமாஸ: | பாத்ராதி³த்வாந்நபும்ஸகத்வம் || தஸ்ய விஜயோ கீ³யதே |
கந்த³ரேஷு த்³ரீஷு || “த்³ரீ து கந்த³ரோ வா ஸ்த்ரி” இத்யமர: || தே தவ
நிர்ஹரா³தோ³ முரஜே வா³யபே⁴தே³ த்⁴வநி⁴ரிவ | முரஜத்⁴வநி⁴ரிவேத்யர்த²: |
ஸ்யாச்சேத்தார்ஹி தத்ர சரணஸமீபே பஸுபதே³நித்யஸந்நிஹிதஸ்ய ஸிவஸ்ய
ஸங்கீ³தம் || “தௌர்யத்ரிசம் து ஸங்கீ³தம் ந்யாயாரம்பே⁴ ப்ரஸித்³த⁴கே |
தூர்யாணம் த்ரிதயே ச” இதி ஸப்த³யார்ணவே || ததே³வார்த²: ஸங்கீ³தார்த²:
ஸங்கீ³தவஸ்து || “அர்தோ²ஸபி⁴தே⁴யரைவஸ்துப்ரயோஜநநிவ்ரு³த்திஷு” இத்யமர:
|| ஸமக³ர: ஸம்பூர்ணே பா⁴வீ நநு ப⁴விஷ்யதி க²லு || ப⁴விஷ்யதி க³ம்யாத்³ய:” இதி
ப⁴விஷ்யத³ர்தே² ணிநி: ||

ப்ராலேயாதே³ருபதமதி³க்ரம்ய தாம்ஸ்தாந்ந³விஸேஷாந்

ஹம்ஸத்³வாரம் ப்⁴ரு³கு³பதியஸோவர்தம் யத்க்ரௌஞ்சரந்த⁴ம் |

தேநோதீ³சீம் தி³ஸமநுஸரே ஸ்திர்யகா³யாமஸோபீ⁴

ஸ்யாம: பாதோ³ ப³விநியமநாப்⁴யுத்³யதஸ்யேவ விஷ்ணோ: || 57 ||

ப்ராலேயேதி || ப்ராலேயாத்³ரேர்ஹிமாத்³ரேருபதரம் தடஸமீபே || “அவ்யயம் விப⁴க்தி - “இத்யாதி³நா ஸமீபார்தே²ஸ்வயீப⁴வ: || தாம் | ஸ்தாந் || விபஸாயாம் த்³விருக்தி: || விஸேஷாந்த்³ரஷ்டவ்யர்தா²ந் || “விஸேஷோ³வ்யவே த்³ரவ்யே த்³ரஷ்டவ்யோத்தமவஸ்துநி” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || அதிகர்மயாநுஸரேர்க³ச்சே²ரித்யநாக³தேந ஸம்ப³ந்த⁴ || ஹம்ஸாநாம் த்³வாரம் ஹம்ஸத்³வாரம் || மாநஸப்ரஸ்தா²யினோ ஹம்ஸா: க்ரௌஞ்சரந்த⁴ரேண ஸஞ்சரந்தே இத்யாக³ம்: || ப்⁴ரு³கு³பதேர்ஜாமத³க்³ந்யஸ்ய யஸோவர்தம் | யஸ:ப்ரவ்ரு³த்திகாரணமித்யர்த² | யத்க்ரௌஞ்சஸ்யாத்³ரே ரந்த⁴ரமஸ்தி தேந க்ரௌஞ்சபி³லேந ப³லேதை³த்யஸ்ய நியமநே ப³ந்த⁴நே³ப⁴யுத்³யவஸ்ய ப்ரவ்ரு³த்தஸ்ய விஷ்ணோர்வ்யாபகஸ்ய த்ரிவிக்ரமஸ்ய ஸ்யாம: க்ரு³ஷ்ணவர்ண: பாத³ இவ திர்யகா³யாமேந கூஹிப்ரவேஸநார்த²ம் திரஸ்சீநதை³ர்க்⁴யேண ஸோப⁴த இதி ததா²வித⁴: ஸந்நுதீ³சீமுத்தராம் தி³ஸமநுஸரேரநுக³ச்ச² || புரா கில ப⁴க³வதோ தே³வாத்³தூ⁴ர்ஜடேர்த⁴நுருபநிஷத³மதீ⁴யாநேந ப்⁴ரு³கு³நந்த³நேந ஸ்கந்த⁴ஸ்ய ஸ்பர்த⁴யா க்ரௌஞ்சஸிக²ரிணமதிநிஸிதவிஸிக²முகே²ந ஹேலயா ம்ரு³த்பிண்ட³பே⁴த³ம் பி⁴த்த்வா தத ஏவ க்ரௌஞ்சக்ரோடா³தே³வ ஸத்³ய: ஸமுஜ்ஜ்ரு³ம்பி⁴தே கஸ்மிந்நபி யஸ:கூ³ரநிதௌ⁴ நிகி²லமபி ஜக³ஜ்ஜாலமாப்லாவிதமிதி கதா² ஸ்ருயதே ||

க³த்வா சோர்த்⁴வம் த³ஸமுக்²பு⁴ஜோச்ச²வாஸிதப்ரஸ்த²ஸந்தே⁴:

கைலாஸஸ்ய த்ரித³ஸவநிதாத்³ர்பணஸ்யாதிதி:² ஸ்யா: |

ஸ்ரு³ங்கோ³ச்ச²ராயை: குமுத³விஸதே³ர்யோ விதத்ய ஸ்தி²த: க²ம்

ராஸீ³பூ⁴த: ப்ரதிதி³நமிவ தர்யம்ப³கஸ்யாட்டஹாஸ: || 58 ||

க³த்வேதி || க்ரௌஞ்சபி³லநிர்க³மநாநந்தரமூர்த்⁴வம் ச க³த்வா த³ஸமுக்²ஸ்ய ராவணஸ்ய பு⁴ஜைர்பா³ஹுபி⁴ருச்ச²வாஸிதா விஸ்லேஷிதா: ப்ரஸ்தா²நாம் ஸாநூநாம் ஸங்க⁴யோ யஸ்ய தஸ்ய || ஏதேந நயநகௌ துகஸத்³பா⁴வ உக்த: || த்ரி³ர்த³ஸபரிமாணமேஷாமஸ்தீதி த்ரித³ஸா: || “ஸங்க²யயாவ்யயா-” இத்யாதி³நா ப³ஹுவீ³ஹி: | “ப³ஹுவீ³ஹௌ ஸங்க²யயே ட³ச்ச-” இத்யாதி³நா ஸமாஸாந்தோ ட³ஜிதி கூ³ரஸ்வாமீ || த்ரித³ஸாநாம் தே³வாநாம் வநிதாஸ்தாஸாம் த்³ர்பணஸ்ய || கைலாஸஸ்ய ஸப்²டி³கத்வாத்³ரஜதத்வாத்³வா பி³ம்ப³க்³ராஹித்வேநேத³முக்²தம் || கைலாஸஸ்யாதிதி:² ஸ்யா: | ய: கைலாஸ: குமுத³விஸதை³ர்மிர்மலை:

ஸ்ரு³ங்கா³னாமுச்ச²ராயைரெளநந்தயை: க²மாகாஸம் விதத்ய வ்யாப்ய ப்ரதிதி³நம்
தி³நே தி³நே ராஸீபூ⁴தஸ்தர்யம்³ப³கஸ்ய த்ரிலோசநஸ்யாட்டஸோ⁵திஹாஸ இவ
ஸ்தி²: || “அட்டாவதிஸ்யகௌளமெள” இதி யாத³வ: || தா⁴வல்யாத்³தா⁴ஸத்வேநோத்ப்ரேக்ஷா
| ஹாஸாதீ³நாம் தா⁴வல்யம் கவிஸமயஸித்³த⁴ம் ||

உத்பஸ்யாமி த்வயி தடக³தே ஸ்நிக்³தா⁴நாஞ்ஜநாபே⁴

ஸத்³ய: க்ரு³த்தத்³விரத³த³ஸநச்சே²த³கௌ³ரஸ்ய தஸ்ய |

ஸோபா⁴மத்³ரே: ஸ்திமிதநயநப்ரேக்ஷணீயாம் ப⁴வித்ரீ-

மம்ஸந்யஸ்தே ஸதி ஹலப்⁴ரு³தோ மேசகே வாஸஸீவ || 59 ||

உத்பஸ்யாமீதி || ஸ்நிக்³த⁴ம் மஸ்ரு³ணம் பி⁴ந்நம் மர்தி³தம் ச யத்³ஞ்ஜநம் கஜ்ஜலம்
தஸ்யாமேவாபா⁴ யஸ்ய தஸ்யமிம்ஸ்த்வயி தடக³தே ஸாநும் க³தே ஸதி ஸத்³ய:
க்ரு³த்தஸ்ய சி²ந்நஸ்ய த்³விரத³த³ஸநஸ்ய க³ஜத்³ந்நஸ்ய சே²த³வத்³பௌ⁴ரஸ்ய
த⁴வளஸ்ய தஸ்யாத்³ரே: கைலாஸஸ்ய மேசகே ஸ்யாமலே || “க்ரு³ஷ்ணே
நீலாஸிதஸ்யாமகாலஸ்வாமலமேசகா:” இத்யமர: || வாஸஸி வஸ்த்ரே⁵ஸந்யஸ்தே
ஸதி ஹலப்⁴ரு³தோ ப³ஸப⁴த்³ரஸ்யேவ ஸ்திமிதாப்யாம் நயநாப்யாம் ப்ரேக்ஷணீயாம்
ஸோபா⁴ம் ப⁴வித்ரீம் பா⁴விநீமுத்பஸ்யாமி | ஸோபா⁴ ப⁴விஷ்யதீதி தர்க்யாமீத்யர்த: ||
ஸ்ரோதீ பூர்ணோபமாலங்கார: ||

ஹித்வா தஸ்யமிந்பு⁴ஜக³வலயம் ஸம்பு⁴நா த³த்தஹஸ்தா

க்ரீடா³ஸைலே யதி³ ச விசரேத்பாத³சாரேண கௌ³ரீ

ப⁴ங்கீ³ப⁴க்த்யா விரசிதவபு: ஸ்தம்பி⁴தாந்தர்ஜலௌக: ||

ஸோபாநத்வம் குரு மணிதடாரோஹணயாக்³ரயாயீ || 60 ||

ஹித்வேதி || தஸ்யமிந்க்ரீடா³ஸைலே கைலாஸே || “கைலாஸ: கநகாத்³ரிஸ்ச
மந்த³ரோ க³ந்த⁴மாத³ந: | க்ரீடா³ர்த²ம் நிர்மிதா: ஸம்போ⁴தே³வை: க்ரீடா³த்³ரயோ⁵ப⁴வந்
|| “இதி ஸம்பு⁴ரஹஸ்யே | ஸம்பு⁴நா ஸிவேந பு⁴ஜக³ ஏவ வலய: கங்கணம்
ஹித்வா கௌ³ர்யா பீ⁴ருத்வாத்ய க்த்வா த³த்தஹஸ்தா ஸதீ கௌ³ரீ பாத³சாரேண
விசரேத்³யதி³ தர்ஹ்ய புரோக³தஸ்ததா² ஸ்தம்பி⁴தோ க⁴நீபா⁴வம் ப்ராபிதோ⁵ந்தர்ஜலஸ்யௌ:
ப்ரவாஹோ யஸ்ய ஸ ததா²பூ⁴த: | ப⁴ங்கீ³நாம் பர்வணம் ப⁴க்த்யா ரசநயா விரசிதவபு:
கல்பிதஸாரீ: ஸந் | மணீநாம் தடம் மணிதடம் தஸ்யாரோஹணய ஸோபாநத்வம் குரு
| ஸோபாநபா⁴வம் ப⁴ஜேத்யர்த: ||

தத்ராவஸ்யம் வலயகுவிஸோத்³ட்டநோத்³கீ³ர்ணதோயம்

நேஷ்யந்தி த்வாம் ஸுரயுவதயோ யந்த்ரதா⁴ரா³க்ரு³ஹத்வம் |

தாப்யோ மோக்ஷஸ்தவ யதி³ ஸகே² க⁴ர்மலப்³த⁴ஸ்ய ந ஸ்யா-

கரீடா³லோலா: ஸ்ரவணபருகை³ர்ஜிதை³ர்பா⁴ய யேஸ்தா: || 61 ||

தத்ரேதி | தத்ர கைலாஸே⁵வஸ்யம் ஸர்வதா² ஸுரயுவதயோ வலயகுவிஸாநி
கங்கணகோடய: || ஸதகோடிவாசிநா குவிஸஸப்³தே³ந கோடிமாத்ரம் லக்ஷயதே ||
தைருத்³த⁴ட்டநாநி ப்ரஹாராஸ்தைருத்³ரீர்ணமுத்ஸுரு³ஷ்டம் தோயம் யேந தம் த்வாம்
யந்த்ரேஷு தா⁴ரா யந்த்ரதா⁴ராஸ்தாஸாம் க்³ரு³ஹத்வம் க்ரு³த்ரிமதா⁴ராக்³ரு³ஹத்வம்
நேஷ்யந்தி ப்ராபயிஷ்யந்தி || ஹே ஸகே² மித்ர, கர்⁴மே நிதா³கே⁴ லப்³த⁴ஸ்ய ||
கர்⁴மலப்³த⁴த்வம் சாஸ்ய தே³வ்யு⁴மிஷு ஸர்வதா³ ஸர்வர்துஸமாஹாராத்³ப்ரா²த³மிக
மேக⁴த்வாத்³வா | யதோ²க்தம் “ஆஷாட⁴ஸ்ய ப்ரத²ம-” இதி || தவ தாப்⁴ய:
ஸுரயுவதிப்⁴யோ மோக்ஷோ ந ஸ்யாத்³யதி³ ததா³ கரீடா³லோலா: கரீடா³ஸக்தா:
| ப்ரமத்தா இத்யர்த:² | தா: ஸுரயுவதீ: ஸ்ரவணபருகை: கர்ணகடுபி⁴ர்³ஜிதை:
கரணீர்பா⁴யேஸ்த்ராஸயே: | அத்ர ஹேதுப்⁴யாபா⁴வாதா³த்மநேபத³ம் ஷுகா³க³ம்ஸ்ச
ந ||

ஹேமாம்போ⁴ஜப்ரஸவி ஸலிலம் மாநஸஸ்யாத்³தா³ந:

குர்வந்காமம் க்ஷணமுக²படப்⁴ரீதிமைராவதஸ்ய |

து⁴ந்வந்கல்பத்³ருமகிஸலயாந்யம்ஸுகாநீவ வாத-

ர்நாநாசேஷ்டைர்ஜலத³ லலிதைர்நிர்விஸேஸ்தம் நகே³ந்த்³ரம் || 62 ||

ஹேமேதி || ஹே ஜலத³, ஹேமாம்போ⁴ஜாநாம் ப்ரஸவி ஜநகம் || “ஜித்³ரு³க்ஷி-”
இத்யாதி³நேநிப்ரத்யய: || மாநஸஸ்ய ஸரஸ: ஸலிலமாத்³தா³ந: | பிப்³ந்நித்யர்த:² |
ததை²ராவதஸ்யேந்த்³ரக³ஜஸ்ய | காமசாரித்வாத்³வா ஸிவஸேவார்த²மிந்த்³ராக³மநாத்³வா
ஸமாக³தஸ்யேதி பா⁴வ: | க்ஷணே ஜலாதா³நகாலே முகே² படேந யா ப்ரீதிஸ்தாம்
குர்வந் | ததா² கல்பத்³ருமாணாம் கிஸலயாநி பல்லவ்யு⁴தாந்யம்ஸுகாநி
ஸு³க்ஷமவஸ்த்ராணீவ || “அம்ஸுகம் வஸ்த்ரபா⁴த்ரே ஸ்யாத்பரிதா⁴நோத்தரீயயோ: |
ஸு³க்ஷமவஸ்த்ரே நா⁵தி³த்³ப்தெள” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || வாதைர்மேவவாதைர்து⁴ந்வந்
| நாநா ப்³ஹுவிதா⁴ஸ்சேஷ்டாஸ்தோயபாநாத்³யோ யேஷு தைர்லலிதை: கரீடி³தை:
|| “நா பா⁴வபே⁴தே³ ஸ்த்ரீந்ரு³த்யே லலிதம் த்ரிஷு ஸுந்த்³ரே | அஸ்த்ரியாம்
ப்ரமதா³கா³ரே கரீடி³தே ஜாதபல்லவே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || தம் நகே³ந்த்³ரம்
கைலாஸம் காமம் யதே²ஷ்டம் நிர்விஸே: ஸமுப⁴ங்³க்ஷவ || “நிர்³தே³ஸோ
ப்⁴ரு³திபோ⁴க³யோ:” இத்யமர: | யதே²ச்ச²விஹாரோ மித்ரக்³ரு³ஹேஷு மைத்ரயா:
ப²லம் | ஸஹஜமித்ரம் ச தே கைலாஸ: | மேக⁴பர்வதயோரப்³ஜஸூர்யயோரப்³தி⁴சந்த்³ரயோ:
ஸிகி²ஜீமுதயோ: ஸமீராக்³ஜ்யோர்மித்ரதா ஸ்வயமிதி பா⁴வ: ||

தஸ்யோத்ஸங்கே³ ப்ரணயிந இவ ஸ்ரஸ்தக³ங்க³து³க்ஷலாம்

ந த்வம் த்³ரு³ஷ்ட்வா ந புநரலகாம் ஜ்ஞாஸ்யஸே காமசாரிந் |

யா வ: காலே வஹதி ஸலிலோத்³கா³ரமுச்சைர்விமாநா

முக்தாஜாலக்³ரதி²தமலகம் காமிநீவாப்⁴ரவ்ரு³ந்த³ம் || 63 ||

தஸ்யேதி || ப்ரணயிந: ப்ரியதமஸ்யேவ தஸ்ய கைலாஸ ஸ்யோ த்ஸங்க³
 ஊர்த்⁴வபா⁴கே³ கடௌ ச || “உத்ஸங்கோ³ முக்தஸம்யோகே³ ஸக்த்³ந்யூர்த்⁴வதலே³பி
 ச” இதி மாலத்மாலாயாம் || க்³ங்கா³ து³கூலம ஸூப்⁴ரவஸ்த்ரமிவேத்யுபிதஸமாஸ:
 || “து³கூலம் ஸூக்ஷ்ம வஸ்த்ரேஸ்யாது³த்தரீயே ஸிதாம்ஸூகே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே
 || அந்யத்ர து க்³ங்கக³வ து³கூலம் || தத்ஸரஸ்தம் யஸ்யாஸ்தாம் ததே²க்தாமலகாம்
 கு பே³ரநக³ரீம் த்³ரு³ஷ்ட்வா | காமிநீமிவேதி ஸேஷ: | ஹே காமசாரிந், த்வம்
 புநஸ்த்வம் து ந ஜ்ஞாஸ்யஸ இதி ந | கிம் து ஜ்ஞாஸ்யஸ ஏவேத்யர்த:² ||
 காமசாரிணஸ்தே பூர்வமபி ப்³ஹூக்ரு³த்வோ த்³ர்ஸந ஸம்பா⁴வாத்³ஜ்ஞாநமஸம்பா⁴விதமேவேதி
 நிஸ்சயார்த²ம் நஞ்³த்³வயப்ரயோக:³ | தது³க்தம்ஸம்ரு³திநிஸ்சயஸித்³த்⁴யர்தே²ஷு
 நத்³வயப்ரயோக:³” இதி || உச்சை ருந்நதாநி விமாநாநி ஸப்தபூ⁴மிகப⁴வநாநி
 யஸ்யாம் ஸா || “விமானோ⁵ஸ்தரீ தே³வயாநே ஸப்தபூ⁴மௌ ச ஸத்³மநி”
 இதி யாத்³வ: || மேக⁴ஸம்வாஹநஸ்தா²நஸூசநார்த்²மித்³ம் விஸேஷணம் ||
 அந்யத்ர விமாநா நிஷ்கோபா யா அலகா | வோ யுஷ்மாகம் காலே | மேக⁴கால
 இத்யர்த:² || காலஸ்ய ஸர்வமேக⁴ஸாதா⁴ரண்யாத்³வ இதி ப்³ஹூவசநம் ||
 ஸலிலமுத்³கி³ரதீதி ஸலிலோத்³கா³ரம் | ஸ்ரவத்ஸலிலதா⁴ராமித்யர்த:² ||
 அப்⁴ரவ்ரு³ந்த³ம் மேக⁴கத³ம்ப்³கம் காமிநீ ஸ்தரீ முக்தாஜா²லமௌக்திகஸரைர்க்³ரதி²தம்
 ப்ரத்யுப்தம் || “பும்ஸ்சஸ்யா மௌக்திகே முக்தா” இதி யாத்³வ: || அலகமிவ
 தூர்ணகுந்தலாநீவ || ஜாதாவே கவசநம் || “அலகாஸ்தூர்ணகுந்தலா:” இத்யமர:
 || வஹதி பி³ப்⁴ர்தி || அத்ர கைலாஸஸ்யாநுகூலநாயகத்வ மலகாயாஸ்ச
 ஸ்வாதீ⁴நபதிகாக்²யநாயிகாகத்வம் த்⁴வந்யதே | “ஏகாயத்தோ⁵நுகூல: ஸ்யாத்” இதி |
 “ப்ரியோபலாலிதா நித்யம் ஸ்வாதீ⁴நபதிகா மதா இதி ச லக்ஷயந்தி | உதா³ஹரந்தி
 ச - லாலயந்நலகப்ராந்தாந்ரசயந்ப்த்ரமஞ்ஜீந் | ஏகாம் விநோத்³யந்காந்தாம்
 சா²யாவத்³நுவர்ததே || “இதி || இதி ஸ்ரீமஹோபாத்⁴யாய மல்விநாத²ஸூரிவிரசிதயா
 ஸஞ்ஜீவிநீஸமாக்²யயா வ்யாக்²யயா ஸமேதோ மஹாகவிஸ்ரீகாலிதா³ஸவிரசிதே
 மேக⁴தூ³தே காவ்யே பூர்வமேக:⁴ ஸமாப்த: |

மேகதூர்தம் உத்தரமேக:⁴

வித்³யுத்வந்தம் லலிதவநிதா: ஸேந்த்³ர்சாபம் ஸசித்ரா:

ஸங்கி³தாய ப்ரஹதமுரஜா: ஸ்நிக்³த⁴க³ம்⁴ர கோ⁴ஷம் |

அந்தஸ்தோயம் மணிமயபு⁴வஸ்துங்க³ம்⁴ரம்⁴லிஹாக்³ரா:-

ப்ராஸாதா³ஸ்த்வாம் துலயிதுமலம் யத்ர தைஸ்தைர்விஸேஷை: || 1 ||

வித்³யுத்வந்தமிதி || யத்ராலகாயாம் லலிதா ரம்யா வநிதா: ஸ்த்ரியோ யேஷு தே |

ஸஹ சித்தரைர்வர்தந்த இதி ஸசித்ரா: || “ஆலேக்²யாஸ்சர்யயோஸ்சித்ரம்” இত্যமர:

|| “தேந ஸஹேதி துஸ்யயோகே³” இதி ப்³ஹூவ்⁴ஹி: | “வோபஸர்ஜநஸ்ய” இதி ஸஹஸப்³த³ஸ்ய ஸமாஸ: || ஸங்கீ³தாய தெளர்யத்ரிகாய ப்ரஹதமுரஜாஸ்தாடி³தம்⁴ரு³த³ங்கா:³

|| “முரஜா து ம்⁴ரு³த³ங்கே³ ஸ்யாங்கக்காமுரஜயோரபி” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ||

மணிமயா மணிவிகாரா பு⁴வோ யேஷு | அப்⁴ரம் லிஹந்தீயப்⁴ரம்⁴லிஹாந்யப்⁴ரம்

கஷாணி || “வஹாப்⁴ரே லிஹ:” இதி க²ஸ்ப்ரத்யய: | “அருர்த்³விஷ-” இত্যாதி³நா

முமாக்³ம: || அக்³ராணி ஸிக்²ராணி யேஷாம் தே ததோ²க்தா: | அதிதுங்கா³ இত্যர்த:²

| ப்ராஸாதா³ தே³வக்³ரு³ஹாணி || “ப்ராஸாதோ³ தே³வபு⁴பு⁴ஜாம்” இত্যமர: ||

வித்³யுதோ⁵ஸ்ய ஸந்தீதி வித்³யுத்வந்தம் | ஸேந்த்³ரசாபமிந்த்³ரசாபவந்தம் |

ஸ்நிக்³த:⁴ ஸ்ராவ்யோ க்³ம்⁴ரோ கோ⁴ஷோ க்³ர்ஜிதம் யஸ்ய தம் | அந்தரந்தர்³க³தம்

தோயம் யஸ்ய தம் | துங்க³முந்நதம் த்வாம் தைஸ்தைர்விஸேஷைர்லலிதவநிதத்வாதி³த⁴ர்மை

ஸமீகர்துமலம் பர்யாப்தா: || “அலம் பூ⁴ஷணபர்யாப்திஸக்திவாரணவாசகம்” இত্যமர:

|| அத்ரோபமாநோபமேயபூ⁴தமேக⁴ப்ராஸாத³த⁴ர்மாணம் வித்³யுத்³வநிதாத்³நாம்

யதா²ஸங்க²யமந்யோந்யஸாத்³ரு³ஸ்யாந்மேக⁴ப்ராஸாத³யோ: ஸாம்யஸித்³தி⁴ரிதி |

பி³ம்³ப்ரதிபி³ம்³ப⁴வேநேயம் பர்ணோபமா | வஸ்ததோ பி⁴ந்நயோ: பரஸ்பரஸாத்³ரு³ஸ்யாத்³பி⁴ந்

ப்ரு³த³கு³பாதா³நாத்³விம்³ப்ரதிபி³ம்³ப⁴வ: ||

ஸம்ப்ரதி ஸர்வதா³ ஸர்வர்துஸம்பத்திமாஹ-

ஹஸ்தே லீலாகமலமலகே பா³லகுந்தா³நுவித்³த⁴ம்

நீதா லோத்⁴ர்ப்ரஸவரஜஸா பாண்⁶தாமாநநே ஸூ: |

சூடா³பாஸே நவகுரப³கம் சாரு கர்ணே ஸிரீஷம்

ஸீமந்தே ச த்வது³பக³மஜம் யத்ர நீபம் வதூ⁴நாம் || 2 ||

ஹஸ்த இதி || யத்ராலகாயாம் வதூ⁴நாம் ஸ்த்ரீணம் ஹஸ்தே லீலார்த²ம்

கமலம் லீலாகமலம் || ஸரல்விங்க³மேதத் | தது³க்தம்-‘ஸரத்பங்கஜலக்ஷண’

இதி || அலகே குந்தலே || ஜாதாவேகவசநம் || அலகேஷ்வித்யர்த:² |

பா³லகுந்தை:³ ப்ரத்யக்³ரமாக்⁴யகுஸுமைரநுவித்³த⁴ம் | அநுவேத⁴ க்³ர்ந்த²நம்

|| நபும்ஸகே பா⁴வே க்த: || யத்³யபி குந்தா³நாம் ஸைஸிரத்வமஸ்தி “மாக்⁴யம்

குந்த³ம்” இত্যபி⁴தா⁴நாத்ததா²பி ஹேமந்தே ப்ராது³ர்பா⁴வ: ஸிஸிரே ப்ரௌட⁴த்வமிதி

வ்யவஸ்தா²பே³தே³ந ஹேமந்தகார்யத்வமித்யாஸயேந பா³லேதி விஸேஷணம்
 || “அலகம்” இதி ப்ரத²மாந்தபா²டே² ஸப்தமீ ப்ரக்ரம ப³ங்க:³ ஸ்யாத் |
 நா²தஸ்து நியதபு²மலிங்க³தாஹாநிஸ்சேஇதி தோ³ஷாந்தரமாஹ | தத³ஸத்
 | “ஸ்வபா⁴வவக்ரண்யலகாநி தாஸாம்” | “நி³தூ⁴தாந்யலகாநி பாதிதமுர:
 க்ரு²த்ஸநோ⁵த⁴ர: க²ண்டி³த:” இ²த்யாதி³ஷு ப்ரயோகே³ஷு நபு²மஸகலிங்க³தாத³ர்ஸநாத்
 || ஆநநே முகே² லோக்⁴ர்ப்ரஸவாநாம் லோக்⁴ரபுஷ்பாணாம் ஸைஸிராணாம் ரஜஸாம்
 பராகே³ண || “ப்ரஸவஸ்து ப²லே புஷ்பே வ்ரு²க்ஷாணாம் க³ர்⁴மோசநே” இதி விஸ்வ:
 || பாண்³தாம் நீதா யூ: ஸோபா⁴ | தூ⁴பா³ஸே கேஸபா³ஸே நவகுர ப³கம் வாஸந்த:
 புஷ்பவிஸேஷ: | கர்³ணே சாரு பேஸல ஸிரீஷம் கை³ஷம்: புஷ்பவிஸேஷ: | ஸீமந்தே
 மஸ்தக கேஸவீ த்யாம் || “ஸீமந்தமஸ்த்ரியாம் மஸ்தகேஸவீ²த்யா முதா³ஹ்ரு²தம்”
 இதி ஸ³தா³ர்ணவே || தவோபக³ம: | மேவாக³ம இ²த்யர்த:² | தத்ர ஜாதம்
 த்வது³பக³மஜம் | வார்ஷிகமித்யர்த:² | நீபம் கத³ம்³ப³குஸுமம் | ஸர்வத்ராஸ்தீதி
 ஸேஷ: அஸ்திர்⁴வதிபர: ப்ரத²மபுருஷோ⁵ப்ரயுஜ்யமாநோ⁵ப்யஸ்தீ²ந்யாயாத் |
 இ²த்த²ம் கமலகுந்தா³தி³ தத்தகார்யஸமாஹாராபி⁴தா⁴நாத³ர்²தா²த்ஸர்வர்து
 ஸமாஹாரஸி³தி:⁴ | காரணம் விநா கார்யஸ்யாஸி³தே⁴ரிதி பா⁴வ: ||

யத்ரோந்மத்த⁴ரமரமு²க²ரா: பாத³பா நித்யபுஷ்பா
 ஹம்ஸஸ்ரேணீ⁴ரசிதரஸநா நித்யப³த³மா நலிந்ய: |
 கேகோ²க்கண்டா² ப⁴வநஸிரிகி²நோ நித்யபா⁴ஸ்வத்கலாபா
 நித்யஜ்யோ²த்ஸநா: ப்ரதிஹததமோ²வ்ரு²த்தி ரம்யா: ப்ரதோ³ஷா: ||

யத்ரேதி || யத்ராலகாயாம் பாத³பா வ்ரு²க்ஷா: | நித்யாநி புஷ்பாணி யேஷாம் தே
 ததா² | ந த்வ்ரு²துநியமாதி³தி பா⁴வ: | அத ஏவோ²ந்மத்தை⁴ர்⁴மரரை²மு²க²ரா:
 ஸ³தா³யமாநா: | நலிந்ய: பத்³மிந்யோ நித்யாநி பத்³மாநி யாஸாம் தாஸ்ததா²
 ந து ஹேமந்தவர்ஜிதமித்யர்த:² | அத ஏவ ஹம்ஸஸ்ரேணீ⁴ ரசிதரஸநா: |
 நித்யம் ஹம்ஸபரிவேஷ்டதா இ²த்யர்த:² | ப⁴வநஸிரிகி²ந: க்ரீ³டா³மயூரா நித்யம்
 பா⁴ஸ்வந்த: கலாபா ப³ர்³ஹாணி யேஷாம் தே ததோ²க்தா: | ந து வர்ஷாஸ்வேவ
 | அத ஏவ கேகாபி⁴ரு²க்கண்டா² உத்³க்³ரீ³வா: | ப்ரதோ³ஷா ராத்ரயோ நித்யா
 ஜ்யோ²த்ஸநா யேஷாம் தே | ந து ஸுக்லபக்ஷ ஏவ | அத ஏவ ப்ரதிஹதா தமஸாம்
 வ்ரு²த்திர்²வ்யாப்திர்²யேஷாம் தே ச தே ரம்யாஸ்சேதி ததோ²க்தா: ||

ஆநந்தோ³த்த²ம் நயநஸலிலம் யத்ர நாந்யைர்²நிமித்தை
 ர்²நாந்யஸ்தாப: குஸுமஸரஜாதி³ஷ்டஸம்யோக³ ஸாத்⁴யாத் |
 நாப்யந்யஸ்மா²த்ப்ரணயகலஹா³தி³ப்ரயோகோ³பபத்தி

வித்தேஸாநாம் ந ச க்²லு வயோ யௌவநாத³ந்யத்³ஸ்தி ||

ஆநந்தே³தி || யத்ராலகாயாம் வித்தேஸாநாம் யக்ஷாணம் || “வித்தாதி⁴ப: குபே³ர: ஸ்யாத்³ர்பௌ⁴ த⁴நிகயக்ஷயோ:” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ஆநந்தோ³த்த²மாநந்த³ஜந்யமேவ நயநஸலிலம் | அந்யைர்³நிமித்தை: ஸோகாதி³பி⁴ர்ந | இஷ்டஸம்யோகே³ந ப்ரியஜநஸமாக³மேந ஸாத்யாநநிர்வர்தநீயாத் | ந த்வப்³ரதீகார்யாதி³த்யத்²: | குஸுமஸரஜாந்மத³நஸரஜாதி³ந்யஸ்தாபோ நாஸ்தி | ப்ரணயகலஹாத³ந்யஸ்தாப்தகாரண³தி³விப்³ நாஸ்தி | கிம் ச யௌவநாத³ந்யத்³வயோ வார்த⁴கம் நாஸ்தி || ஸ்லோகத்³வயம் ப்ரக்ஷிப்தம் ||

யஸ்யாம் யக்ஷா: ஸிதமணிமயாந்யேத்ய ஹர்ம்யஸ்த²லாநி

ஜ்யோதிஸ்சா²யாகுஸுமரசிதாந்யுத்தமஸ்தீ³ ஸஹாயா: |

ஆஸேவந்தே மது⁴ ரதிப²லம் கல்பவ்ரு³க்ஷப்³ரஸூதம்

த்வத்³கி³ம்பீ⁴ரத்⁴வநி ஸநகை: புஷ்கரேஷ்வாஹுதேஷு || 3 ||

யஸ்யாமிதி || யஸ்யாமலகாயாம் யக்ஷா தே³வயோநிவிஸேஷா உத்தமஸ்தீ³ஸஹாயா லலிதாங்க³நாஸஹசரா: ஸந்த: ஸிதமணிமயாநி ஸ்ப²டி³கமணிமயாநி சந்த³ரகாந்தமயாநி வா | அத ஏவ ஜ்யோதிஷாம் தாரகாணம் சா²யா: ப்ரதிபி³ம்பா³ந்யேவ குஸுமாநி தை ரசிதாநி பரிஷ்க்ரு³தாநி || “ஜ்யோதிஸ்தாராகி³நிபா⁴ஜ்யாலாத்³ரு³க்³புத்³ரார்தா²த்⁴வராத்தமஸு” இதி வைஜயந்தீ || ஏதேந பாநபூ⁴மேரம்லாநஸோப⁴த்வமுக்தம் | ஹர்ம்யஸ்த²லாந்யேத்ய ப்ராப்ய | த்வத்³கி³ம்பீ⁴ரத்⁴வநிரிவ த்⁴வநிர்யேஷாம் தேஷு புஷ்கரேஷு வாத்த³யபா⁴ண்ட³முகே²ஷு || “புஷ்கரம் கரிஹஸ்தாக்³ரே வாத்த³யபா⁴ண்ட³முகே² ஜலே” இத்யமர: || ஸநகைர்³மந்த³மாஹுதேஷு ஸத்ஸு || ஏதச்ச ந்ரு³த்யகீ³தயோரப்யுபலக்ஷண || கல்பவ்ரு³க்ஷப்³ரஸூதம் கல்பவ்ரு³க்ஷஸ்ய காங்க்ஷிதார்த²ப்ரத³த்வாந்மத்⁴வபி தத்ர ப்ரஸ்ரு³தம் | ரதி: ப²லம் யஸ்ய தத்³ரதிப²லாக்²யம் மது⁴ மத்³யமாஸேவந்தே | ஆத்³ரு³த்ய பிப³ந்தீ³த்யத்²: || “தாலக்ஷீரஸிதாம்ரு³தாமலகு³டோ³ந்மத்தாஸ்தி²காலாஹ்வஹ்ய | இத்த²ம் சேந்மது⁴புஷ்பப⁴ங்க³யுபசிதம் புஷ்பத்³ருமூலாவ்ரு³தம் க்வாதே²ந ஸ்மரத்³பநம் ரதிப²லாக்²யம் ஸ்வாது³ஸீதம் மது⁴ || “இதி மதி³ரார்ணவே ||

மந்தா³கிந்யா: ஸலிலஸிஸிரை: ஸேவ்யமாநா மருத்³பி⁴-

ர்மந்தா³ராணமநுதடருஹாம் சா²யயா வாரிதோஷ்ணா: |

அந்வேஷ்டவ்யை: கநகஸிகதாமுஷ்டிநிக்ஷேபக்³டை: ⁴

ஸங்கீ³ட³ந்தே மணிபி⁴ரமர்ப்ரார்தி²தா யத்ர கந்யா: || 4 ||

மந்தா³கிந்யா இதி || யத்ராலகாயாமமரை: ப்ரார்தி²தா: | ஸுந்த³ர்ய இத்யத்²: | கந்யா யக்ஷகுமார்ய: || “கந்யா குமாரிகாநார்யோ:” இதி விஸ்வ: || மந்தா³கிந்யா

க³ங்கா³யா: ஸலிலேந சரிசிரை: ஸீதலைர்மருத்³பி:⁴ ஸேவ்யமாநா: ஸத்ய: |
 ததா²நுதடம் தடேஷு ரோஹந்தீத்யநுதடருஹ: || க்விப் || தேஷாம் மந்தா³ராணம்
 சா²யயாநதபேந வாரிதோஷ்ண: ஸமிதாதபா: ஸத்ய: கநகஸ்ய ஸிகதாஸு
 முஷ்டிபி⁴ர்நிக்ஷேபேண கூ³டை:⁴ ஸம்வ்ரு³தைரத ஏவாந்வேஷ்டவ்யைம்ரு³க்³யைம்
 ணிபீ⁴ ரத்நை: ஸங்கீர்³ந்தே | கு³ப்தமணிஸம்ஜ்ஞயா தை³ஸிகக்³ரீ³யா
 ஸம்யக்³ரீ³ந்தீத்யர்த:² || க்ரீடோ³ஸ்ருஸம்பரி⁴யஸ்ச” இத்யாத்மநேபத³ம் || !
 “ரத்நாதி³பி⁴ர்வாலுகாதெள³ கு³ப்தைர்தீ³ரஷ்டவ்யகர்மபி:⁴ | குமாரீ³பி:⁴ க்ரு³தா க்ரீடா³
 நாம்நா கு³ப்தமணி: ஸம்ரு³தா || ராஸகீடா³ கூ³ட⁴மணிர்³கு³டா³ கூ³ட⁴மணிர்³கு³ப்த
 கேலிஸ்து லாயநம் | பிச்ச²கந்தூ³கத³ண்டா³த³யை: ஸம்ரு³தா தை³ஸிககேலய:” இதி
 ஸப்³தா³ர்ணவே ||

நீவீப³ந்தோ⁴ச்ச²வஸிதஸிதி²லம் யத்ர பி³ம்பா³த⁴ராணம்

க்ஷேளமம் ராகா³த³நியூ⁴தகரேஷ்வாக்ஷிபத்ஸு ப்ரியேஷு |

அர்சிஸ்துங்கா³நபி⁴முக²மபி ப்ராப்ய ரத்நப்ரதீ³பாந்

ஹீமூடா⁴நாம் ப⁴வதி விப²லப்ரேரண தூர்ணமுஷ்டி: || 5 ||

நீவீதி || யத்ராலகாயாமநி⁴ரு³தகரேஷு சபலஹஸ்தேஷு ப்ரியேஷு | நீவீ
 வஸநக்³ர்ந்தி:² || “நீவீ பரிபணே க்³ர்ந்தென² ஸ்தீர்ணம் ஜக⁴நவாஸஸி” இதி
 விஸ்வ: || ஸைவ ப³ந்தோ⁴ நீவீப³ந்த:⁴ || சூதவ்ரு³க்ஷவத³பௌநருக்த்யம் ||
 தஸ்யோச்ச²வஸிதேந த்ருடிதேந சிதி²லம் க்ஷேளமம் து³க்ஷலம் ராகா³தா³
 க்ஷிபத்ஸ்வாஹரத்ஸு ஸத்ஸும் ஹீமூடா⁴நாம் லஜ்ஜாவிது⁴ராணம் | பி³ம்ப³ம்
 பி³ம்பி³காப²லம் || “பி³ம்ப³ம் ப²லே பி³ம்பி³காயா: ப்ரதிபி³ம்பே³ ச மண்ட³லே” இதி
 விஸ்வ: || பி³ம்ப³மிவாத⁴ரோ யாஸாம் தாஸாம் பி³ம்பா³த⁴ராணம் ஸ்தீர்விஸேஷாணம்
 || “விஸேஷா: காமிநீகாந்தாபீ⁴ருவிம்பா³த⁴ராங்க³நா: ஸப்³தா³ர்ணவே || தூர்ணஸ்ய
 குங்குமாதே³ர்முஷ்டி: | அர்சிபி⁴ர்மயூகை³ஸ்துங்க³ந் || “அசிர்மயூக²ஸிக²யோ:”
 இதி விஸ்வ: || ரத்நாந்யேவ ப்ரதீ³பாநபி⁴முக²ம் யதா² ததா² ப்ராப்யாபி
 விப²லப்ரேரண தீ³பநிர்வாபிணக்ஷமத்வாந்நிஷ்ப²லக்ஷேபா ப⁴வதி | அத்ராங்க³நாநாம்
 ரத்³ரபதீ³பநிர்வாபணப்ரவ்ரு³த்த்யா மௌக்³த⁴யம் வ்யஜ்யதே ||
 இதி

நேத்ரா நீதா: ஸததக³திநா யத்³விமாநாக்³ரூ⁴மீ-

ராலேக்²யாநாம் நவஜலகணீர்தோ³ஷமுத்பாத³ய ஸத்³ய: |

ஸங்காஸ்ப்ரு³ஷ்டா இவ ஜலமுசஸ்த்வாத்³ரு³ஸோ ஜாலமார்³கை³

ர்⁴தூ⁴மோத்³கா³ராநுக்³ரு³திநிபுண ஜர்ஜரா நிஷ்பதநந்தி || 6 ||

நேத்ரேதி || ஹே மேக⁴, நேத்ரா ப்ரேரகேண ஸததக³திநா ஸதா³க³திநா வாயுநா
 || “மாதரிஸ்வா ஸதா³க³தி:” இத்யமர: || யஸ்யா அலகாயா விமாநாநாம்
 ஸப்தபூ⁴மிகப⁴வநாநாமக்³ரபூ⁴மீருபரிபூ⁴மிகா நீதா: ப்ராபிதா: | த்வாமேவ த்³ரு³ஸ்யந்த
 இதி த்வாத்³ரு³: | த்வத்ஸத்³ரு³ஸா இத்யர்த:² || “த்யதா³தி³ஷு த்³ரு³ஸோ³நாலோசநே
 கஞ்ச” இதி கஞ்ப்ரத்யய: || ஜலமுசோ மேகா:⁴ | ஆலேக்²யாநாம் ஸசித்ராணாம் ||
 “சித்ரம் விகி²தருபாட்⁴யம் ஸ்யாதா³லேக்²யம் து யதந்த:” இதி ஸப்தா³ர்ணவே
 || நவஜலக²ணர்தோ³ஷம் ஸ்போ²டநமுத்பாத்³ய ஸத்³ய: ஸங்காஸ்ப்ரு³ஷ்டா இவ
 ஸாபராத⁴த்வாத்³ப⁴யாவிஷ்டா இவ ஸங்கா விதர்க்ப⁴யயோ: இதி ஸப்தா³ர்ணவே ||
 தூ⁴மோத்³கா³ர்ஸ்ய தூ⁴ம நிர்க³மஸ்யாநுக்ரு³தாநுகரணே நிபுண: குஸலா ஜர்ஜரா
 விஸீர்ண: ஸந்தோ ஜாலநமார்கை³ர்க³வாக்ஷரந்தை⁴ர்நிஷ்பதந்தி நிஷக்ராமந்தி
 || யதா² கேநசித்³ந்த:புரஸஞ்சாரவதா தூ³தேந கூ³ட⁴வ்ரு³த்த்யா ரஹஸ்யபூ⁴மிம்
 ப்ராபிதாஸ்தத்ர ஸ்தீர்ணம் வ்யபி⁴சாரதோ³ஷமுத்பாத்³ய ஸத்³ய: ஸாஸங்கா:
 க்ஸ்ரு³ப்தவேஸாந்தரா ஜாரா: கூ³த்³ரமார்கை³ர்நிஷக்ராமந்தி தத்³வதி³தி த்⁴வநி:
 | ப்ரக்ரு³தார்தே² ஸங்காஸ்ப்ரு³ஷ்டா இவேத்யுத்³ப்ரேக்ஷா ||

யத்ர ஸ்தீர்ணம் ப்ரியதமபூ⁴ஜாலிங்க³நோச்ச²வாஸிதாநா-
 மங்க³க்³லாநிம் ஸுரதஜநிதாம் தந்தூஜாலாவலம்பா:³ |
 த்வரஸம்ரோதா⁴பக³மவிஸதை³ஸ்சந்த்³ரபாதை³ர்நிஸீதே²
 வ்யாலும்பந்தி ஸ்பு²டஜலலவஸ்யந்தி³நஸ்சந்த்³ரகாந்தா: || 7 ||

யத்ரேதி || யத்ராலகாயாம் நிஸீதே²ஸ்த⁴ராத்ரே || “அர்த⁴ராத்ரநிஸீதே² த்³வெள”
 இத்யமர: || தத்ஸம்ரோத⁴ஸ்ய மேகா⁴வரணஸ்பாபக³மேந விஸதை³ர்நிர்மஸீஸ்சந்த்³ரபாதை³ஸ்ச
 || “பாதா³ ரஸம்யங்கி³தூர்யாஸாம்” இத்யமர: || ஸ்பு²டஜலலவஸ்யந்தி³ந்
 உஸ்ப்³ணம்பு³கண ஸ்ராவிணஸ்தந்துஜாலாவலம்பா³ விதாநலம்பி³ஸூத்ரபுஞ்ஜாதா⁴ரா:
 | தத்³கு³ணகு³ம்பி²தா இத்யர்த:² | சந்த்³ரகாந்தாஸ்சந்த்³ரகாந்தமணய: |
 ப்ரியதமாநாம் பு⁴ஜாலிங்க³நேஷூச்ச²வாஸிதாநாம் ப்ரஸிதி²லீக்ரு³தாநாம் |
 ஸ்ராந்த்யா ஜலஸேகாய வா ஸிதி²லதாலிங்க³நாநாமிதி யாவத் | ஸ்தீர்ணம்
 ஸுரதஜநிதாமங்க³க்³லாநிம் ஸரீரகே²த³ம் | அவயவாநாம் க்³லாநதாமிதி யாவத்
 | வ்யாலும்பந்த்யநுத³ந்தி ||

அக்ஷய்யாந்தர்ப⁴வநநித⁴ய: ப்ரத்யஹம் ரக்தகண்டை²-
 ருத்³கா³யத்³பி⁴ர்த⁴நபதியஸ: கிந்நரைர்யத்ர ஸார்த⁴ம் |
 வைப்⁴ராஜாக்²யம் விபு³த⁴வநிதாவார முக்²யாஸஹாயா
 ப³த்³தா⁴லாபா ப³ஹிருபவநம் காமிநோ நிர்விஸந்தி || 8 ||

அக்ஷய்யேதி | யத்ராலகாயாம் | க்ஷேதும் ஸக்யா: க்ஷய்யா: || “க்ஷய்யஜ்யயௌ
ஸக்யார்தே²” இதி நிபாத: | ததோ நஞ்ஸமாஸ: || ப⁴வநாநாமந்தரந்தர்ப⁴வநம் ||
“அவ்யயம் விப⁴க்தி-” இத்யாதி³நாவ்யயீபா⁴வ: || அக்ஷய்யா அந்தர்ப⁴வநே நித²யோ
யேஷாம் தே ததோ²க்தா: || யதே²ச்சா²போ⁴க³ஸம்பா⁴வநார்த²மித³ம் விஸேஷணம்
|| விபு³த⁴வநிதா அப்ஸரஸஸ்தா ஏவ வாரமுக்²யா வேஸ்யாஸ்தா ஏவ ஸஹாயா
யேஷாம் தே ததோ²க்தா: || “வாரஸ்தீ⁴ க³ணிகா வேஸ்யா ரூபாஜீவாத²ஸா
ஜநை: | ஸதக்ரு²தா வாரமுக்²யா ஸ்யாத்” இத்யமர: || ப³த³தா⁴லாபா:
ஸம்பா⁴விதஸம்லாபா: காமிந: காமுகா: ப்ரத்யஹமஹந்யஹநி || “அவ்யயம் விப⁴க்தி-
” இத்யாதி³நா ஸமாஸ: || ரக்தோ மது⁴ர: கண்ட²:² கண்ட²த⁴வநிர்யேஷாம் தே தை:
ஸுந்த³ரகண்ட²த⁴வநிபி⁴ர்த⁴நயதியஸ: குபே³ரகீ⁴திமுத்³ராயத்³பி⁴ருச்சை³கா³நஸீ⁴ல:
| தே³வகா³நஸ்ய கா³ந்தா⁴ரக³ராமத்வாதாரதரம் கா³யத்³பி⁴ரித்யர்த²:² || கிநநரை:
ஸார்த⁴ம் ஸஹ | விப⁴ராஜஸ்யேத³ம் வைப⁴ராஜம் | வைப⁴ராஜமித்யாக்²யா
யஸ்ய தத்³வை ப⁴ராஜாக்²யம் || “விப⁴ராஜேந க³ணேந்த³ரேண த்ராதம் வைப⁴ரா
ஜமாக்²யயா” இதி ஸம்ப⁴ரஹஸ்யே || சைத்ரரத²ஸ்ய நாமாந்தரமேதத் | ப³ஹிருபவநம்
ப்³ராஹ்யோத்³யாநம் நிர்விஸந்த்யநுப⁴வந்தி ||

க³த்யுத்கம்பாத³லகபதிதைர்யத்ர மந்தா³ரபுஷ்பை:

பத்ரச்சே²தை:³ கநககமலை: கர்ணவிப⁴ரம்ஸிபி⁴ஸ்ச |

முத்தாஜாலை: ஸ்தநபரிஸரச்சி²ந்நஸலித்ரைஸ்ச ஹாம்ரை-

ர்நைஸோ மார்க:³ ஸவிதுருத³யே ஸுல்ச்யதே காமிநீநாம் || 9 ||

க³தீதி || யத்ராகாயாம் காமிநீநாமபி⁴ஸாரிகாணம் | நிஸி ப⁴வோ நைஸோ மார்க:³
ஸவிதுருத³யே ஸதி க³த்யா க³மநேநோத்கம்பஸ்சலநம் தஸ்மாத்³தே⁴தோரலகேப்⁴ய:
பதிதைர்மந்தா³ரபுஷ்பை: ஸுரதருகுஸுமை: | ததா² பத்ராணம் பத்ரலதாநாம்
சே²தை:³ க²ண்டை:³ | பதிதைரிதி ஸேஷ: || ததா² கர்ணைப்⁴யோ விப⁴ரஸ்யந்தீதி
கர்ணவிப⁴ரம்ஸீநி தை: கநகஸ்ய கமலை: || ஷஷ்ட்யா விவக்ஷிதார்த²லாபே⁴ ஸதி
மயடா வி³ரஹே³த⁴யாஹாரதோ³ஷ: | ஏவமந்யத்ராப்யநுஸந்தை⁴யம் || ததா²
முத்தாஜாலை மௌக்திகஸரை: | ஸிரோநிஹிதைரித்யர்த²: | ததா² ஸ்தநயோ: பரிஸர:
ப்ரதே³ஸஸ்தத்ர சி²ந்நாநி ஸலித்ராணி யேஷாம் தைர்ஹாரைஸ்ச ஸுல்ச்யதே ஜ்ஞாப்யதே
| மார்க³பதிதமந்தா³ரகுஸுமாதி³லிங்கை³ரயமபி⁴ஸாரிகாணம் பந்தா² இத்யநுமீயத
இத்யர்த²: ||

மத்வா தே³வம் த⁴நபதிஸக²ம் யத்ர ஸாக்ஷாத³ஸந்தம்

ப்ராயஸ்சாபம் ந வஹதி ப⁴யாந்மந்மத:² ஷட்பத³ஜ்யம் |

ஸப்⁴ரூப⁴ங்க³ப்ரஹிதநயநை: காமிலக்ஷயேஷ்வமோகை⁴-

ஸ்தஸ்யாரம்ப⁴ஸ்சதுரவநிதாவிப்⁴ரமைரேவ ஸித்³த: ॥ 10 ॥

மத்வேதி ॥ யத்ராலகாயாம் மந்மத:² காம: ॥ த⁴நபதே: குபே³ரஸ்ய ஸகே²தி
த⁴நபதிஸக:² ॥ “ராஜாஹ: ஸகி²ப்⁴யஷ்டச” ॥ தம் தே³வம் மஹாதே³வ
ஸாக்ஷாத்³வஸந்தம் ஸகி² ஸ்நேஹூந்நிஜரூபேண வர்தமாநம் மத்வா ஜ்ஞாத்வா
ப⁴யாத்³பா⁴லே க்ஷணப⁴யாத்ஷட்பதா³ ஏவ ஜ்யா மௌர்வீ யஸ்ய தம் சாபம் ப்ராய:
ப்ராசர்யேண ந வஹதி ந பி³ப்⁴ர்தி ॥ கத²ம் தர்ஹி தஸ்ய கார்யஸித்³தி⁴ரதாஹ-
ஸப்⁴ரூப⁴ங்கே³தி ॥ தஸ்ய மந்மத²ஸ்யாரம்ப:⁴ காமிஜநவிஜயவ்யாபார: ஸப்⁴ரூப⁴ங்க³
ப்ரஹிதாநி ப்ரயுக்தாநி நியுக்தாநி நயநாநி த்³ரு³ஷ்டயோ யேஷு தைஸ்ததோ²க்தை:
காமிந ஏவ லக்ஷயாணி தேஷ்வமோதை:⁴ ॥ ஸப²ல ப்ரயோகை³ரித்யர்த:² ॥
மந்மத²சாபோ⁵பி க்வசித்³பி மோக:⁴ ஸ்யாதி³தி பா⁴வ: ॥ சதுராஸ்ச தா வநிவாஸ்ச
தாஸாம் விப்⁴ரமைர்விலாஸைரேவ ஸித்³தோ⁴ நிஷ்பந்ந: ॥ யத்³நர்த²ங்கரம்
பாக்ஷிகப²லம் ச தத்³ப்ரயோகா³த்³வரம் நிஸ்சிதஸாத⁴நப்³ரயோக³ இதி பா⁴வ: ॥
“கசதா⁴ர்யம் தே³ஹதா⁴ர்யம் பரிதே⁴யம் விலேபநம் ॥ சதுர்தா⁴ பூ⁴ஷணம் ப்ராஹு:
ஸ்த்ரீ³னாமந்யஸ்ச தை³ஸிகம் ॥ இதி ரஸாகரே ॥ ததே³வைததா³ஹ-

வாஸஸ்சித்ரம் மது⁴ நயநயோர்விப்⁴ரமாதே³ஸத³க்ஷம்

புஷ்போத்³பே⁴த³ம் ஸஹ கிஸலயைர்பூ⁴ஷணநாம் விகல்பாந் ॥

லாக்ஷாராக³ம் சரணகமலந்யாஸயோக்³யம் ச யஸ்யா-

மேக: ஸுதே ஸகலமப³லாமண்ட³நம் கல்பவ்ரு³க்ஷ: ॥ 11 ॥

வாஸ இதி ॥ யஸ்யாமலகாயாம் சித்ரம் நாநாவர்ணம் வாலோ வஸநம் ॥
பரிதே⁴யமண்ட³நமேதத் ॥ நயநயோர்விப்⁴ரமாணுமாதே³ஸ உபதே³ஸே த³க்ஷம்
॥ அநேந விப்⁴ரமத்³வாரா மது⁴நோ மண்ட³நத்வமநுஸந்தே⁴யம் ॥ தச்ச
மண்ட³நாதி³வத்³தே³ஹதா⁴ர்யே⁵ந்நர்பா⁴வ்யம் ॥ மது⁴ மத்³யம் ॥ கிஸலயை: பல்லவை:
ஸஹ புஷ்போத்³பே⁴த³ம் ॥ உப⁴யம் சேத்யர்த:² ॥ இத³ம் து கசதா⁴ர்யம் ॥ பூ⁴ஷணநாம்
விகல்பாந்விலேஷாந் ॥ தே³ஹதா⁴ர்யமேதத் ॥ ததா² சரணகமலயோர்ந்யாஸஸ்ய
ஸமர்பணஸ்ய யோக்³யம் ॥ ரஜ்யதே⁵நேநேதி ராகோ³ ரஞ்ஜகத்³ரவ்யம் லாக்ஷைவ
ராக³ஸ்தம் லாக்ஷாராக³ம் ச ॥ சகாரோ⁵ங்க³ராகா³தி³விலேபநமண்ட³நோபலக்ஷணர்த:²
॥ ஸகலம் ஸர்வம் ॥ சதுர்வித⁴மபீ⁴த்யர்த:² ॥ அப³லாமண்ட³நம் யோஷித்ப்ரஸாத⁴நஜாதமேக:
கல்பவ்ரு³க்ஷ ஏவ ஸுதே ஜநயதி ॥ ந து நாநாஸாத⁴நஸம்பாத³ந ப்ரயாஸ இத்யர்த:²
॥

இத்த²மலகாம் வர்ணயித்வா தத்ர ஸ்வப⁴வநஸ்யாபி⁴ஜ்ஞாநமாஹ-

தத்ராகா³ரம் த⁴நபதி³க்³ரு³ஹாது³த்தரேணஸ்மதீ³யம்

தூ³ராலக்ஷயம் ஸுரபதி⁴நுஸ்சாருண தோரணேந |

யஸ்யோபாந்தே க்ரு³தகதநய: காந்தயா வர்தி⁴தோ மே

ஹஸ்தப்ராப்யஸ்தப³கநமிதோ பா³லமந்தா³ரவ்ரு³க்ஷ: || 12 ||

தத்ரேதி || தத்ராலகாயாம் த⁴நபதி³க்³ரு³ஹாந்கு³ரக்³ரு³ஹாது³த்தரேணேத்தரஸ்மிந்நதூ³ரதே³ஸே

|| “ஏநவந்யதரஸ்யாமந்தூ³ரே³ஸபஞ்சம்யா:” இத்யேநப்பர்தய: | “ஏநபா த்³விதீயா”

இதி த்³விதீயா || “க்³ரு³ஹா: பும்ஸி ச பூ⁴ம்ந்யேவ” இத்யமர: || அத²வா

“உத்தரேண” இதி நைநப்பர்தயயாந்தம் கிந்து “தோரணேந” இத்யஸ்ய விஸேஷணம்

த்ரு³தீயாந்தம் || த⁴நபதி³க்³ரு³ஹாது³த்தரஸ்யாம் தி³ஸி யத்தோரணம் ப³ஹித்³வாரம்

தேந லக்ஷிதமித்யர்த: ² || அஸ்மாகமித³ம்ஸ்மதீ³யம் || வ்ரு³த்³தா⁴ச்ச: ²” இதி பக்ஷே

ச²ப்ர்தய: || அகா³ரம் க்³ரு³ஹம் | ஸுரபதி⁴நுஸ்சாருண மணிமயத்வாத்³ப⁴ரம்

கஷத்வாச்சேந்த³ரசாபஸுந்த³ரேண தோரணேந ப³ஹித்³வாரேண தூ³ராலக்ஷயம்

த்³ரு³ஸ்யம் | அநேநாபி⁴ஜ்ஞாந தூ³ரதஏவ ஜ்ஞாநம் ஸக்யமித்யர்த: ² || அபி⁴ஜ்ஞாநாந்தரமாவஹயஸ்

ப்ராகாராந்த: பார்ஸ்வதே³ஸே மே மம காந்தயா வர்தி⁴த: போஷித: க்ரு³தகதநய:

க்ரு³த்ரிம ஸுத: | புத்ரத்வேநாபி⁴ம்ந்யமாந இத்யர்த: ² || ஹஸ்தேந ப்ராப்யயர்ஹஸ்தாவசேயை:

ஸ்தப³கைக்ரு³ச்சச²ந்நமித: || ஸ்யாது³ச்ச²கஸ்து ஸ்தப³க:” இத்யமர: || பா³லோ

மந்தா³ரவ்ரு³க்ஷ: கல்பவ்ரு³க்ஷோ³ஸ்தீதி ஸேஷ: ||

இத: பரம் சதுர்பி: ⁴ ஸ்லோகைரபி⁴ஜ்ஞாநாந்தரமாவ-

வாபீ சாஸ்மிந்மரகதஸிலாபி³த்³த⁴ ஸோபாநமார்கா³

ஹைமைஸ்ச²ந்நா விகசகமலை: ஸ்நிக்³த⁴வைதூ³ர்யநாலை: |

யஸ்யாஸ்தோயே க்ரு³தவஸதயோ மாநஸம் ஸந்நிக்ரு³ஷ்டம்

நாத்⁴யாஸ்யந்தி வ்யபக³தஸூசஸ்த்வாமபி ப்ரேக்ஷய ஹம்ஸா: || 13 ||

வாபீதி || அஸ்மிந்மதீ³யாகா³ரே மரகதஸிலாபி⁴ர்பி³த்³த⁴ ஸோபாநமார்கோ³ யஸ்யா:

ஸா ததோ²க்தா | விது³ரே ப⁴வா வைதூ³ர்யா: || “விதூ³ராஞ்ய:” இதி யப்ர்தய: ||

வைதூ³ர்யாணம் விகாரா வைதூ³ர்யாணி || விகாரார்தே²ஸண்ப்ர்தய: || ஸ்நிக்³தா⁴நி

வைதூ³ர்யாணி நாலாநி யேஷாம் தைர்ஹைமை: ஸௌவர்ணீர்விகசகமலைஸ்ச²ந்நா

வாபீ ச | அஸ்தீதி ஸேஷ: || யஸ்யா வாப்யாஸ்தோயே க்ரு³தவஸதய: க்ரு³தநிவாஸா

ஹம்ஸாஸ்த்வாம் மேக⁴ம் ப்ரேக்ஷயாபி வ்யபக³தஸூசோ வர்ஷாகாலே³பி

வ்யபக³தகலுஷஜலத்வாத்³வீதது: ³கா: ² ஸந்த: ஸந்நிக்ரு³ஷ்டம் ஸந்நிஹிதம் |

ஸுக³ம்மபீத்யர்த: ² | மாநஸம் மாநஸஸரோ நாத்⁴யாஸ்யந்தி நோத்கண்ட²யா

ஸ்மரிஷ்யந்தி || “ஆத்⁴யாநமுத்கண்டா²ஸ்மரணம்”

இதி காஸிகாயாம் ||

தஸ்யாஸ்தீரே ரசிதஸிக²ர: பேஸலைநிந்த³ரநீலை:

கரீடா³ஸைல: கநககத³லீவேஷ்டநப்ரேக்ஷணீய: |

மத்³கே³ஹிந்யா: ப்ரிய இதி ஸகே² சேதஸா காதரேண |

ப்ரேக்ஷயோபாந்தஸ்பு²ரிததடி³தம் த்வாம் தமேவ ஸ்மராமி || 14 ||

தஸ்யா இதி || தஸ்யா வாப்யாஸ்தீரே பேஸலைஸ்சாருபி:⁴ || “சாரெள த³கேக்ஷ ச பேஸல:” இத்யமர: || இந்த³ரநீலை ரசிதஸிக²ர: | இந்த³ரநீலமணிமயஸிக²ர இத்யர்த:² | கநககத³லீநாம் வேஷ்டநேந பரிதி⁴நா ப்ரேக்ஷணீயோ த³ர்ஸநீய: கரீடா³ஸைல: | அஸ்தீதி ஸேஷ: || ஹே ஸகே², உபாந்தேஷு ப்ராந்தேஷு ஸ்பு²ரிதாஸ்தாடி³தோ யஸ்ய தத்ததோ²க்தம் || இத³ம் விஸேஷணம் கத³லீஸாம்யார்த²முக்த்தம் || இந்த³ரநீலஸாம்யம் து மேக⁴ஸ்ய ஸ்வாபா⁴விகமித்யநேந ஸுசிச்யதே || த்வாம் ப்ரேக்ஷய மத்³கே³ஹிந்யா: ப்ரிய இதி ஹேதோ: || தஸ்ய ஸைலஸ்ய மத்³க்³ரு³ஹிணீப்ரியத்வாத்³தே⁴தோரித்யர்த:² || காதரேண பீ⁴தேந சேதஸா ப⁴யம் சாத்ர ஸாநந்த³மேவ | “வஸ்தூநாமநுபூ⁴தாநாம் துல்யஸ்ரவணத³ர்ஸநாத் | ஸ்ரவணாத்கீர்தநாத்³வாபி ஸாநந்தா³ பீ⁴ர்யதா² ப⁴வேத் || “இதி ரஸாகரே த³ர்ஸநாத் || தமேவ கரீடா³ஸைலமேவ ஸ்மராமி || ஏவகாரோ விஷயாந்தரவ்யவச்சே²தா³ர்த:² | ஸத்³ரு³ஸவஸ்தவநுப⁴வாதி³டார்த²ஸ்ம்ரு³திர்ஜாயதே இத்யர்த:² | அத ஏவாத்ர ஸ்மரணாக²யோ⁵லங்கார: | தது³க்தம் - “ஸத்³ரு³ஸாநுப⁴வாத³ந்யஸ்ம்ரு³தி: ஸ்மரணமுச்யதே இதி || நிருக்தகாரஸ்து “த்வாம் தமேவ ஸ்மராமி” இதி யோஜயித்வா மே ஸைலத்வாரோபமாசஷ்டே | தத³ஸங்க³தம் | அத³ர்யாகாராரோபஸ்ய புரோவர்திந்யநுப⁴வாத்மகத்வேந ஸ்மரதிஸப்³த³ப்ரயோகா³நுபபத்தே: || ஸைலத்வபா⁴வநாஸ்ம்ரு³நோபபத்³யதே | ப⁴வநாயா: ஸ்ம்ரு³தித்வே ப்ரமாணுபா⁴வாத³நுப⁴வாயோகா³த்ஸாத³ரு³ஸ்யோபந்வையர்த²யாச்ச விஸத்³ரு³ஸே⁵பி ஸாலக்³ராமே ஹரிபா⁴வநாத³ர்ஸநாதி³தி ||

ரக்தாஸோகஸ்சலகிஸலய: கேஸரஸ்சாத்ர காந்த:

ப்ரத்யாஸந்நெள குரஹகவ்ரு³தே ர்மாத⁴வீமண்ட³பஸ்ய |

ஏக: ஸக்²யாஸ்தவ ஸஹ மயா வாமபாதா³பி⁴லாஷ்

காங்கக்ஷத்யந்யோ வத³நமதி³ராம் தோ³ஹத³ச்ச²த்³மநாஸ்யா: || 15 ||

ரக்தேதி || அத்ர கரீடா³ஸைலே கும்ரப³கா ஏவ வ்ரு³திராவரணம் யஸ்ய தஸ்ய | மதெள⁴ வஸந்தே ப⁴வா மாத⁴வ்யஸ்தாஸாம் மண்ட³பஸ்தஸ்தா²திமுக்த்தலதாக்³ரு³ஹஸ்ய || “அதிமுக்த்த: புண்ட³ரக: ஸ்யாத³வாஸந்தீ மாத⁴வீ லதா இத்யமர: || ப்ரத்யாஸந்நெள ஸந்நிக்ரு³ஷ்டெள சலகிஸலயஸ்சஞ்சலபல்லவ: | அநேந

வ்ருக்ஷஸ்ய பாத்தாடநேஷு ப்ராஞ்ஜலித்தும் வ்யஜ்யதே | ரக்தாஸோக: |
 ரக்தவிஸேஷணம் தஸ்ய ஸ்மரோத்தீபகத்வாது³க்தம் | “ப்ரஸூநகைரஸோகஸ்து
 ஸ்வேதோ ரக்த இதி த்³விதா⁴ | ப்³ஹுதித்³தி⁴கர: ஸ்வேதோ ரக்தோ³தரஸ்மரக²ர்த²ந:
 || இத்யஸோககல்பே த³ர்ஸநாத் || காந்த: கமநீய: கேஸரோ ப்³குஅத்² கேஸரே
 | ப்³குலோ ப்³ஞ்ஜூல:” இத்யமர: || ஸ்த இதி ஸேஷ: || ஏகஸ்தயோரந்யதர: |
 ப்ராத்²மிகத்வாத்³ஸோக இத்யர்த: ² || மயா ஸம்ஹ வ ஸக்யா: | ஸ்வப்ரியாயா
 இத்யர்த: ² || வாமபாதா³பி⁴லாஷீ | தோ³ஹத³ச்²த்³மநேத்யத்ராபி ஸம்ப³ந்த⁴நீயம்
 || ஸ சாஹம் ச | அபி⁴லாஷேணாவித்யர்த: ² || அந்ய: கேஸர: | தோ³ஹத³ம்
 வ்ருக்ஷாத்³நாம் ப்ரஸவகாரணம் ஸம்ஸ்காரத்³ரவ்யம் || “தருகு³ஸ்மலதாத்³நாமகாலே
 குஸலை: க்ரு³தம் | புஷ்பாத்³யுத்³பாத்³கம் த்³ரவ்யம் தோ³ஹத³ம் ஸ்யாத்து தத்க்ரியா
 || “இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || தஸ்ய ச²த்³மநா வ்யாஜேந || “கபடோஸ்ஸத்ரீ
 வ்யாஜத³ம்போ⁴ஷத⁴ய: ச²த்³மகைதவே” இத்யமர: || அஸ்யாஸ்தவ ஸக்யா
 வத்³நமதி³ராம் க³ண்³ஷமத்³யம் காங்க்ஷதி || மயா ஸஹேத்யத்ராபி ஸம்ப³ந்த⁴நீயம்
 || அஸோகப்³குலயோ: ஸ்ரீபாத்³தாட³நக³ண்³ஷமதி³ரே தோ³ஹத³மிதி ப்ரஸித்³தி: ⁴ ||
 “ஸ்த்ரீணாம் ஸ்பர்ஸாத்³பிங்³கு³ர்விகஸதி நகுல: ஸீது⁴க³ண்³ஷஸேகாத்³பாதா³கா⁴தாத்³ஸோக
 குரப்³கௌ வீக்ஷணாவிங்க்³நாப்⁴யாம் | மந்தா³ரோ நர்மவாக்யாத்³படு ம்ரு³து³
 ஹஸநாச்சம்பகோ வக்த்ரவாதாச்சுதோ கீ³தாந்நமேரு³விகஸதி ச புரோ
 நர்தநாத்கர்ணிகார:” |

தந்மத்⁴யே ச ஸ்ப²டிகப²லகா காஞ்சநீ வாஸயஷ்டி-

ர்மூலே ப³த்³தா⁴ மணிபி⁴ரநதிப்ரௌட⁴வம்ஸப்ரகாஸை: |

தா²ல: ஸிஞ்ஜாவலயஸு⁴கை³ர்நர்திதி: காந்தயா மே

யாமத்⁴யாஸ்தே தி³வஸவிக³மே நீலகண்ட: ² ஸுஹ்ரு³த்³வ: || 16 ||

தந்மத்⁴ய இதி || கிம் சேதி சார்த: ² || தந்மத்⁴யே தயோவ்ருக்ஷயோர்மத்⁴யே
 நதிமீடா⁴நாமநதிகடோ²ராணாம் வம்ஸாநாம் ப்ரகாஸ இவ ப்ரகாஸோ யேஷாம்
 தைஸ்தருணவேணுஸ ச்சா²யைர்மணிபி⁴ர்மரகதஸிலாபி⁴ர்மூலே ப³த்³தா⁴ |
 க்ரு³த்வேதி³கேத்யர்த: ² || ஸ்ப²டிகம் ஸ்ப²டிகமயம் ப²லகம் பீ²ட²ம் யஸ்யா: ஸா
 | காஞ்சநஸ்ய விகார: காஞ்சநீ ஸௌவர்ணீ வாஸயஷ்டி³ர்நிவாஸத³ண்ட: ³ |
 அஸ்தீதி ஸேஷ: || ஸிஞ்ஜா பூ⁴ஷணத்⁴வநி: || “பூ⁴ஷணநாம் து ஸிஞ்ஜிதம்” இத்யமர:
 || பி⁴தா³தி³த்வாத்³ங் || ஸிஞ்ஜிதா⁴தூரயம் தாலவ்யாதி³ர்ந து த³ந்த்யாதி: ³ ||
 ஸிஞ்ஜாப்ரதா⁴நாநி வலயாநி தை: ஸு⁴ப⁴கா³ ரம்யாஸ்தைஸ்தா²ல: கரதலவாத்³நைர்மே
 மம காந்தயா நர்திதோ வோ யுஷ்மாகம் ஸுஹ்ரு³த்ஸகா² நீலகண்டோ² மயூர:

|| “மயூரோ பர்ஹிணோ பர்ஹி நீலகண்டோ² புஜங்க்பு⁴க்” இத்யமர: || தி³வஸ
 விக³மே ஸாயங்காலே யாம் யஷ்டிகாமத்யாஸ்தே | யஷ்டயாமாஸ்த இத்யர்த:²
 || “அதி⁴ஸீங்க்³ஸ்தா²ஸாம் கர்ம இதி” கர்மதவாத்³விதீயா || “வத்ராகா³ரம்”
 இத்யார்ப்ய பஞ்சஸு ஸ்லோகேஷு ஸம்ரு³த்³த³வஸ்துவர்ணநாது³த³த்தாலங்கார:
 | தது³க்தம்-‘உது³தா³த்தம் ப⁴வேத்யத்ர ஸம்ரு³த்³த³ம் வஸ்து வர்ணயதே” இதி || ந
 சைஷா ஸ்வபா⁴வோக்தி³ர்பா⁴விகம் வா தத்ர யதா²ஸ்தி²தவஸ்துவர்ணநாத் | அத்ர து
 “கவி³ர்தி³போ⁴த்தா²பிதஸம்பா⁴வ்யமாநை³ஸ்வர்யஸா³லிவஸ்துவர்ணநாதா³ரோபிதவிஷயத்வமிதி
 தா⁴யாமஸ்ய பே⁴த:³” இத்யலங்கார ஸர்வஸ்வகார: |

ஏபி:⁴ ஸாதோ⁴ ஹ்ரு³த்யநிஹிதை³ர்லக்ஷண²ர்லக்ஷயேதா²
 த்³வாரோபா⁴ந்நதே விகி²தவபுஷ்டை³ ஸங்க²பத்³மௌ ச த்³ரு³ஷ்ட்வா |
 ஸூாமச்சா²யம் ப⁴வநமது⁴நா மத்³தி³யோகே³ந நூநம்-
 ஸூர்யாபாயே ந க²லு கமலம் புஷ்யதி ஸ்வாமபி⁴க்²யாம் || 17 ||

ஏபி⁴ரிதி || ஹே ஸாதோ⁴ நபுண | “ஸாது:⁴ ஸமர்தோ² நிபுணோ வா” இதி காஸிகாயாம் |
 ஹ்ரு³த்யநிஹிதை: | அவிஸ்மரு³தைரித்யர்த:² || ஏபி:⁴ பூர்வோக்தை³ர்லக்ஷணஸ்தோரண³தி³பி⁴
 || ஏகவசநமவிவக்ஷிதம் || த்³வாரபா⁴ர்ஸ்வயோரித்யர்த:² || விகி²தே வபுஷீ ஆக்ரு³த்³
 யயோஸ்தௌ ததோ²க்தௌ ஸங்க²பத்³ம் நாம நிதி⁴விஸேஷௌ || “நிதி⁴ர்நா
 ஸேவதி⁴ர்பே⁴தா:³ பத்³ம்ஸங்கா²த³யோ நிதே:⁴” இத்யமர: || த்³ரு³ஷ்ட்வா ச நூநம்
 ஸத்யமது⁴நேதா³நீம் || “அது⁴நா” இதி நிபாத: || மத்³வியோகே³ந மம ப்ரவாஸேந
 ஸூாமச்சா²யம் மந்த³ச்சா²யமுத்ஸவோபரமாத்³க்ஷணகாந்தி ப⁴வநம் மத்³க்³ரு³ஹம்
 லக்ஷயேதா² நி³ர்ஸிநுயா: | ததா²ஹி | ஸூர்யாபாயே ஸதி கமலம் பத்³ம்மம்
 ஸ்வாமாத்மீயாமபி⁴ரூபாம் ஸோபா⁴ம் || “அபி⁴க்²யா நாமஸோப⁴யோ:” இத்யமர: ||
 ந புஷ்யதி நோபசிநோதி க²லு | ஸூர்யவிரஹிதம் பத்³ம்மிவ பதிவிரஹிதம் க்³ரு³ஹம்
 ந ஸோப⁴த இத்யர்த:² |

நிஜக்³ரு³ஹநி³ர்ஸயாநந்தரம் க்ரு³த்யமாஹ-

க³த்வா ஸத்³ய: கலப⁴தநுதாம் ஸீக்⁴ர ஸம்பாதஹேதோ:
 கர்⁴டா³ஸைலே ப்ரத²மகதி²தே ரம்யஸநௌ நிஷண்ண: |
 அர்ஹஸ்யந்தர்⁴வநபதிதாம் கர்⁴தமல்பால்பா⁴ஸம்
 க²த்³யோதாலீவிலஸிதநிபா⁴ம் வித்³யது³ந்மேஷத்³ரு³ஷ்டிம் || 18 ||

க³த்வேதி || ஹே மேக⁴, ஸீக்⁴ரஸம்பாத ஏவ ஹேதுஸ்தஸ்ய | ஸீக்⁴ரப்ரவேஸார்த²மித்யர்த:²
 || “ஷஷ்ட² ஹேதுப்ரயோகே³” இதி ஷஷ்ட² || “ஸம்பாத: பதநே வேகே³
 ப்ரவேஸே வேத³ஸம்விதே³” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ஸத்³ய: ஸபதி³ கலப⁴ஸ்ய

கரிபோதஸ்ய தநுரிவ தநுர்யஸ்ய தஸ்ய பா⁴வஸ்தாமல்பஸரீரதாம் க³த்வா ப்ராப்ய
ப்ரத²மகதி²தே “தஸ்யாஸ்தீரே” இத்யாதி³நா பூர்வோத்³தி³ஷ்டே ரம்யஸாநௌ
| நிஷீத்³நயோக்³ய இத்யர்த: ² | கர்³டா³ஸைலே நிஷண்ண உபவிஷ்ட: ஸந் |
அல்பால்பா⁵ல்பப்ரகாரா பா: ⁴ ப்ரகாஸோ யஸ்யாஸ்தாம் || “ப்ரகாரே கு³ணவசநஸ்ய”
இதி த்³விருக்தி: || க²த்³யோதாநாமாலீ தஸ்யா விலஸிதேந ஸ்பு²ரிதேந
நிபா⁴ம் ஸமாநாம் வித்³யுத்³ந்மேஷோ வித்³யுத்³ப்ரகாஸ: ஸ ஏவ த்³ரு³ஷ்டிஸ்தாம்
ப⁴வநஸ்யாந்ரந்ரத்³ப⁴வநம் தத்ர பதிதாம் ப்ரவிஷ்டாம் கர்துமர்ஹஸி | யதா²
கஸ்சித்தகிசித்³ந்விஷ்யந்வசிது³ந்நதே ஸ்தி²த்வா ஸநை: ஸநைரதிதராம் த்³ராசீ³யஸீம்
த்³ரு³ஷ்டிமிஷ்டதே³ஸே பாதயதி தத்³வதி³த்யர்த: ² ||

ஸம்ப்ரதி த்³ரு³ஷ்டிபாத ப²லஸ்யாபி⁴ஜ்ஞாநம் ஸ்லோகத்³வயேநாஹ-

தநவீ ஸ்யாமா ஸிக²ரித்³ஸநா பக்வபி³ம்பா³த⁴ரோஷ்ட²

மத்⁴யே க்ஷாமா சகிதஹரிணீப்ரேக்ஷணா நிம்நநாபி: ⁴ |

ஸ்ரோணீபா⁴ரா³த³லஸக³மநா ஸ்தோகநம்ரா ஸ்தநா⁴ப்யாம்

யா தத்ர ஸ்யாத்³யுவதிவிஷயே ஸ்ரு³ஷ்டிராத்³யேவ தா⁴து: || 19 ||

தநவீதி || தநவீ க்ரு³ஸாங்க³ | ந து பீவா³ || “ஸ்லக்ஷணம் த்³ப⁴ரம் க்ரு³ஸம் தநு”
இத்யமர: || “வோதோ கு³ணவசநாத்” இதி னீஷ் || ஸ்யாமா யுவதி: || “ஸ்யாமா
யௌவநமத்⁴யஸ்தா²” இதுயுத்³பலமாலாயாம் || ஸிக²ராண்யேஷாம் ஸந்தீதி ஸிக²ரிண:
கோடிமந்த: || “ஸிக²ரம் ஸைலவ்ரு³க்ஷாக்³ரகக்ஷாபுலககோடிஷு” இதி விஸ்வ:
|| ஸிக²ரிணே த்³ஸநா த்³ந்தா யஸ்யா: ஸா | ஏதேநாஸ்யா பா⁴க்³யவத்த்வம்
பத்யாயுஷ்கரத்வம் ச ஸு³ஸ்யதே | தது³க்தம் ஸாமுத்³ரிசீ³ஸ்தி³க்தா: ⁴ ஸமாநருபா:
ஸுபங்க்தய: ஸிக²ரிண: ஸ்லிஷ்டா: | த்³ந்தா ப⁴வந்தி யாஸாம் தாஸாம் பா⁴தே³
ஜக³த்ஸர்வம் || தாம்பூ³லரஸரக்தே³பி ஸ்பு²டமாஸ: ஸமோத்³யா: | த்³ந்தா:
ஸிக²ரிணீ யஸ்யா தீ³ர்சு⁴ ஜீவதி தத்ப்ரிய: || “ இதி || பக்வம் பரிணத
பி³ம்ப³ம் பி³ம்பி³கா²ப²லமிவாத்⁴ரோஷ்டோ² யஸ்யா: ஸா பக்வபி³ம்பா³த⁴ரோஷ்ட²
|| “ஸாகபார்தி³வாதி³த்வாந்மத்⁴யமபத்³லோபீ ஸமாஸ:” இதி வாமந: ||
“நாஸிகோத்³ரௌஷ்ட²” இத்யாதி³நா னீஷ் || மத்⁴யே க்ஷாமா | க்ரு³ஸோத்³ரி³த்யர்த: ²
| சகிதஹரிணயா: ப்ரேக்ஷணநீவ ப்ரேக்ஷணநி த்³ரு³ஷ்டயோ யஸ்யா: ஸா
ததோ²க்தா || ஏதேநாஸ்யா: பத்³மிநீத்வம் வ்யஜ்யதே | தது³க்தம் ரதிரஹஸ்யே
பத்³மிநீலக்ஷணப்ரஸ்தாவே-‘சகிதம்ரு³க³த்³ரு³ஸா⁴பே⁴ ப்ராந்தரக்தே ச நேத்ரே” இதி ||
நிம்நநாபி⁴ர்சு³ம்பீ⁴ரநாபி: ⁴ || அநேந “நாரீணம் நாபி⁴கா³ம்மீர்யாந்மத³நாதி³ரேக:” இதி
காமஸு³த்ரார்த: ² ஸு³ஸ்யதே | ஸ்ரோணீபா⁴ரா³த³லஸக³மநா மந்த³கா³மிநீ | ந து

ஜங்கா⁴தோ³ஷாத் || ஸ்தநா⁴யாம் ஸ்தோகநம்³ரத³வநதா | ந து வபுர்தோ³ம்ஷாத் || யுவதய ஏவ விஷயஸ்தஸ்மிந்யுவதிவிஷயே | யுவதீரதி⁴க்ரு³த்யேத்யர்த:² | தா³தூ³ர்ப்³ரஹ்மண ஆத்³யா ஸ்ரு³ஷ்டி: ப்ரத²மஸி³ல்பமிவ ஸ்தி²தே³த்யு³ப்³ரேக்ஷா || ப்ரத²மநி³ர்மிதா யுவதிரியமேவேத்யர்த:² || ப்ராயேண ஸி³ல்பிநாம் ப்ரத²மநி³ர்மானே ப்ரயத்நாதிஸயவஸா³ச்³ல்பநி³ர்மாக³ஸௌஷ்ட²வம் த்³ரு³ஸ்யத இத்யாத்³யவிஸேஷணம் | ததா² சாஸ்மி³ம்ப்ரபஞ்சே ந குத்ராப்யேவம்வித⁴ம் ரமணீயம் ரமணீரத்நேஷ்வஸ்தீதி பா⁴வ: | ததே³வம்பூ⁴தா யா ஸ்தீ³ தத்ராந்தர்ப⁴வநே ஸ்யாத் | தத்ர நித⁴ஸேதி³த்யர்த:² | தாமித்யுத்தரஸ்லோகேந ஸம்ப³ந்த:⁴ ||

தாம் ஜாநீதா:² பரிமிதகதா²ம் ஜீவிதம் மே த்³விதீயம்

தூ³ரீபூ⁴தே மயி ஸஹசரே சக்ரவாகீமிவைகாம் |

கா³டோ⁴த்கண்டா²ம் கு³ருஷு தி³வஸேஷ்வேஷு க³ச்³²த்ஸு பா³லாம்

ஜாதாம் மந்யே ஸி³ஸிரமதி²தாம் பத்³மிநீம் வாந்யருபாம் || 20 ||

தாமிதி || ஸஹசரே ஸஹசாரிணி | அநேந வியோகா³ஸஹிஷ்ணுத்வம் வ்யஜ்யதே | மயி தூ³ரீபூ⁴தே தூ³ரஸ்தி²தே ஸதி | ஸஹசரே சக்ரவாகே தூ³ரீபூ⁴தே ஸதி சக்ரவாகீம் சக்ரவாகவதூ⁴மிவ || “ஜாதேரஸ்தீ³விஷயாத்³யோபதா⁴த்” இதி னீஷ் || பரிமிதகதா²ம் பரிமிதவாசம் | ஏகாமேகாகிநீம் ஸ்தி²தாம் தாமந்தர்ப⁴வநக³தாம் மே த்³விதீயம் ஜீவிதம் ஜாநீதா:² | ஜீவிததுல்யாம் மத்ப்ரேயஸீமவக³ச்³²³ரித்யர்த:² | “தநவ” இத்யாதி³பூர்வலக்ஷணரிதி ஸேஷ: || லக்ஷணநாமந்யதா²பா⁴வப்⁴ரமமாஸங்கயாஹ - கா³டே⁴தி || கா³டோ⁴த்கண்டா²ம் ப்ரவலவிரஹவேத³நாம் | “ரா³கே³ த்வலப்³த⁴விஷயே வேத³நா மஹதீ து யா | ஸம்ஸோஷணீ து கா³த்ராணம் தாமுத்த்கண்டா²ம் விதூ³ர்பு³தா:⁴ || “இத்யபி⁴தா⁴நாத் || பா³லாம் கு³ருஷு விரஹமஹத்ஸவேஷு வர்தமாநேஷு தி³வஸேஷு க³ச்³²த்ஸு ஸத்ஸு ஸி³ஸிரேண ஸி³ஸிரகாலேந மதி²தாம் பத்³மிநீம் வா பத்³மிநீமிவ || “இவவத்³வாயதா²ஸப்³த³” இதி த்³ண்³ || அந்யருபாம் பூர்வவிபீ³தா⁴காராம் ஜாதாம் மந்யே | ஹிமஹதபத்³மிநீவ விரஹேணந்யாத்³ரு³ஸீ ஜாதேதி தர்க்யாமீத்யர்த:² | ஏதாவதா நேயமந்யேதி ப்⁴ரமிதவ்யமிதி பா⁴வ: ||

நூநம் தஸ்யா: ப்ரப³லருதி³தோ³சு²நேதர்ம் ப்ரியாயா

நி:ஸ்வாஸாநாமஸி³ஸிரதயா பி⁴ந்நவ்ரணாத⁴ரோஷ்ட²ம் |

ஹஸ்தந்யஸ்தம் முக²மஸகலவ்யக்தி லம்பா³லகத்வா-

தி³நதோ³நதே³ந்யம் வத்³நுஸரணக்லிஷ்டகாந்தே³ர்பி³பு⁴ர்தி || 21 ||

நூநமிதி || ப்ரப³லருதி³தே³நோ³சு²நே உச்³²வஸிதே நேத்ரே யஸ்ய தத் || உச்³²³நேதி ஸ்வயதே: கர்தரி க்த: || “ஓதி³தஸ்³” இதி நிஷ்டா²நத்வம் | “வசிஸ்வபி-

” இத்தயாதி³நா ஸம்ப்ரஸாரணம் | “ஸம்ப்ரஸாரணச்ச” இதி பூர்வருபத்வம் | “ஹல:” இதி தீ³ர்க:4 || “ச்ச²வோ: ஸூ³ட³நுநாஸிகே ச” இத்த்யூடா²தே³ஸே க்ரு³தே ருபஸித்தி⁴ரிதி வர்தமாநஸாமீயப்ரக்ரியா ப்ராமாதி³கீ²யுபேக்ஷயா | ததா² ஸதி தா⁴தோரிகாரஸ்ய க³த்யபா⁴வாதூ³டா² தே³ஸே ச்ச²வோரந்த்யஸேந விஸேஷணச்சேதி || ஏதேந விஷாதோ³ வ்யஜ்யதே | நி:ஸ்வாஸாநாமஸிஸிரதயாந்தஸ்தாபோஷணத்வேந பி⁴ந்நவர்த்ரணே விச்சா²யோ³த⁴ரோஷ்டோ² யஸ்ய தத் | ஹஸ்தே ந்யஸ்தம் ஹஸ்தந்யஸ்தம் | -ஏதேந சிந்தா வ்யஜ்யதே || லம்பா³லகத்வாத்ஸம்ஸ்காராபா⁴வலம்பி³மாநகு³ ஸகலவ்யக்த்யஸம்பூர்ணபி⁴வ்யக்தி தஸ்யா: ப்ரியாயா முக²ம் த்வத³நுஸரணேந த்வது³ப்ரோதே³ந | மேகா⁴நுஸரணேநேதி யாவத் | க்லிஷ்டகாந்தே: க்ஷணகாந்தேரிந்தோ³ர்தை³ந ஸோச்யதாம் பி³புர்தி | நூநமிதி விதர்கே || நூநம் தர்கே³நி²ஸ்சயே” இத்தயமர: || பூர்வவத்ததா²பி ந ப⁴ரமிதவ்யமிதி பா⁴வ: || ஸர்வவிரஹிணீஸாதா⁴ரணநி லக்ஷணநி ஸம்பா⁴வநயோத்ப்ரேக்ஷயா ணீத்யாஹ “ஆலோகே” இத்தயாதி³பி⁴ஸ்த்ரிபி:4-

ஆலோகே தே நிபததி புரா ஸா ப³லிவ்யாகுலா வா

மத்ஸாத்³ரு³ஸ்யம் விரஹதநு வா பா⁴வக³ம்யம் லிக²ந்தீ |

ப்ரு³ச்ச²ந்தீ வா மது⁴ரவசநாம் ஸாரிகாம் பஞ்ஜரஸ்தா²ம்

கச்சித்³புர்து: ஸ்மரஸி ரஸிகே த்வம் ஹி தஸ்ய ப்ரியேதி || 22 ||

ஆலோகேதி || ஹே மேக⁴, ஸா மத்ப்ரியா | ப³லிஷு நித்யேஷு ப்ரோஷிதா³மநார்தே²ஷு ச தே³வதாராத⁴நேஷு வ்யாகுலா வ்யாப்ரு³தா வா | விரஹேண தநு க்ரு³ஸம் பா⁴வக³ம்யம் | தத்கார்யஸ்யாத்³ரு³ஷ்டசரத்வாத்ஸம்ப்ரதி ஸம்பா⁴வநயோத்ப்ரேக்ஷயமித்யர்த:2 | மத்ஸாத்³ரு³ஸ்யம் மதா³காரஸாம்யம் | மத்ப்ரதி³க்ரு³திமித்யர்த:2 | யத்³யபி ஸாத்³ரு³ஸ்யம் நாம் ப்ரஸித்³த⁴வஸ்த்வந்தரக³தமாகாரஸாம்யம் ததா²பி ப்ரதி³க்ரு³தித்வேந விவக்ஷிதமிதரதா² லேக்²யத்வாஸம்ப⁴வாத் | அக்ஷய்யகோஸே “ஆலேக்²யே³பி ச ஸாத்³ரு³ஸ்யம்” இத்தயபி⁴தா⁴நாத் || லிக²ந்தீ க்வசித்³ப³லகாதெ³ விந்யஸ்யந்தீ வா சித்ரத³ர்ஸநஸ்ய விரஹிணீவிநோதோ³பாயத்வாதி³தி பா⁴வ: || ஏதச்ச காமஸாஸ்த்ரஸம்வாதே³ந ஸம்யக்³விவேசிதமஸ்மா⁴ ரகு⁴வம்ஸ ஸஞ்ஜீவிந்யாம் “” ஸாத்³ரு³ஸ்யப்ரதி³க்ரு³தி³ர்ஸநை: ப்ரியாயா:” இத்தயத்ர | மது⁴ரவசநாம் மஞ்ஜுபா⁴ஷிணீம் | அதரவ பஞ்ஜரஸ்தா²ம் | ஹிம்ஸ்ரே³ய: க்ரு³தஸம்ரக்ஷணமித்யர்த:2 | ஸாரிகாம் ஸ்த்ரீபக்ஷிவிஸேஷாம் | ஹே ரஸிகே, புர்து: ஸ்வாமிந: ஸ்மரஸி கச்சித் || “கச்சித்காமப்ரவேத³நே இத்தயமர: || புர்தாரம் ஸ்மரதி கிமித்யர்த:2 || “அதீ³க³ர்த³ஸாம் கர்மணி” இதி கர்மணி பஷ்ட² || ஸ்மரணே காரணமாஹ-ஹி யஸ்மாத்த்காரணத்வம் தஸ்ய புர்து: | ப்ரீணாதீதி ப்ரியா || “இகு³பத⁴ஜ்ஞாப்ரீகிர:

க:” இதி கப்ரத்யய: || அத: ப்ரோமஸ்பத³த்வாத்ஸம்ர்துமர்ஹஸீதி பா⁴வ: |
இத்யேவம் ப்ரு³ச்²தீ வா || வாஸப்³தோ³ விகல்பே || “உபமாயாம் விகல்பே
வா” இத்யமர: || தவாலோகே த்³ரு³ஷ்டிபதே² புரா நிபததி | ஸத்³யோ
நிபதிஷ்யவீத்யர்த: || “ஸ்யாத்மப³ந்தே⁴ புராதீதே நிகடாகா³மிகே புரா இத்யமர:
|| “யாவத்புராநிபாதயோர்ஸட்” இதி லட் ||

உத்ஸங்கே³ வா மலிநவஸநே ஸௌம்ய நிக்ஷிப்ய வீணாம்

மத்³கோ³த்ராங்கம் விரசிதபத³ம் கே³யமுத்³கா³துகாமா |

தந்த்ரீமார்த்³ரா நயநஸலிலை: ஸாரயித்வா கத²ஞ்சித்³

பூ⁴யோ பூ⁴ய: ஸ்வயமபி க்ரு³தாம் மூர்ச்²நாம் விஸ்மரந்தீ || 23 ||

உத்ஸங்கே³தி || ஹே ஸௌம்ய ஸாதோ⁴, மலிநவஸநே | ப்ரோஷிதே மலிநா
க்ரு³ஸா” இதி ஸாஸ்த்ராதி³த்யர்த: || உத்ஸங்க³ ஊரௌ வீணாம் நிக்ஷிப்ய | மம
கோ³த்ரம் மந்நாமாங்கிம் யஸ்மிம்ஸ்தந்மத்³ரோத்ராங்கம் மந்நாமாங்கம் யதா²
ததா² || “கோ³த்ரம் நாம்நி குலே⁵பி ச இத்யமர: || விரசிதாநி பதா³நி யஸ்ய
தத்ததோ²க்தம் கே³யம் கா³நார்ஹம் ப்ரப³ந்தா⁴தி³ || “கீ³தம்” இதி பா⁴டே² ஸ
ஏவார்த: || உத்³தா³துமுச்சை³கா³தும் காமோ யஸ்யா: ஸா || “தும் காமமநஸோரபி
இதி மகாரலோப: || தே³வயோநித்வாத்³கா³ந்தா⁴ரக்³ராமேண கா³துகாமேத்யர்த: ||
| தது³க்தம் - “ஷட்³ஜமத்⁴யமநாமாநௌ க்³ராமௌ கா³யந்தி மாநவா: | ந து
கா³ந்தா⁴ரநாமாநம் ஸ லப்⁴யோ தே³வயோநிபி: || “இதி || ததா² நயநஸலிலை:
ப்ரியதமஸ்ம்ரு³திஜிநிதையர்ஸு³பி⁴ராத்தீ³ தந்த்ரீம் கத²ஞ்சித்³க்ரு³ச்²ரேண ஸாரயித்வா
| ஆர்த்³ரத்வாபஹரணய கரேண ப்ரம்ரு³ஜ்யாந்யதா² கணநாஸம்ப⁴வாதி³தி பா⁴வ:
| பூ⁴யோ பூ⁴ய: புந: புந: ஸ்வயமாத்தமநா க்ரு³தாமபிம் | விஸ்மரணநஹமபீத்யர்த: ||
| மூர்ச்²நாம் ஸ்வராரோஹாவரோஹக்ரமம் | “ஸ்வராணாம் ஸ்தா²பநா:
ஸாந்தா மூர்ச்²நா: ஸப்த ஸப்த ஹி” இதி ஸங்கீ³தரத்நாகரே || விஸ்மரந்தீ
வா | “ஆலோகே தே நிபததி” இதி பூர்வேணநவய: || விஸ்மரணம் சாத்ர
த³யிதகு³ணஸ்ம்ரு³திஜிநிதமூர்ச்²சா²வஸாதே³வ || ததா² ச ரஸரத்நாகரே -
“வியோகா³யோக³யோரிஷ்டகு³ணநாம் கீ³ர்தநாத்ஸ்ம்ரு³தே: | ஸாக்ஷாத்காரோ⁵த²வா
மூர்ச்² த³ஸதா⁴ ஜாயதே ததா² || இதி || மத்ஸாத்³ரு³ஸ்யமித்யாதி³நா
மந:ஸங்கா³நுவ்ரு³த்தி: ஸூசிதா ||

ஸேஷாந்மாஸாந்விரஹதி³வஸஸ்தா²பிதஸ்யாவதே⁴ர்வா

விந்யஸ்யந்தீ பு⁴வி க³ணநயா தே³ஹஸீத³த்தபுஷ்பை: |

மத்ஸங்க³ம் வா ஹ்ரு³த³யநிஹிதாரம்ப⁴மாஸ்வாத³யந்தீ

ப்ராயேணதே ரமணவிரஹேஷ்வங்க³நாநாம் விநோதா:³ || 24 ||

ஸேஷாநிதி || அத²வா விரஹஸ்ய தி³வஸஸ்தஸ்மாத்தஸ்தா²பி

தஸ்ய தத ஆரப்⁴ய நிஸ்சிதஸ்யாவதே⁴ரந்தஸ்ய ஸேஷாங்க³தாவஸிஷ்டாந்மாஸாந்தே³ஹலீத்³த்த

|| தே³ஹலீ த்³வாரஸ்யாதா⁴ரதா³ரு || “க்³ரு³ஹாவக்³ரஹணீ தே³ஹலீ”

இத்யமர: || தத்ர த³த்தாநி ராஸீக்ரு³தத்வேந நிஹிதாநி யாநி புஷ்பாணி

தைர்க³ணநயா ஏகோ த்³வாவித்யாதி³ஸங்க²யாநேந பு⁴வி பூ⁴தலே விந்யஸ்யந்தீ

வா | புஷ்பவிந்யாஸைர்மாஸாங்க³ணயந்தீம் வேத்யர்த:² || யத்³வா ஹ்ரு³த³யே

நிஹிதோ மநஸி ஸங்கல்பித ஆரம்ப⁴ உபக்ரமோ யஸ்ய தம் | அத²வா

ஹ்ரு³த³யநிஹிதா ஆரம்ப⁴ சம்ப³நாத³யோ வ்யாபாரா யஸ்மிம்ஸ்தம் மத்ஸங்க³ம்

மத்ஸம்போ⁴க³ரதிமாஸ்வாத³யந்தீம் வா | “ஆலோகே தே நிபததி” இதி பூர்வேண

ஸம்ப³ந்த:⁴ || நநு கத²மயம் நிஸ்சய இத்யாஸங்காமர்தா²ந்தரந்யாஸேந பரிஹரதி |

ப்ராயேண பா³ஹூல்யேநாங்க³நாநாம் ரமண விரஹேஷ்வேதே பூர்வோக்தா விநோதா:³

காலயாபநோபாயா: | ஏதேந ஸங்கல்பாவஸ்தோ²க்தா | தது³க்தம் - “ஸங்கல்போ

நாத²விஷயே மநோரத² உதா³ஹ்ரு³த: இதி || த்ரிபி:⁴ குலகம் || “

ஸவ்யாபாராமஹநி ந ததா² பீ³யேந்மத்³வியோக:³

ஸங்கே ராத்ரௌ கு³ருதரஸூசம் நிர்விநோதா³ம் ஸகீ²ம் தே |

மத்ஸந்தே³ஸை: ஸுக²யிதுமலம் பஸ்ய ஸாத்⁴வீம் நிஸீதே²

தாமுநித்³ராமவநிஸ்யநாம் ஸௌத⁴வாதாயநஸ்த:² || 25 ||

ஸவ்யாபாராமிதி || ஹே ஸகே², அஹநி தி³வஸே ஸவ்யாபாராம் பூர்வோக்தப³லிசித்ரலேக²நாதி

தே ஸகீ²ம் ஸ்வப்ரியாம் மத்³வியோக³ மத்³விரஹஸ்ததா² தேந ப்ரகாரேண ||

“ப்ரகாரவசநே தா²ல்” இதி தா²ல்ப்ரத்யய: || ந பீ³யேத் | யதா² ராத்ராவிதி

ஸேஷ: || கிம் து ராத்ரௌ நிர்விநோதா³ம் நிர்வ்யாபாராம் தே ஸகீ²ம் கு³ருதரா

ஸூக்³யஸ்யாஸ்தாம் கு³ருதரஸூசமதிது³ர்ப⁴ரது:³கா²ம் ஸங்கே தர்க்யாமி || “

ஸங்கா விதர்க்ப⁴யயோ:” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || அதோ நிஸீதே²ஸ²ர்த⁴ராத்ர

உந்நித்³ராமுத்ஸுரு³ஷ்டநித்³ராம் | அவநிரேவ ஸ்யநம் ஸய்யா யஸ்யாஸ்தாம்

|| நியமார்த²ம் ஸ்த²ண்டி³லஸாயிநீம் | ஸாத்⁴வீம் பதிவ்ரதாம் || “ஸாத்⁴வீ

பதிவ்ரதா இத்யமர: || அதோ நாந்யதா² ஸங்கிதவ்யமிதி பா⁴வ: | வாம்

த்வத்ஸகீ²ம் மத்ஸந்தே³ஸைர்மத்³வார்தாபி⁴ரலம் பர்யாப்தம் ஸுக²யிதுமாநந்த³யிதும்

ஸௌத⁴வாதாயநஸ்த:² ஸந்பஸ்ய || “ஸகா² தா⁴த்ரீ ச பிதரௌ மித்ரதூ³தஸூகாத³ய: |

ஸுக²யந்தீஷ்டகத²ந்ருகோ²பாயைர்வியோகி³நீம் || “இதி ரத்நாகரே || தூ³தஸ்சாயம்

மேக⁴ இதி பா⁴வ: || அநேந ஜாக³ராவஸ்தோ²க்தா ||

புநஸ்தாமேவ விஸிறஷ்டி “ஆதி⁴க்ஷாமாம்” இத்யாதி³பி⁴ஸ்சதூர்பி⁴-

ஆதி⁴க்ஷாமாம் விரஹஸயநே ஸந்நிஷண்ணைகபார்ஸ்வாம்

ப்ராசீமூலே தநுமிவ கலாமாத்ரஸேஷாம் ஹிமாம்ஸோ: |

நீதா ராத்ரி: க்ஷண இவ மயா ஸார்த⁴மிச்சா²ரதையா

தாமேவோஷ்ணை²விரஹமஹதீமஸ்க்ருபி⁴ர்யாபயந்தீம் || 26 ||

ஆதி⁴க்ஷாமாமிதி || ஆதி⁴நா மநோவ்யத²யா க்ஷாமாம் க்ரு³ஸாம் || “பும்ஸ்யாதி⁴ர்மாநஸீ
வ்யதா²” இத்யமர: || க்ஷாயதே: கர்தரி க்த: || “க்ஷாயோ ம:” இதி நிஷ்டா²தகாரஸ்ய
மகார: || விரஹே ஸயநம் தஸ்மிந்விரஹஸயநே | பல்வாதி³ரசித இத்யர்த:²
| ஸந்நிஷண்ணமேகம் பார்ஸவே யஸ்யாஸ்தாம் | அத ஏவ ப்ராச்யா:
பூர்வஸ்யா தி³ஸோ மூலே | உத³யகி³ரிப்ராந்த இத்யர்த:² || ப்ராசீக்³ரஹணம்
க்ஷணுவஸ்தா²த்³யோதநார்த²ம் | மூலக்³ரஹணம் த்³ரு³ஸ்யதார்த²ம் || கலாமாத்ரம்
கலைவ ஸேஷோ யஸ்யாஸ்தாம் ஹிமாம்ஸோஸ்தநும் மூர்திமிவ ஸ்தி²தாம் | ததா² யா
ராத்ரிர்மயா ஸார்த⁴மிச்ச²யா க்ரு³தாநி ரதாநி தை: || ஸாகபார்தி²வாதி³த்வாந்மத்⁴யமபத³ஸோபீ
ஸமாஸ: || க்ஷண இவ நீதா யா பிதா தாம் தஜ்ஜாதீயாமேவ ராத்ரிம்
விரஹேண மஹதீம் மஹத்தவேந ப்ரதீயமாநாமுஷ்ணை²ரஸ்க்ருபி⁴ர்யாபயந்தீம் ||
யாதேர்ண்யந்தாச்ச²த்ரு³ப்ரத்யய: || “அர்திஹீ-” இத்யாதி³நா புகா³க்³ம: || ஸ
ஏவ கால: ஸுகி²நாமல்ப: ப்ரதீயதே | து:³கி²நாம் து விபீத இதி பா⁴வ: | ஏதேந
கார்ஸ்யாவஸ்தோ²க்தா ||

பாதா³நிந்தோ³ரம்ரு³தஸிரிராஞ்ஜாலமார்க³ப்ரவிஷ்டாந்

பூர்வப்ரீத்யா க³தமபி⁴முக²ம் ஸந்நிவ்ரு³த்தம் ததை²வ |

சக்ஷா: கே²தா³த்ஸலிலகு³ருபி⁴:⁴ பக்ஷமபி⁴ஸ்சா²த³யந்தீம்

ஸாப்⁴ரே³ஸங்க்³நீவ ஸ்த²லகமலிநீம் நப்ரபு³த்³தா⁴ம் நஸுப்தாம் || 27 ||

பாதா³நிதி || ஜாலமார்க³ ப்ரவிஷ்டாந்க³வாக்ஷவிவரக³தாந ம்ரு³தாஸிரிராநிந்தோ:³
பாதா³நரஸ்மீந்பூர்வப்ரீத்யா பூர்வஸநேஹேந | பூர்வவதா³நந்த³கரா ப⁴விஷ்யந்தீதி
பு³த்³த⁴யேதி பா⁴வ: | அபி⁴முக²ம் யதா² ததா²க்³தம் ததை²வ ஸந்நிவ்ரு³த்தம்
யதா²க்³தம் ததை²வ ப்ரதிநிவ்ரு³த்தம் | ததா³ தேஷாமதீவ து:³ஸஹத்வாதி³தி பா⁴வ:
| சக்ஷார்த்³ரு³ஷ்டிம் கே²தா³த்ஸலிலகு³ருபி⁴ர்ஸ்க்ருபி⁴ர்யாபயந்தீம் |
அதஏவ ஸாப்⁴ரே து³ர்தி³நே³ஸஹ்நி தி³வஸே நப்ரபு³த்³தா⁴ம் மேகா⁴வரணாத்³விகஸிதாம்
நஸுப்தாமஹரித்யமுகுவிதாம் || உப⁴யத்ராபி நஞர்த²த்ய நஸப்³த³ஸ்ய ஸுப்ஸுபேதி
ஸமாஸ: || ஸ்த²லகமலிநீமிவ ஸ்தி²தாம் | ஏதேந விஷயத்³வேஷாக்²யா ஷஷ்ட²
த³ஸா ஸூசிதா ||

நி:ஸ்வாஸேநாத⁴ர கிஸலயக்லேஸரிநா விக்ஷிபந்தீம்

ஸூத்³த⁴ஸ்நாநாத்பருமலகம் நூநமாக³ண்ட³லம்வம் |

மத்ஸம்போ⁴க:³ கத²முபநயேத்ஸ்வந்ஜோ⁵பீதி நித்³ரா-

மாகாங்க்ஷந்தீம் நயநஸலிலோத்³பீ³ருத்³தா⁴வகாஸாம் || 28 ||

நி:ஸ்வாஸேதி || ஸூத்³த⁴ஸ்நாநாத்தைலாதி³ரஹிதஸ்நாநாத்பருஷம் கடி²நஸ்பர்ஸ
நூநமாக³ண்ட³லம்ப³ம் || ஸுப்போதி ஸமாஸ: || அலகம் சூர்ணகுந்தலாந் ||
ஜாதாவேகவசநம் || அத⁴ரகிஸலயம் கேஸயதி க்லிஸ்நாதீதி வா வேந ததோ²க்³தேந
| உஷ்ணேநேத்யர்த: ² || க்லிஸ்யதேர்ண்யந்தாக்கிஸிஸ்நாதேரண்யந்தாத்³வா
தாச்சீ²ல்யே ணிநி: || நி:ஸ்வாஸேந விக்ஷிபந்தீம் சாலந்தீம் ததா² ஸ்வந்ஜோ⁵பி
ஸ்வந்வாவஸ்தா²ஜந்யோ⁵பி | ஸாக்ஷாத்ஸம்போ⁴கா³ஸம்ப⁴வாதி³தி பா⁴வ: |
மத்ஸம்போ⁴க: ³ கத²ம் கேநாபி ப்ரகாரே³னோபநயேத் | ஆக³ச்சே²தி³த்யாஸயேநேதி
ஸேஷ: || இதிறைவோக்தார்த²த்வாத³ப்ரயோக: ³ | “ப்ரயோகே³ சாபெளநருக்த்யம்”
இத்யாலங்காரிகா: || ப்ரார்த²நாயாம் லிங் || நயநஸலிலோத்³பீ³ருத்³தா⁴வகாஸாமாக்ராந்தஸ்தா²நாம் | து³ர்ஸபா⁴பி⁴த்யர்த: ² | நித்³ராமாகாங்க்ஷந்தீம்
| ஸ்நேஹாதூரத்வாதி³தி பா⁴வ: || அத்ராஸ்ருவிஸர்ஜநேந லஜ்ஜாத்யாகோ³ வ்யஜ்யதே
||

ஆத்³யே ப³த்³தா⁴ விரஹதி³வஸே யா ஸிகா² தா³ம் ஹித்வா

ஸாபஸ்யாந்தே விக³லிதஸூசா தாம் மயோத்³வேஷ்டநீயாம் |

ஸ்பர்ஸக்லிஷ்டாமயமிதநகே²நாஸக்ரு²த்ஸாரயந்தீம்

க³ண்டா³போ⁴கா³த்தகடி²நவிஷமாமேகவேணீம் கரேண || 29 ||

ஆத்³ய இதி || ஆத்³யே விரஹதி³வஸே தா³ம் மாலாம் ஹித்வா த்யக்த்வா
யா ஸிகா² ப³த்³தா⁴ க்³ரதி²தா ஸாபஸ்யாந்தே விக³லிதஸூசா வீதஸோகேந
மயோத்³வேஷ்டநீயாம் மோசநீயாம் ஸ்பர்ஸக்லிஷ்டாம் | ஸ்பர்ஸே ஸதி மூல
கேஸேஷு ஸவ்யதா²மித்யர்த: ² | கடி²நா ச ஸா விஷமா நிம்நோந்நதா ச
தாம் || க²ஞ்ஜகுப்³ஜாதி³வத³ந்யதரஸ்ய “ப்ராதா⁴ந்யவிவக்ஷயா” “விஸேஷணம்
விஸேஷ்யேண ப³ஹூலம்” இதி ஸமாஸ: || ஏகவேணீமேகீ⁴தவேணீம் || “பூர்வகால-
” இத்யாதி³நா: தத்புருஷ: || தாம் ஸிகா²ம் | அயமிதா அகர்திதோபாந்தா நகா²
யஸ்ய தேந கரேண க³ண்டா³போ⁴கா³த்தகபோலவிஸ்தாராத்³ஸக்ரு²ந்முஹூர்முஹூ:
ஸாரயந்தீம்பஸாரயந்தீம் | “தாம் பஸ்ய” இதி பூர்வேண ஸம்ப³ந்த: ⁴ |
அஸக்ரு²த்ஸாரணச்சித்தவிப்⁴ரமத³ஸா ஸூசிதா ||

ஸா ஸம்ந்யஸ்தா⁴ரணமப³லா பேஸலம் தா⁴ரயந்தீ

ஸய்யோத்ஸங்கே³ நிஹிதமஸக்ரு³த்³து:³க²து:³கே²ந கா³த்ரம் |

த்வாமப்பயஸ்ரம் நவஜலமயம் மோசயிஷ்யத்யவஸ்யம்

ப்ராய: ஸர்வோ ப⁴வதி கருணாவ்ரு³த்திரார்த்³ராத்³ராத்³மா || 30 ||

ஸேதி || அப³லா தூ³ர்ப³லா ஸம்ந்யஸ்தாப⁴ரணம் க்ரு³ஸத்வாத்பரித்யக்தாப⁴ரணமஸக்ரு³த்³நேக³

து:³க²து:³கே²ந து:³க²ப்ரகாரேண || “ப்ரகாரே கு³ணவசநஸ்ய” இதி த்³விர்பா⁴வ: ||

ஸய்யோத்ஸங்கே³ நிஹிதம் பேஸலம் ம்ரு³து³லம் கா³த்ரம் ஸரீரம் தா⁴ரயந்தீ வஹந்தீ

|| அநேநாத்யந்தாஸக்த்யா மூர்ச்சா²வஸ்தா² ஸு³ஸ்யதே || ஸா த்வத்ஸகீ² த்வாமபி

நவஜலமயம் நவாம்பு³ருபமஸ்ரம் பா³ஷ்பமவஸ்யம் ஸர்வதா² மோசயிஷ்யதி ||

த்³விகர்மஸு பசாதீ³நாமுபஸங்க²யாநம்” இதி முசே: பசாதி³த்வாத்³விகர்மகத்வம்

|| ததா²ஹி | ப்ராய: ப்ராயேணாத்³ராத்³ராத்³மா ம்ரு³து³ஹ்ரு³த்³ய: | மேக⁴ஸ்து

த்³ரவாந்த:ஸரீர: | ஸர்வ: கருணா கருணமயீ வ்ரு³த்திரந்த:கருணாவ்ரு³த்திர்யஸ்ய ஸ

கருணாவ்ரு³த்திர்ப⁴வதி | ஹி யஸ்மாத் | அஸ்மிந்நவஸரே ஸர்வதா² த்வயா ஸீக்⁴ரம்

க³ந்தவ்யமநந்தரத³ஸாபரிஹாராயேதி ஸந்த³ர்பா⁴பி⁴ப்ராய: || நநு கிமித³மாதி³மாம்

சக்ஷு:ப்ரீதிமுபேக்ஷயாவஸ்தா²ந்தராண்யேவ தத்ரப⁴வாந்கவிராத்³ரு³த்வாந் | உச்யதே

- “ஸம்போ⁴கோ³ விப்ரலம்ப⁴ஸ்சத்³விதா⁴ ஸ்ரு³ங்கா³ர உச்யதே | ஸம்யுக்தயோஸ்து

ஸம்போ⁴கோ³ விப்ரலம்போ⁴ வியுக்தயோ: || பூர்வாநுராக³மாநாக²யப்ரவாஸ

கருணாத்மநா | விமலம்ப⁴ஸ்சதூர்தா⁴த்ர ப்ரவாஸஸ்தத்ர ச த்ரிதா⁴ || கார்யத:

ஸம்ப⁴ரமாச்சா²பாத³ஸ்மிந்காவ்யே து ஸாபஜ: | ப்ராக³ஸங்க³தயோர்யூநோ: ஸதி

பூர்வாநுரஞ்ஜநே || சக்ஷு: மீத்யாத³யோ³வஸ்தா² த³ஸ ஸ்யஸ்ததக்ரமோயதா² |

த்³ரு³ங்க³ந:ஸங்க³ஸங்கல்பா ஜாக³ர: க்ரு³ஸ்தா ரதி: || ஹீத்யாகோ³ந்மாத³மூர்ச்சா²ந்தா

இத்யநங்க³த³ஸா த³ஸ | பூர்வஸங்க³தயோரேவ ப்ரவாஸ இதி காரணத்

|| ந தத்ராபூர்வவச்சக்ஷு: ப்ரீதிருத்திமர்ஹதி | ஸத்ஸங்க³ஸ்ய து

ஸித்³த⁴ஸ்யாப்யவிச்சே²தோ³த³ர வர்ண்யதே || அந்யதா² பூர்வவத்³வாச்யா இதி

தாவத்³வயவஸ்தி²த: | வையர்த²யாதா³தி³மாம் ஹித்வா வைரஸ்யாத³ந்திமாம்

ததா² || ஹ்ரு³த்ஸங்கா³தீ³நிஹாசஷ்ட கவிரஷ்டாவிதி ஸ்தி²தி: | மத்ஸாத³ரு³ஸ்யம்

லிக²ந்தீதி பத்³யே³ஸ்மிந்ப்ரதிபாதி³தா || சக்ஷு:ப்ரீதிரிதி மோக்தம் நிருத்தரக்ரு³தாநம்

| சக்ஷு:ப்ரீதி³ர்ப⁴வேச்சித்ரேஷ்வத்³ரு³ஷ்டசரத³ர்ஸநாத் || யதா² மாலவிகாருபமக்³நிமித்ரஸ்ய

பஸ்யத: | ப்ரோஷிதாநாம் ச ப⁴ர்த்ரு³ணம் க்வ த்³ரு³ஷ்டாத்³ரு³ஷ்டபூர்வதா || அத²

தத்ராபி ஸந்தே³ஹே ஸங்கலத்ராணி ப்ரு³ச்ச²து | கிம்ப⁴ர்த்ரு³ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞா ஸ்யாத்கிம்

வைதே³ஸிகபா⁴வநா || ப்ரவாஸாதா³க³தேஸ்வஸ்மிந்நித்யலம் கலஹைர்வ்வதா² ||

“இதி ||

நந்வீத்³ரு³ஸீம் த³ஸாமாபந்நேதி கத²ம் த்வயா நிஸ்சிதமத ஆஹ-

ஜானே ஸக்²யாஸ்தவ மயி மந: ஸம்ப்⁴ரு³தஸ்நேஹமஸ்மா-
தி³த்த²ம்பூ⁴தாம் ப்ரத²மவிரஹே தாமஹம் தர்க்யாமி ।

வாசாலம் மாம் ந க²லு ஸுப⁴க³ம்மந்யபா⁴வ: கரோதி

ப்ரத்யக்ஷம் தே நிகி²லமசிராத்³ப்⁴ராதருக்தம் மயா யத் ॥ 31 ॥

ஜாந இதி ॥ ஹே மேக⁴, தவ ஸக்²யா மனோ மயி ஸம்ப்⁴ரு³தஸ்நேஹம்
ஸஞ்சிதாநுராக³ம் ஜானே । அஸ்மாத்ஸ்நேஹஜ்ஞாநகாரணாத்த்²மவிரஹே ।
ப்ரத²மக்³ரஹணம் து:கா²திஸயத்³யோதநார்த²ம் । தாம் த்வத்ஸகீ²மித்த²ம்பூ⁴தாம்
பூர்வோக்தாவஸ்தா²மாபந்நாம் தர்க்யாமி ॥ நநு ஸுப⁴க³மாநிநாமேஷ ஸ்வபா⁴வோ
யதா³த்மநி ஸ்த்ரீ²னாமநுராக³ப்ரகடநம் தத்ராஹ -வாசாலமிதி ॥ ஸுப⁴க³மாத்மாநம்
மந்யத இதி ஸுப⁴க³ம்மந்ய: ॥ “ஆத்மமானே க²ஸ்ச” இதி க²ஸ்ப்ரத்யய: ।
“அருர்த்³விஷத்³” இத்யாதி³நா முமாக³ம: ॥ தஸ்ய பா⁴வ: ஸுப⁴க³ம் மந்யபா⁴வ:
। ஸுப⁴க³மாநித்வம் மாம் வாசாலம் ப³ஹுபா⁴ஷ்ணம் ந கரோதி க²லு ।
ஸௌந்த³ர்யாபி⁴மாநிதாம் ந ப்ரகடயாமீத்யர்த: 2 ॥ “ஸ்யாஜ்ஜல்பாகஸ்து வாசாலோ
வாசாடோ ப³ஹுக³ர்ஹ்யவாக்” இத்யமர: ॥ “ஆலஜாடசௌ ப³ஹுபா⁴ஷ்ணி”
இத்யாலஸ்ப்ரத்யய: ॥ கிம் து ஹே ப்⁴ராத: மயோக்தம் யத் “ஆதி⁴க்ஷாமாம்” இத்யாதி³
தந்நிகி²லம் ஸர்வமசிராச்³க்⁴ர்மேவ தே தவ ப்ரத்யக்ஷம் । ப⁴விஷ்யதீதி ஸேஷ: ॥

ருத்³தா⁴பாங்க³ப்ரஸரமலகைரஞ்ஜநஸ்நேஹஸூந்யம்

ப்ரத்யாதே³ஸாத³பி ச மது⁴னோ விஸ்ம்ரு³தப்⁴ரூவிலாஸம் ।

ஸ்வய்யாஸந்நே நயநமுபரிஸ்பந்தி³ ஸங்கே ம்ரு³கா³க்ஷயா

மீநக்ஷோபா⁴ச்சலகுவலயஹீதுலாமேஷ்யதீதி ॥ 32 ॥

ருத்³தே⁴தி ॥ அலகை ருத்³தா⁴ அபாங்க³யோ: ப்ரஸரா யஸ்ய தத்ததே²க்தம் ।
அஞ்ஜநேந ஸ்நேஹ: ஸ்த்ரைக்³த்யம் தேந ஸூந்யம் । ஸ்த்ரி க்³தா⁴ஞ்ஜநஹிதமித்யர்த: 2
। அபி ச கிம் ச மது⁴னோ மத்யஸ்ய ப்ரத்யாதே³ஸாந்நிராகரணாத்த்³பரித்யாகா³தி³த்யர்த: 2
॥ ப்ரத்யாதே³ஸோ நிராக்ரு³தி:” இத்யமர: ॥ விஸ்ம்ரு³தோ ப்⁴ரூவிலாஸோ
ப்⁴ரூப⁴ங்கோ³யேந தத் । நயநஸ்ய ருத்³தா⁴பாங்க³ப்ரஸரத்வாதி³கம் விரஹஸமுத்பந்நமிதி
பா⁴வ: । த்வய்யாஸந்நே ஸதி । ஸ்வகுஸலவார்தாஸம்ஸிநீதி ஸேஷ: ।
உப்யூர்த்⁴வபா⁴கே³ ஸ்பந்த³தே ஸ்பு²ரந்தீத்யுபரிஸ்பந்தி³ । ததா² ச நிமித்தநிதா³நே
-‘ஸ்பந்தா³ந்முர்த்⁴நி ச்ச²த்ரலாப⁴ம் லலாடே பட்டமம்ஸூகம் । இஷ்டப்ராப்திம்
த்³ரு³ஸோர்த்⁴வமபாங்கே³ ஹாநிமாதி³ஸேத் ॥ “இதி ॥ ம்ரு³கா³க்ஷயாஸ்த்வத்ஸக்²யா
நயநம் । வாமமிதி ஸேஷ: । “வாமபா⁴க³ஸ்து நாரீ²ணம் பும்ஸாம் ஸ்ரேஷ்ட²ஸ்து

த³க்ஷிண: | தா³நே தே³வாதி³பூஜாயாம் ஸ்பந்தே³ஸலங்கரணே³பி ச || “இதி ஸ்தீ³ணம்
வாமபா⁴க³மாஸஸ்த்யாத் || மீநக்ஷோபா⁴ந்மீந சலநாசலஸ்ய குவலயஸ்ய ஸ்ரியா:
ஸோபா⁴யாஸ்துலாம் ஸாத்³ரு³ஸ்யமேஷ்யதீதி ஸங்கே தர்கயாமி ||

வாமஸ்சாஸ்யா: கரருஹபதை³ர்முச்யமானோ மதீ³யை-
ர்முக்தாஜாலம் சிரபரிசிதம் த்யாஜிதோ தை³வக³த்யா |
ஸம்போ⁴கா³ந்தே மம ஸமுசிதோ ஹஸ்தஸம்வாஹநாநாம்
யாஸ்யத்யூரு: ஸரஸகத³லீஸ்தம்ப⁴கௌ³ர்ஸ்வலத்வம் || 33 ||

வாம இதி || மதீ³யை: கரருஹபதை³ர்நக²பதை: || “புநர்⁴வ: கரருஹோ நகோ²ஸ்தீ³
நக²ரோ²ஸ்தீ³ரியாம்” இத்யமர: || முச்யமாந: பரிவீயமாண: | நகா²ங்கரஹித
இத்யர்த: | ஊர்வோர்நக²பதா³ஸ்பத³த்வம் து ரதிரஹஸ்யே - “கண்ட²குங்க்ஷி
குசபார்ஸ்வபு⁴ஜோருஸ்ரோணிஸக்தி²ஷு நகா²ஸ்பத³மாஹு: இதி || சிரபரிசிதம்
சிராப⁴யஸ்தம் முக்தாஜாலம் மௌக்திகஸரமயம் கடிபூ⁴ஷணம் தை³வக³த்யா
தை³வவஸேந த்யாஜித: | ஸம்ப்ரதி நக²பதோ³ஷ்மாபா⁴வேந ஸீதோபசாரஸ்ய தஸ்ய
வையர்த²யாதி³தி பா⁴வ: || த்யஜதேர்ண்யந்தாத்கர்மகர்தரிக்க: | “த³விகர்மஸு
பசாதீ³நாம் சோபஸங்க²யாநமிஷ்யதே” இதி பசாதி³த்வாத்³விகர்மகத்வம்
|| ஸம்போ⁴கா³ந்தே மம ஹஸ்தஸம்வாஹநாநாம் ஹஸ்தேந மர்த³நாநாம்
|| “ஸம்வாஹநம் மர்த³நம் ஸ்யாத்” இத்யமர: || ஸமுசிதோ யோக்ய: ||
ஸரஸோ ரஸார்தீ³: பரிபக்வோ ந ஸுஷ்கஸ்ச ஸ ஏவ விவக்ஷித: | தத்ரைவ
பாண்டி³மஸம்ப⁴வாத் | ஸ சாஸௌ கத³லீஸ்தம்ப⁴ஸ்ச ஸ ஏவ கௌ³ர்: பாண்டு³ர்:
|| “கௌ³ர்: கரீ³ரே ஸித்தா⁴ர்தே² ஸுகே பீதே²ருணே²பி ச” இதி மாலதீ³மாலாயாம் ||
அஸ்யா: ப்ரியாயா வாம ஊருஸ்சலத்வம் ஸ்பந்த³நம் யாஸ்யதி ப்ராப்ஸ்யதே || “ஊரோ:
ஸ்பந்தா³த்³ரதம் வித்³யாதூ³ர்வோ: ப்ராப்திம் ஸுவாஸஸ:” இதி நிமித்தநிதா³நே ||

தஸ்மிந்காலே ஜலத³யதி³ ஸா லவத⁴நித்³ராஸுகா² ஸ்யாத்
அந்வாஸ்யநாம் ஸ்தநிதவிமுகோ² யாமமாத்ரம் ஸஹஸ்வ |
மா பூ⁴த³ஸ்யா: ப்ரணயிநி மயி ஸ்வப்நலப்³தே⁴ கத²ஞ்சி-
த்ஸத³ய: கண்ட²ச்யுத பு⁴ஜலதா³க்³ர்ந்தி² கா³டோ⁴பக்³ட⁴ம் || 34 ||

தஸ்மிந்நிதி || ஹே ஜலத³, தஸ்மிந்காலே த்வது³பஸர்பணகாலே ஸா மத்ப்ரியா
லப்³த⁴ம் நித்³ராஸுக²ம் யயா தாத்³ரு³ஸீ ஸ்யாத்³யதி³ ஸ்யாச்சேத் | ஏநாம்
நித்³ராணமந்வாஸ்ய | பஸ்சாதா³ஸித்வேத்யர்த: || உபஸர்க³வஸாத்ஸகர்மகத்வம்
|| ஸ்தநிதவிமுகோ² கர்³ஜிதபராங்முகோ² நி:ஸப்³த: || ஸந் | அந்யதா² நித்³ராபங்க: ||
ஸ்யாதி³தி பா⁴வ: | யாமமாத்ரம் ப்ரஹரமாத்ரம் || “த³வேள யாமப்ரஹரௌ

ஸமௌ இத்யமர: || ஸஹஸ்வ ப்ரதீக்ஷஸ்வ || ப்ரார்த்நாயாம் லோட் ||
 ஸக்தயோரேகவாரஸுரதஸ்ய யாமாவதி⁴கத்வாத்ஸ்வமே⁵பி ததா²ப⁴விதவ்யமித்யபி⁴ப்ராய:
 | ததா² ச ரதிஸர்வஸ்வே - “ஏகவாராவதி⁴ர்யாமோ ரதஸ்ய பரமோ மத: |
 சண்ட³ஸக்திமதோர்யூநோ ருத்³ப⁴ட க்ரமவதிநோ: || “இதி || யாமஸஹநஸ்ய
 ப்ரயோஜநமாஹ- மா பூ⁴தி³தி || அஸ்யா: ப்ரியாயா: ப்ரணயிநி ப்ரேயஸி
 மயி கத²ஞ்சித்க்ரு²ச்ச²ரேண ஸ்வப்நலப்³தே⁴ ஸதி | கா³டோ⁴பக்ஷ³ட⁴ம்
 கா³டா⁴லிங்க³நம் || நபும்ஸகே பா⁴வே க்த: || ஸத்³யஸ்ததக்ஷணம் கண்டா²ச்ச்யுத:
 ஸ்ரஸ்தோ பு⁴ஜலதயோர்க்³ரந்தி²ர்ப³ந்தோ⁴ யஸ்ய தந்மா பூ⁴ந்மாஸ்து |
 கத²ஞ்சிலல்ப்³த⁴ஸ்யாவிங்க³நஸ்ய ஸத்³யோ விகா⁴தோ மா பூ⁴தி³த்யர்த: ² | ந சாத்ர
 நித்³ரோக்தி: “தாமுந்நித்³ராம்” இதி பூர்வோக்தேந நித்³ராச்சே²தே³ந விருத்⁴யதே புந:
 ஸப்தம்யாத்³யவஸ்தா²ஸு பாக்ஷிகநித்³ராஸம்ப⁴வாத் || ததா² ச ரஸரத்நாகரே -
 “ஆஸக்தீ ரோத்³நம் நித்³ரா நிர்லஜ்ஜாநர்த²வாக்³ப⁴ரம: | ஸப்தமாதி³ஷு ஜாயந்தே
 த³ஸாபே⁴தே³ஷு வாஸுகே |” இதி

தாமுத்தா²ப்ய ஸ்வஜலகணிகாஸீதலேநாநிலேந
 ப்ரத்யாஸ்வஸ்தாம் ஸமமபி⁴நவைர்ஜாலகைர்மாலதீநாம் |
 வித்³யுத்³க³ர்⁴:⁴ ஸ்திமிதநயநாம் த்வத்ஸநாதே² க³வாக்ஷே
 வக்தும் தீ⁴ர: ஸ்தநிதவசநைர்மாநிநீம் ப்ரக்ரமேதா: ² || 35 ||

தாமிதி || தாம் ப்ரியாம் ஸ்வஸ்ய ஜலகணிகாபி⁴ர்ஜலநிந்து³பி: ⁴ஸீதலேநாநிலேநோத்தா²ப்ய
 ப்ரபோ³த்⁴யு | ஏதேந தஸ்யா: ப்ரபு⁴த்வாத்³வ்யஜநாநிலஸமாதி⁴யந்யதே | யதா²ஹ
 போ⁴ஜராஜ: ம்ரு³து³பி⁴ர்மர்த³நை: பாதே³ ஸீதலீர்வ்யஜநை: ஸ்தநௌ | ஸ்ருதௌ ச
 மது⁴ரைக³தஈர்நித்³ராதோ போ³த⁴யேத்³ப்ரபு⁴ம்” இதி || அபி⁴நவைர்நூதநைமாலதீநாம்
 ஜாலகை: ஸமம் ஜாதீமுகூல: ஸஹ || “ஸுமநா மாலதீ ஜாதி:” இதி | “ஸாகம்
 ஸத்ரா ஸமம் ஸஹ இதி | “க்ஷாரகோ ஜாலகம் க்லீபே³ கலிகா கோரக: புமாந்”
 இதி சாமர: || ப்ரத்யாஸ்வஸ்தாம் ஸுஸ்தி²தாம் | அந்யஞ்ச புநருச்ச²வஸிதாம் ||
 ஸ்வஸை: கர்தரி க்த: | “உகி³தஸ்ச” இதி சகாராதி³த்³ப்ரதி²ஷெ: ⁴ || ஏதேநாஸ்யா:
 குஸுமஸௌகுமார்யம் க³ம்யதே || த்வத்ஸநா த்வத்ஸஹிதே || “ஸநாத²ம்
 ப்ரபு⁴மித்யாஹு: ஸஹிதே சித்ததாபிநி” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || க³வாக்ஷே
 ஸ்திமிதநயநாம் கோ⁵ஸாவிதி விஸ்மயாந்நிஸ்ஸலநேத்ராம் மாநிநீம் மநஸ்விநீம்
 | ஜநாநௌசித்யாஸஹிஷ்ணுமித்யர்த: ² | வித்³யுத்³க³ர்⁴:⁴போ⁴ஸந்த:ஸ்தோ² யஸ்ய ஸ
 வித்³யுத்³க³ர்⁴:⁴ | அந்தர்³லீநவித்³யுத்³க இத்யர்த: ² || “க³ர்⁴போ⁴ஸவநகே⁵ஸந்தஸ்தே²
 க³ர்⁴போ⁴ஸ³நௌ குக்ஷி³னே⁵ஸர்⁴கே” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || த்³ரு³ஷ்டி³ப்ரதிகா⁴தேந

வக்தூர்முகா²வலோகந ப்ரதிபு³ந்த⁴கத்வாநந வித்யு³தா த்யோதிதவ்யமிதி பா⁴வ: |
 தீ⁴ரோ தை⁴ர்யவிலிஷ்டஸ்ச ஸந் | அந்யதா²ஸீலத்வாதி³நைதத³நாஸ்வாஸநப்ரஸங்கா³தி³தி
 பா⁴வ: | ஸ்தநிதிவசநை: ஸ்தநிதிநாந்யவே வசநாநி தைர்வக்தும் ப்ரக்ரமேதா²
 உபக்ரமஸ்வ || வித்யர்²தே²விங் || “மோபாப்யாம் ஸமர்தா²ப்யாம்” இத்யாத்மநேபத³ம்
 ||

ஸம்ப்ரதி தூ³தஸ்ய ஸ்ரோத்ரு²ஜநாபி⁴முகீ²கரணசாது⁴முபதி³ஸதி-

பு⁴ர்தூர்மித்ரம் ப்ரியமவித⁴வே வித்யு³தி⁴ மாமம்³பு³வாஹம்
 தத்ஸந்தே³ஸைர்ஹ்ரு³த³யநிஹிதைராக³தம் த்வத்ஸமீபம் |
 யோ வ்ரு³ந்தா³நி த்வரயதி பதி² ஸ்ராம்யதாம் ப்ரோஷிதாநாம்
 மந்த்³ரஸ்திக்³தை⁴ர்த⁴வநிபி⁴ரப³லாவேணிமோகேஷாத்ஸுகாநி || 36 ||

பு⁴ர்தூரிதி || வித⁴வா க³தபு⁴ர்த்ரு³கா ந ப⁴வதீ³த்யவித⁴வா ஸப⁴ஈங்கா | ஹே அவித⁴வே
 | அநேந பு⁴ர்த்ரு³ஜீவநஸூ³சநாத³நிஷ்டாஸங்காம் வாரயதி | மாம் பு⁴ர்துஸ்தவ
 பத்யு: மித்ரம் மித்ரம் ப்ரியஸுஹ்ரு³த³ம் | தத்ராபி ஹ்ரு³த³யநிஹிதைர்மநஸி
 ஸ்தா²பிதைஸ்தத்ஸந்தே³ஸைஸ்தஸ்ய பு⁴ர்து: ஸந்தே³ஸைஸ்த்வத்ஸமீபமாக³தம் |
 பு⁴ர்து: ஸந்தே³ஸகத²நார்த²மாக³தமித்யர்த: ² | அம்³பு³வாஹம் மேக⁴ம் வித்யு³தி⁴ ஜாநீஹி
 || ந கேவலமஹம் வார்தாஹர: கிந்து க⁴டகோ⁵பீ³த்யாஸயேநாஹ | யோ⁵ம்³பு³வாஹோ
 மேகோ⁴ மந்த்³ரஸ்திக்³தை: ⁴ ஸ்திக்³த⁴க³ம்⁴ரேர்த⁴வநிபி⁴ர்³க³ஜிதை: கர²ண:
 அப³லாநாம் ஸ்தீ³ரணம் வேணயஸ்தாஸாம் மோகேஷ மோசந உத்ஸுகாநி
 பதி² ஸ்ராம்யதாம் ஸ்ராந்திமாப்நாநாம் ப்ரோஷிதாநாம் ப்ரவாஸிநாம் |
 பாந்தா²நாமித்யர்த: ² | வ்ரு³ந்தா³நி ஸங்கா⁴ம்ஸ்த்வரயதி | பாந்யோபகாரிணே
 மே கிமு³வக்த ஸுஹ்ரு³து³பகாரித்வமிதி பா⁴வ: || பு⁴ர்த்ரு³ஸக²யாதி³ஜ்ஞாபநஸ்ய
 ப²லமாஹ-

இத்யாக²யாதே பவநதநயம் மைதி²லீவோந்மு²ஸா
 த்வாமு³தகண்டோ²ச்ச²வனிதஹ்ரு³த³யா வீக்ஷய ஸம்பா⁴வ்ய சைவம் |
 ஸ்ரோஷ்யத்யஸ்மா²த்பரமவஹிதா ஸௌம்ய ஸீமந்திநீநாம்
 காந்தோ³ந்த: ஸுஹ்ரு³து³பநத: ஸங்க³மாத்கிஞ்சிதூ³ந: || 37 ||

இதீதி || இத்யேவமாக²யாதே ஸதி பவநதநயம் ஹநாமந்தம் மைதி²லீவ ஸீதேவ
 ஸா மத்ப்ரியா | உந்மு³க²யு³தகண்ட²யௌத்ஸுக்யேநோச்ச²வனிதஹ்ரு³த³யா
 விகனிதசித்தா ஸதீ த்வாம் வீக்ஷய ஸம்பா⁴வ்ய ஸதக்ரு³த்ய ச | அஸ்மா²த்பு⁴ர்த்ரு³மைதீ³ஜ்ஞா
 ஸர்வம் ஸ்ரோதவ்யம் | அவஹிதா⁵ப்ரமத்தா ஸதீ ஸ்ரோஷ்யத்யேவ || அத்ர
 ஸீதாஹநாமது³பாக²யாநாத³ஸ்யா: பாதிவ்ரத்யம் மேக⁴ஸ்ய தூ³தகு³ணஸம்பத்தி³ஸ்ச

வ்யஜ்யதே | தத்³கு³ணஸ்து ரஸாகரே - “ப்³ரஹ்மசா¹ ப³லீ தீ⁴ரோ மாயாவீ மாநவ்¹ஜித:
| தீ⁴மாநுதா³ரோ நி:ஸங்கோ வக்தா து³த: ஸ்திரியாம் ப⁴வேத் || “இதி || நநு
வார்தாமாத்ரஸ்வணாத்³ஸ்யா: கோ லாப⁴ இத்யாஸங்க்யார்தா²ந்தரமுபந்யஸ்யதி
-ஹே ஸௌம்ய ஸாதோ⁴, ஸீமந்திநீநாம் வதூ⁴நாம் || “நா¹ ஸீமந்திநீ
வதூ:”⁴ “இத்யமர: || ஸுஹ்ரு³தா³ ஸுஹ்ரு³ந்முகே²நோபநத: ப்ராப்த: ஸந் |
ஸுஹ்ரு³த்பத³ம் விப்ரலம்ப⁴ஸங்காநிவாரணாத்²ம் | காந்தஸ்யோத³ந்தோ வார்தா
காந்தோத³ந்த: || “வார்தா ப்ரவ்ரு³த்திர்வ்ரு³த்தாந்த உத³ந்த: ஸ்யாத்” இத்யமர: ||
ஸங்க³மாத்காந்தஸம்பர்காத்கிஞ்சிதூ³ந ஈஷதூ³நஸ்தத³வதே³வாநந்த³கா¹த்யர்த:”²
||

ஸம்ப்ரதி ஸந்தி³ஸதி-

தாமாயுஷ்மந்மம ச வசநாதா³த்மநஸ்சோபகர்தும்

ப்³ருயாதே³வம் தவ ஸஹசரோ ராமகி³ர்யாஸ்ரமஸ்த:”² |

அவ்யாபந்ந: குஸலமப³லே ப்ரு³ச்ச²தி த்வாம் விபுத்த:

பூர்வாபா⁴ஷ்யம் ஸுலப⁴விபதா³ம் ப்ராணிநாமேததே³வ || 38 ||

தாமிதி | ஹே ஆயுஷ்மந் || ப்ரஸம்ஸாயாம் மதுப் || பரோபகாரஸ்லாக்யஜீவிதேத்யர்த:”²
| மம வசநம் ப்ரார்த²நாவசநம் தஸ்மாச்சாத்மந:ஸ்வஸ்யாபகர்தும் ச |
ப்ரோபகாரேணாத்மாநம் க்ரு³தார்த²யிதுமித்யர்த:”² || உபகாரக்ரியாம் ப்ரதி கர்மத்வே⁵பி
தஸ்யாபகரோதீத்யாதி³வத்ஸம்ப்³ந்த⁴மாத்ரவிவக்ஷாயாமாத்மந இதி ஷஷ்² ந
விருத்⁴யதே | யதா² பா⁴ரவி:-‘ஸா லக்ஷமீருபகுருதே யயா பரேஷாம்” இதி | ததா²
ஸ்ரீஹர்ஷஸ்ச - “ஸாதூ⁴நாமுபகர்தும் லக்ஷமீம் த்³ரஷ்டும் விஹாயஸா க³ந்தும் |
ந குதுஹலிகஸ்ய மநஸ்சரிதம் ச மஹாத்மநாம் ஸ்ரோதும் || “இதி | ததா² ச
“க்வசித்கசித்³விதீயாத்³ஸநாத்ஸர்வஸ்ய ததா²” இதி நாத²வசநமநாத²வசநமேவ
|| தாம் ப்ரியாமேவம் ப்³ருயாத் | ப⁴வாநிதி ஸேஷ: || கிமித்யாஹ -ஹே
அப³லே, தவ ஸஹசரோ ப⁴ர்தா ராமகி³ரோஸ்ச்த்ரக்ஷஸ்யாஸ்ரமேஷு தி²தீதி
ராமகி³ர்யாஸ்ரமஸ்த:”² ஸந்நவ்யாபந்ந: | ந ம்ரு³த இத்யர்த:”² | அமரணே
ஹேதுமாஹ -விபுத்தோ வியோக³ம் ப்ராப்தோ து:”³ஈ² ஸம்ஸ்த்வா:” குஸலம்
ப்ரு³ச்ச²தி || து³ஹ்யாதி³த்வாத்³ப்ரு³ச்ச²தோர்த்³வகர்மகத்வம் || ததா²ஹி |
ஸுலப⁴விபதா³மயத்தநஸித்³த⁴விபத்தீநாம் ப்ராணிநாமேததே³வ குஸலமேவ
பூர்வாபா⁴ஷ்யமேததே³வ ப்ரத²மமவஸ்யம் ப்ரஷ்டவ்யம் ||
“க்ரு³த்யாஸ்ச” இத்யாவஸ்யகார்தே² ண்யத்²ப்ரத்யய: ||

அங்கே³நாங்க³ம் ப்ரதநு தநுநா கா³ட⁴தத்தேந தப்தம்

ஸாஸ்ரேணஸ்ருதமவிரதோத்கண்ட²முஸ்கண்டி²தேந |

உஷ்ணோச்ச²வாஸம் ஸமதி⁴கதரோச்ச²வாஸிநா தூ³ரவர்தீ

ஸங்கல்பைஸ்தைர்விஸதி விதி⁴நா வைரிணா ருத்³த⁴மார்க: ³ || 39 ||

அங்கே³நேதி || கிம் ச | தூ³ரவர்தீ தூ³ரஸ்த: ² | ந சாக³ந்தும் ஸ க்யத இத்யாஹ
| வைரிணா விரோதி⁴நா விதி⁴நா தே³வைநே ருத்³த⁴மார்க: ³ ப்ரதி³த³த³வர்தமா
ஸ தே ஸஹசர: | தநுநா க்ரு³ஸேந கா³ட⁴தப்தேநாத்யந்தஸந்தப்தேந ஸாஸ்ரேண
ஸாஸ்ருணா | உத்கண்டா² வேத³நாஸ்ய ஜாதோத்கண்டி²தஸ்தேநோத்கண்டி²தேந
|| “தத³ஸ்ய ஸஞ்ஜாதம்-” இத்யாதி³நேதச்ப்ரத்யய: | உத்கண்ட²தேர்வா கர்தரி
க்த: || ஸமதி⁴கதரமதி⁴கமுச்ச² ஸிதீதி ஸமதி⁴கதரோச்சங்கா³ஸீ தேந |
தீ³ர்க⁴நி:ஸ்வாஸிநேத்யர்த: ² || தாச்ச²ல்யே ணிநி: || அங்கே³ந ஸ்வஸா³ரேண மதநும்
க்ரு³ஸம் தப்தம் வியோக³து: ³கே²ந ஸந்தப்தமஸ்ருத்³ருதமஸ்ருவிந்நம் | அநேத்ராம்³
ரோத³நம் சாஸ்ரமஸ்ரு ச இத்யமர: || அவிரதோத்கண்ட²மவிச்ச³சி³ந்நவேத³நமுஷ்ணோச்ச²வாஸ
தீவ்ராநி:ஸ்வாஸம் || “திக்க³மம் தீவ்ரம் க²ரம் தீக்ஷணம் சண்ட³முஷ்ணம்
ஸமம் ஸம்ரு³தம்” இதி ஹலாயுத: ⁴ || அங்க³ம் த்வதீ³யம் ஸா³ரம் தை:
ஸ்வஸம்வேத³யை: ஸங்கல்பைர்மநோரதை²ர்விம்ஸதி | ஏக³ப⁴வதீத்யர்த: ² | அத்ர
ஸமராகி³த்வத³யோதநாய நாயகேந நாயிகாயா: ஸமாநாவஸ்த²த்வமுத்தம் ||
ஸம்ப்ரதி ஸ்வாவஸ்தா²நிவேத³நாய மஸ்தெளதி-

ஸப்த³தா³க்²யேயம் யத³பி கில தே ய: ஸகீ²நாம் புரஸ்தா-

த்கர்ணே லோல: கத²யிதுமபூ⁴தா³நநஸ்பர்ஸலோபா⁴த் |

ஸோ⁵திக்ராந்த: ஸ்ரவணவிஷயம் லோசநாப்யாமத்³ரு³ஷ்ட-

ஸ்த்வாமுத்கண்டா²விரசிதபத³ம் மந்முகே²நேத³மாஹ || 40 ||

ஸப்த³தா³க்²யேயமிதி || ஹே அப³லே, யஸ்தே ப்ரிய: ஸகீ²நா புரஸ்தாத³க்³ர்
ஆநநஸ்பர்ஸே த்வந்முக²ஸம்பர்கே லோபா⁴த³கா³ர்த³ந்யாத் | அத⁴ரபாநலோபா⁴தி³த்யர்த: ²
| ஸப்த³தா³க்²யேயம் ஸப்த³தே³ந ரவேணக்²யேயமுச்சசர்வாஞ்ச்யமபி யத்தத் |
வசநமபீதி ஸேஷ: | கர்ணே கத²யிதும் லோலோ லாலஸோ⁵பூ⁴த்கில ||
“லோலுபோ லோலுபோ⁴ லோலோ லாலஸோ லம்படோ⁵பி ச” இதி யாத³வ:
|| ஸ்ரவணவிஷயம் கர்ணபத²மதிக்ராந்த: | ததா² லோசநாப்யாமத்³ரு³ஷ்ட:
| அதிதூ³ர்த்வாத³த்³ரஷ்டம் ஸ்ரோதும் ச ந ஸக்ய இதி பா⁴வ: | ஸ தே
ப்ரிய: | த்வாமுத்கண்ட²யா விரசிதாநி பதா³நி ஸுப்திங்ந்தஸப்த³தா³ வாக்யாநி
வா யஸ்ய தத்ததோ²க்தம் || “பத³ம் ஸப்த³தே³ ச வாக்யே ச” இதி விஸ்வ: ||
இத³ம் வக்ஷயமாணம் “ஸ்யாமாஸ்வங்க³-” ம்” இத்யாதி³கம் மந்முகே²நாஹ |

மந்முகே²ந ஸ ஏவ நூத இத்யர்த:² || ஸாத்³ரு³ஸ்யப்ரதிக்கு³திஸ்வநத³ர்ஸந
தத³ங்க³ஸ்ப்ரு³ஷ்டஸ்பர்ஸாக²யாநி சத்வாரி விரஹிணாம் விநோத³ஸ்தா²நாநி | ததா²
சோக்தம் கு³ணபதாகாயாம் - “வியோகா³வஸ்தா²ஸு ப்ரியஜந ஸத்³ரு³க்ஷாநுப⁴வநம்
ததஸ்சித்ரம் கர்ம் ஸ்வபநஸமயே த³ர்ஸநமபி | தத³ங்க³ஸ்ப்ரு³ஷ்டாநாமுபநதவதாம்
த³ர்ஸநமபி ப்ரதீகாரோ³நநங்க³வ்யதி²தமநஸாம் கோ³பி க³தி³: || “ இதி || தத்ர
ஸத்³ரு³ஸவஸ்துத³ர்ஸநமாஹ-

ஸ்யாமாஸ்வங்க³ம் சகிதஹரிணப்ரே³இக்ஷணே த்³ரு³ஷ்டிபாதம்

வக்தர்ச்சா²யாம் ஸஸிநி ஸிகி²நாம் ப³ர்ஹபா⁴ரேஷு கேஸாந் |

உத்பஸ்யாமி ப்ரதநுஷு நதீ³வீசிஷு ப்⁴ருவிலாஸாந்

ஹந்தைகஸ்மிந்க்வசித³பி ந தே சண்டி³ ஸாத்³ரு³ஸ்யமஸ்தி || 41 ||

ஸ்யாமாஸ்விதி || ஸ்யாமாஸு ப்ரியங்கு³லதாஸு || “ஸ்யாமா து மஹிலாஹ்வயா
| லதா கோ³வந்த³நீ கு³ந்த³ரா ப்ரியங்கு³ ப²லி² ப²லீ” இத்யமர: || அங்க³ம்
ஸரீரமுத்பஸ்யாமி | ஸௌகுமார்யாதி³ஸாம்யாத³ங்க³மிதி தர்கயாமீத்யர்த:²
| ததா² சகிதஹரிநாம் ப்ரேக்ஷணே தே த்³ரு³ஷ்டிபாதம் ஸஸிநி சந்த³ரே
வக்தர்ச்சா²யாம் முக²காந்விம் | ததா² ஸிகி²நாம் ப³ர்ஹிணாம் ப³ர்ஹபா⁴ரேஷு
ப³ர்ஹஸமூஹேஷு கேஸாந் | ப்ரதநுஷு ஸ்வல்பாஸு நதீ³நாம் வீசிஷு
|| அத்ர வீசீநாம் விஸேஷணோபாதா³நே நாநுக்ககு³ணக்³ரஹோ தோ³ஷ: |
ப்⁴ருஸாம்யநிர்வாஹாய மஹத்த்வதோ³ஷநிராகரணர்த³வத்தவ்யேதி | தது³க்தம்
ரஸரத்நாகரே - “த⁴வந்யுத்பாதே³ கு³ணோகர்ஷே போ⁴கோ³க்தௌ தோ³ஷவாரணே |
விஸேஷணாதி³தோ³ஷஸ்ய நாஸ்த்யநுக்ககு³ணக்³ரஹ: || இதி || ப்⁴ருவிலாஸாந் ||
“ப்⁴ருபதாகா:” இதி பா²டே² ப்⁴ருவ: பதாகா” இவேத்யுபமிதஸமாஸ: || உத்பஸ்யாமீதி
ஸர்வத்ர ஸம்ப³த⁴யதே || ததா²பி நாஸ்தி மநோநிர்ரு³திரித்யாஸயநாஹ -ஹந்தேதி
|| ஹந்த விஷாதே³ || “ஹந்த ஹர்ஷே³நுகம்பாயாம் வாக்யாரம்ப⁴விஷாத³யோ:”
இத்யமர: || ஹே சண்டி³ கோபநே || “சண்ட³ஸ்த்வத்யந்தகோபந:” இத்யமர: |
கௌ³ராதி³த்வாத் னீஷ || உபமாநகத²நமாத்ரணே ந கோபிதவ்யமிதி பா⁴வ: |
க்வசித³பி கஸ்மிந்நயேகஸ்மிந்வஸ்துநி தே தவ ஸாத்³ரு³ஸ்யம் நாஸ்தி | அதோ ந
நிர்வஹேமீத்யர்த:² | அநேநாஸ்யா: ஸௌந்த³ர்யமநுபமமிதி வ்யஜ்யதே ||
ஸம்ப்ரதி ப்ரதிக்கு³தித³ர்ஸநமாஹ-

த்வாமாலிக்ய ப்ரணயகுபிதாம் தா⁴தூராகை:³ ஸிலாயா-

மாத்தமாநம் தே சரணபதிதம் யாவதி³ச்சா²மி கர்தும் |

அஸ்ரைஸ்தாவந்முஹு³ருபசிதைர்த்³ரு³ஷ்டிராலுப்யதே மே

க்ரூரஸ்தஸ்மிந்நபி ந ஸஹதே ஸங்க்³மம் நௌ க்ரு³தாந்த: || 42 ||

த்வமிதி || ஹே ப்ரியே, ப்ரணயேந ப்ரோமதிஸயேந குபிதாம் குபிதாவஸ்தா²யுக்தாம் த்வாம் | த்வத்ப்ரதிக்கு²திமித்யர்த:² | தா⁴தவோ கை³நிகாத்ய: || “தா⁴தூர்வாதாதி³ஸப்³தா³தி³ஸை இதி யாத³வ: || த ஏவ ராகா³ ரஞ்ஜகத்³ரவ்யாணி || “சித்ராதி³ரஞ்ஜகத்³ரவ்யே லாக்ஷாதீ³ ப்ரணயேச்ச²யோ: | ஸாரங்கா³தௌ³ ச ராக:³ஸ்யாதா³ருண்யே ரஞ்ஜநே புமாந்” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || தைர்தா⁴தூராகை:³ | ஸிலாயாம் ஸிலாபட்ட ஆலிக்²ய நிர்மாயாத்மாநம் மாம: | மத்ப்ரதிக்கு²திமித்யர்த:² | தே தவ | சித்ரக³தாயா இத்யர்த:² | சரணபதிதம் கர்தும் ததா² லேகி²தும் யாவதி³ச்சா²மி தாவதி³ச்சா²ஸமகாலம் முஹூருபசிதை: ப்ரவ்ரு³த்தை⁴ரஸைரஸ்ருபி:⁴ கர்த்ரு³பி:⁴ || “அஸ்மஸ்ருணி ஸோணிதே” இதி விஸ்வ: || மே த்³ரு³ஷ்டிராலுப்யதே | ஆவ்ரியத இத்யர்த:² | ததோ த்³ரு³ஷ்டிப்ரதி³ந்த⁴நாலேகை²நம் ப்ரதிப³த்யத இதி பா⁴வ: | கிம்ப³ஹூநா க்ரூரோ கா⁴துக: || “ந்ரு³ஸம்ஸோ கா⁴துக: க்ரூர: இத்யமர: || க்ரு³தாந்தோ தை³வம் || “க்ரு³தாந்தோ யமஸித்³தா⁴ந்ததை³வாகுஸலகர்மஸு” இத்யமர: || தஸ்மிஅபி சித்ரே⁵பி || நாவாவயோ: || “யுஷ்மத³ஸம்தோ:³ ஷஷ்ட²சதூர்தீ²த்³விதீயாஸ்த² யோவநாவௌ” இதி நாவாதே³ஸ: || ஸங்க்³மம் ஸஹவாஸம் ந ஸஹதே | ஸங்க்³ம லேக²நம்ப்யாவயோரஸஹமாநம் தை³வமாவயோ: ஸங்க்³ ந ஸஹத இதி கிமு வக்தவ்யமித்யபிஸப்³தா³ர்த:² ||

அதூ⁴நா ஸ்வப்நத³ர்ஸநமாஹ-

மாமாகாஸப்ரணிஹிதபு⁴ஜம் நிர்³த்யாஸ்லேஷஹேதோ-

ர்ஸப்³தா⁴யாஸ்தே கத²மபி மயா ஸ்வப்நஸந்த³ர்ஸநேஷு |

பஸ்யந்தீநாம் ந க²லு ப³ஹூஸோ ந ஸ்த²லீதே³வதாநாம்

முக்தாஸ்தூ²லாஸ்தருகிஸலயேஷ்வஸ்ரு³லேஸா: பதந்தி || 43 ||

மாமிதி || ஸுப்தஸ்ய விஜ்ஞாநம் ஸ்வப்ந || “ஸ்வப்ந: ஸுப்தஸ்ய விஜ்ஞாநம்” இதி விஸ்வ: || ஸந்த³ர்ஸநம் ஸம்வித் || “த³ர்ஸநம் ஸமயே ஸாஸ்த்ரே த்³ரு³ஷ்டௌ ஸ்வப்நே⁵க்ஷணி ஸம்விதி³” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே || ஸ்வப்நஸந்த³ர்ஸநாநி ஸ்வப்நஜ்ஞாநாநி || சூதவ்ரு³க்ஷாதி³வத்ஸாமாந்யவிஸேஷபா⁴வேந ஸஹப்ரயோக:³ || தேஷு மயா கத²மபி மஹதா ப்ரயத்நேந லப்³தா⁴யா க்³ரு³ஹீதாயா: | த்³ரு³ஷ்டாயா இதி யாவத் || தே தவ நிர்³த்யாஸ்லேஷோ கா³டா⁴விங்க்³நம் ஸ ஏவ ஹேதுஸ்தஸ்ய | நிர்³த்யாஸ்லேஷார்த²மித்யர்த:² || “ஷஷ்ட² ஹேதுப்ரயோகே³” இதி ஷஷ்ட² || ஆகாஸே நிர்³விஷயே ப்ரணிஹிதபு⁴ஜம் ப்ரஸாரிதபா³ஹும் மாம் பஸ்யந்தீநாம் ஸ்த²லீதே³வதாநாம் முக்தா மௌக்திகாநீவ ஸ்தூ²லா அஸ்ருலேஸா

பா³ஷ்பவிந்த³வஸ்தருகிஸலயேஷு | அநேந சேலாஞ்சலேநாஸ்ருதா⁴ரணஸமாதிர்த்⁴வந்யதே
 | ப³ஹுஸோ ந பதந்தீதி ந | கிந்து பதந்த்யேவேத்யர்த:² || நிற்சயே
 நஞ்த்³வயப்ரயோக:³ | ததா² சாதி⁴காரஸல்தர்ம-‘ஸம்ரு’திநிற்சயஸித்³தா⁴ர்தே²ஷு
 நஞ்த்³வயப்ரயோக:³ ஸித்³த:⁴” இதி | “மஹாத்மகு³ரு தே³வாநாமஸ்ருபாத:
 கூஸிதௌ யதி³ | தே³ஸப்⁴ரம்ஸோ மஹத்³து:³க²ம் மரணம் ச ப⁴வேது³வம் || “இதி
 கூஸிதௌ தே³வதாஸ்ருபாதநிஷேத⁴த³ர்ஸநாத³யகூஸ்ய மரணபா⁴வஸூசநார்த²ம்
 தருகிஸலயேஷு பதந்தீத்யுக்²தம் ||

இதா³நீம் தத³ங்க³ஸ்ப்ரு³ஷ்டவஸ்துத³ர்ஸநமாஹ-

பி⁴த்த்வா ஸத்³ய: கிஸலயபுடாந்தே³வதா³ருத்³ருமாணம்

யே தத்கூரஸ்ருதிஸுரப⁴யோ த³கூஸிணேந ப்ரவ்ரு³த்தா: |

ஆலிங்க³யந்தே கு³ணவதி மயா தே துஷாராத³ரிவாதா:

பூர்வம் ஸ்ப்ரு³ஷ்டம் யதி³ கில ப⁴வேது³ங்க³மேபி⁴ஸ்தவேதி || 44 ||

பி⁴த்வேதி || தே³வதா³ருது³மாணம் கிஸலயபுடாந்பல்லவபுடாந ஸத்³யோ பி⁴த்த்வா
 | தத்கூரஸுதிஸுரப⁴யஸ்தேஷாம் தே³வதா³ருத்³ருமாணம் கூரஸ்ருதிபி:⁴
 கூரநிஷ்யந்தை:³ ஸுரப⁴ய: ஸுக³ந்த⁴ய: | துஷாராத³ரிஜாததவே லிங்க³மித்³ம் |
 யே வாதா த³கூஸிணேந த³கூஸிணமார்கே³ண || த்ரு³தீய விதா⁴நே ப்ரக்ரு³த்யாதி³ப⁴ய
 உபஸங்க²யாநாதத்ரு³தீயா | ஸமேந தா⁴வதீதிவத் | தத்ராபி கரணத்வஸ்ய
 ப்ரதீயமாநத்வாத் | கர்த்ரு³கரணயோரேவ த்ரு³தீயா” இதி பா⁴ஷ்யகார: ||
 ப்ரவ்ரு³த்தா³ஸலிதா: | ஹே கு³ணவதி ஸௌஸரீல்யஸௌஸுமார்யாதி³கு³ணஸம்பந்நே,
 தே துஷாராத³ரிவாதா: பூர்வம் ப்ராகே³பி⁴ர்வாதைஸ்தவாங்க³ம் ஸ்ப்ரு³ஷ்டம்
 ப⁴வேது³யதி³ | கிலேதி ஸம்பா⁴விதமேததி³தி பு³த்³த⁴யேத்யர்த:² || “வார்தா
 ஸம்பா⁴வ்யயோ: கில” இத்யமர: || மயாலிங்க³யந்த ஆஸ்லிஷ்யந்தே || அத்ர
 வாயுநாம் ஸ்ப்ரு³ஸ்யத்வே⁵ப்யமூர்தத்வெநாலிங்க³நாயோகா³தா³லிங்க³ந்யந்த
 இத்யபி⁴தா³நம் | யகூஸ்யோந்மத்தத்வாத்ப்ரலபிதமித்யதே³ஷ இதி வத³ந்நிருக்²தகார:
 ஸ்வயமேவோந்மத்தப்ரலாபீத்யுபேகூஸணீய: ||

ஸங்கூஸிப்யேத கூஸண இவ கத²ம் தீ³ர்க⁴யாமா த்ரியாமா

ஸர்வாவஸ்தா²ஸ்வஹரபி கத²ம் மந்த³மந்தா³தபம் ஸ்யாத் |

இத்த²ம் சேதஸ்சடுலநயநே து³ர்லப⁴ப்ரார்த²நம் மே

கா³டோ⁴ஷ்மாபி:⁴ க்ரு³தமஸரணம் த்வத்³வியோக³வ்யதா²பி:⁴ || 45 ||

ஸங்கூஸிப்யேதேதி || தீ³ர்க⁴ யாமா: ப்ரஹரா யஸ்யாம் ஸா தீ³ர்க⁴யாமா |
 விரஹவேத³நயா ததா²ப்ரதீயமாநேத்யர்த:² | த்ரியாமா ராத்ரி: || “ஆத்³யந்தயோரர்த⁴யாமயோர்த⁴

வ்யவஹாராத்ரியாமா” இதி கூநீரஸ்வாமீ || கூண இவ கத²ம் கேந ப்ரகாரேண ஸங்க்ஷிப்யேத லகு⁴க்ரியேத | அஹுரபி ஸர்வாவஸ்தா²ஸு | ஸர்வகாலேஷ்வித்யர்த:² | மந்த³மந்தோ³ மந்த³ப்ரகார: || “ப்ரகாரே கு³ணவசநஸ்ய” இதி த்³விருக்தி: | “கர்மதா⁴ரயவது³த்தரேஷு” இதி கர்மதா⁴ரயவத்³பா⁴வாத்ஸுபோ லுக் || மந்த³மந்தா³தபமத்யல்ப ஸந்தாபம் கத²ம் ஸ்யாத் | ந ஸ்யாதே³வ | ஹே ச³டுநயநே சஞ்சலாக்ஷி, இத்த²மநேந ப்ரகாரேண து³ர்லப⁴ப்ரார்த²நமப்ராப்யமநோரத²ம் மே மம சேதோ கா³டோ⁴ஷமாபி⁴ரதிதீவ்ராபி⁴ஸ்த்வத்³வியோக³வ்யதா²பி⁴ரஸரணமநாத²ம் க்ரு²தம் ||

ந ச மதீ³யது³ர்³த³ஸாஸ்ரவணாத்³பே⁴தவ்யமித்யாஹ-

வாத்மாநம் ப³ஹு விக³ணயந்நாத்மநைவாவலம்பே³
தத்கல்யாணி த்வமபி நிதராம் மா க³ம: காதரத்வம் |
கல்யாத்யந்தம் ஸுக²முபநதம் து:³க²மேகாந்ததோ வா
நீசைர்க³ச்ச²த்யுபரி ச த³ஸா சக்ரநேமிக்ரமேண || 46 ||

நந்விதி || நந்வித்யாமந்த்ரணே || “ப்ரஸ்நாவதா⁴ரணாஜ்ஞாநுந்யாமந்த்ரணே நநு” இத்யமர: || நநு ப்ரியே ப³ஹு விக³ணயாபாந்தே: ஸத்யேவமேவம் கரிஷ்யாமீத்யாவர்தயந்நாத்மாநமாத்மநைவ ஸ்வேநைவ || “ப்ரக்ரு²த்யாதி³ப⁴ய உபஸங்க²யாநம்” இதி த்ரு²த்யா || அவலம்பே³தா⁴ரயாமி | யதா²கத²ஞ்சிஜ்ஜீவாமீத்யர்த:² | ததத்ஸமாத்தகாரணத் | கல்யாணி ஸுப⁴கே³, த்வத்ஸௌபா⁴க்யேநைவ ஜீவாமீதி பா⁴வ: || “ப³ட்³வாதி³ப⁴யஸ்ச” இதி னீஷ் || த்வமபி நிதராமத்யந்தம் காதரத்வம் பீ⁴ருத்வம் மா க³ம: மா க³ச்ச² || “ந மாங்ச்சோகே³” இத்யடா³க³மாபா⁴வ: || தாத்³ரு²க்ஸுகி²நோராவயோரீத்³ரு²ஸி து:³கே² கத²ம் ந விபே⁴மீத்யாஸங்க்யாஹ - கஸ்யேதி || கஸ்ய ஜநஸ்யாத்யந்தம் நியதம் ஸுக²முபநதம் ப்ராப்தமேகாந்ததோ நியமந து:³க²ம் வோபநதம் | கிம் து த³ஸாவஸ்தா² சக்ரஸ்ய ரதா²ங்க³ஸ்ய நேமிஸ்தத³ந்த: || “சக்ரம் ரதா²ங்க³ம் தஸ்யாந்தே நேமி: ஸ்தரீ ஸ்தாத்²ப்ரதி⁴ புமாந்” இத்யமர: || தஸ்யா: க்ரமேண பரிபாவ்யா || “க்ரம: ஸக்தௌ பரிபாட்யாம்” இதி விஸ்வ: || நீசைரத⁴ உபரி ச க³ச்ச²தி ப்ரவர்ததே | ஏவம் ஜந்தோ: ஸுக²து:³கே² பர்யாவர்ததே இத்யர்த:² ||

ந ச நிரவதி⁴கமேதது:³க²மித்யாஹ-

ஸாபாந்தோ மே பு⁴ஜக³ஸ்யநாது³த்தி²தே ஸார்ங்க³பாணௌ
ஸேஷாந்மாஸாந்க³மய சதுரோ லோசநே மீலயித்வா |
பஸ்சாதா³வாம் விரஹகு³ணீதம் தம் தமாத்மாபி⁴லாஷம்

நிர்வேக்ஷயாவ: பரிணதஸரச்சந்த்ரிகாஸு க்ஷபாஸு || 47 ||

ஸாபாந்த இதி || பாணௌ ஸார்ங்கக்ம் யஸ்ய ஸ தஸ்மிஞ்சார்ங்கக்ப்பாணீ விஷ்ணௌ
 || “ஸுப்தமீவிஸேஷணை-” இத்யாதிநா ப்ஹூவீஹி: | “ப்ரஹுரணுர்தேப்ய: பரே
 நிஷ்டாஸுப்தம்யௌ புவத:” இதி வக்தவ்யாத்தாணிஸுப்தஸ்யோத்தரநிபாத: ||
 புஜக: ஸேஷ ஏவ ஸயநம் தஸ்மாதுத்திதே ஸதி மே ஸாபாந்த: ஸாபாவஸாநம் |
 புவிஷ்யதீத்திஸேஷ: | ஸேஷாநவஸிஷ்டாம்ஸ்சதுரோ மாஸாந் | மேகதூர்ஸநப்ர்புதி
 ஹரிபோதநதிநாந்தமித்யர்த: | த்ஸதிவஸாதிக்க்யம் த்வத்ர ந | விவக்ஷிதமித்யுக்தமேவ
 | லோசநே மீலயித்வா நிமீல்ய க்ம்ய | தைர்யணுதிவாஹயேத்யர்த: |
 பஸ்சாத்நந்தரம் த்வம் சாஹம் சாவாம் || “த்யதாதீநி ஸர்வைர்நித்யம்”
 இத்யேகஸேஷ: || த்யதாதீநாம் மிதோ த்வந்த்வே யத்பரம் தச்சிஷ்யதே”
 இத்யஸ்தம: ஸேஷ: || விரஹே குணிதமேவமேவம் கரிஷ்யாதீதி மநஸ்யாவர்திதம்
 | தம் தம் || வீபஸாயாம் த்விருக்தி: || ஆத்மநோராவயோரபிலாஷம்
 மநோரதம் | பரிணதா: ஸரச்சந்த்ரிகா யாஸாம் தாஸு க்ஷபாஸு ராத்திஷு
 || நிர்வேக்ஷயாவோ போக்ஷயாவஹே || விஸதேர்லுட் || “நிர்வேஸோ
 புதிபோக்யோ:” இத்யமர: || அத்ர கைஸ்சித் “நபோநபஸ்யயோரேவ
 வார்ஷிகத்வாத்கதமாஷாடாதீச்சதுஷ்டயஸ்ய வார்ஷிகத்வமுக்தமிதி சோத்யித்வர்துத்ரயப
 இதி பர்யஹாரி தத்ஸர்வமஸங்க்தம் | அத்ர க்தஸேஷாஸ்சத்வாரோ மாஸா
 இத்யுக்தம் கவிநா ந து தே வார்ஷிகா இதி | தஸ்மாத்நுக்தோபாலம்பு ஏவ
 | யச்ச நாதேஓக்தம் “கதமாஷாடாதீச்சதுஷ்டயாத்பரம் ஸரத்தகால:” இதி |
 தத்ராப்யாகார்திகஸமாப்தே: ஸரத்தகலாநுவுர்த்தே: பரிணதஸரச்சந்த்ரிகாஸ்வித்யுக்தம்
 | ந து ததைவ ஸரத்ப்ராதுர்பாவ உக்தஇத்யவிரோத ஏவ ||
 ஸம்ப்ரதி தஸ்யா மேகவஞ்சகத்வஸங்காநிராஸாயாதிகூடமபிதேயமுபதிஸதி-

பூயஸ்சாஹம் த்வமபி ஸயநே கண்டலக்நா புரா மே

நித்ராம் க்த்வா கிமாபே ருததீ ஸஸ்வநம் விப்ரபுத்தா |

ஸாந்தர்ஹாஸம் கதிதமஸக்ருத்த்ருச்ச்சுத்ஸ த்வயா மே

த்ருஷ்ட: ஸ்வப்நே கிதவரமயங்காமபி த்வம் மயேதி || 48 ||

பூய இதி || ஹே அபிலே, பூய: புநரப்யாஹ | த்வத்புர்தா மந்முக்ஷேநேதி ஸேஷ:
 | மேகவசநமேதத் | கிமித்யத ஆஹபுரா பூர்வம் | புராஸுப்தஸ்சிராதீதே ||
 “ஸ்யாத்ப்ரபுந்தே சிராதீதே நிகடாகாமி புரா” இத்யமர: || ஸயநே மே கண்டலக்நாபி
 த்வம் | கிலே ப்துதஸ்ய கதமபி க்ம்நம் ந ஸம்புவேதிபாவு: | நித்ராம் க்த்வா
 கிமபி | கேந வா நிமித்தேநேத்யர்த: | ஸஸ்வநம் ஸஸுப்தம் | உச்சைரித்யர்த: |

ருத³தீ ஸதீ விப்ரபு³த்தா⁴ | ஆஸீதி³தி ஸேஷ: | அஸக்ரு³த³பு³ஹுஸ: ப்ரு³ச்ச²த: |
 ரோத³ந ஹேதுமிதி ஸேஷ: | மே மம | ஹே கிதவ, த்வம் காமபி ரமயந்மயா ஸ்வப்நே
 த்³ரு³ஷ்ட இதி த்வயா ஸாந்தர்ஹாஸமந்த³ஹாஸம் யதா² ததா² கதி²தம் சேதி |
 த்வத்³பு⁴ர்தா பூ⁴யஞ்சாஹேதி யோஜநா |

ஏதஸ்மாந்மாம் குஸலிநமபி⁴ஜ்ஞாநதா³நாத³விதி³த்வா

மா கௌலீநாச்சகிதநயநே மய்யவிஸ்வாஸிநீ பூ⁴ |

ஸ்நேஹாநாஹு: கிமபி விரஹே த்⁴வம்ஸிநஸ்தே த்வபோ⁴கா³

தி³ஷ்டே வஸ்துந்யபு³சிதரஸா: ப்ரேமராஸீப⁴வந்தி || 49 ||

ஏதஸ்மாதி³தி | ஏதஸ்மாத்தபூ³ர்வோக்தாத் | அபி⁴ஜ்ஞாயதே⁵நேநேத்யபி⁴ஜ்ஞாநம்
 லக்ஷணம் தஸ்ய தா³நாத்³பாபணந்மாம் குஸலிநம் க்ஷேமவந்தம் விதி³த்வா
 ஜ்ஞாத்வா | ஹே சகிதநயநே, குலே ஜநஸமூஹே ப⁴வாத்கௌலீநாலோகமவாதா³த்
 | ஏதாவதா காலேந பராஸு³நோ சேதா³க³ச்ச²தீதி ஜநப்ரவாதா³தி³த்யாத்² ||
 “ஸ்யாத்கௌலீநம் லோகவாதே³ யுத்³தே⁴ பஸ்சஹிபக்ஷிணம்” இத்யமர: || மயி வி
 ஷயே⁵விஸ்வாஸிநீ மரணஸங்கிநீம் மா பூ⁴ர்ந ப⁴வ || ப⁴வதேர்லுங் | “ந மாங்யோகே³”
 இத்யடா³க³மப்ரதிஷேத:⁴ || ந ச தீ³ர்⁴காலவிப்ரகர்ஷாத்பூ³ர்வஸ்நேஹநிவ்ரு³த்திராஸங்க்யேத்ய
 - ஸ்நேஹாநிதி || கிமபி கிஞ்சிந்நிமித்தம் || ந வித்³யத இதி ஸேஷ: |
 ஸ்நேஹாந்மீ³விரஹே ஸத்யந்யோந்யவிப்ரகர்ஷே ஸதி த்⁴வம்ஸிநோ விநஸ்வராநாஹு:
 | தத்ததா² ந ப⁴வதீ³த்யபி⁴ப்ராய: | கிந்து தே ஸ்நேஹா அபோ⁴கா³த்³தி³ர ஹே
 போ⁴கா³பா⁴வாத்³தே⁴தோ: || ப்ரஸஜ்ஜப்ரதிஷேதே⁴ஸி நஞ்ஸமாஸ இஷ்யதே
 || இஷ்டே வஸ்துநி விஷயேம் | உபசிதோ ரஸ:ஸ்வாதோ³ யேஷு த
 உபசிதரஸா: ஸந்த: | மவ்ரு³த்⁴வ்ரு³ஷ்ண இத்யாத்² || “ரஸோ க³ந்த⁴ரஸே
 ஸ்வாதே³ திக்தாதௌ³ விஷராக³யோ:” இதி விஸ்வ: || ப்ரேமராஸீப⁴வந்தி |
 வியோகா³ஸஹிஷ்ணுத்வமபத்³யந்த இத்யாத்² || ஸ்நேஹ ப்ரேம³ரவஸ்தா²பே⁴தா³த்³பே⁴த:³
 | தது³க்தம் - “ஆலோகநாபி⁴லாஷௌ ராக³ஸ்நே ஹௌதத: ப்ரேமா |
 ரதிஸ்ரு³ங்கா³ரௌ யோகே³ வியோக³தா விப்ரலம்ப⁴ஸ்ச || இதி | ததே³வ
 ஸ்பு²டக்ரு³தம் ரஸாகரே - “ப்ரேமாதி³த்³ரு³க்ஷாரமயேஷு தச்சிந்தா த்வபி⁴லாஷக: |
 ராக³ஸ்தத்ஸங்க³பு³த்தி:⁴ ஸ்யாத்ஸ்நே ஹஸ்தத்வணக்ரியா || தத்³வியோகா³ஸஹம்
 ப்ரேம ரதிஸ்தத்ஸஹவர்தநம் | ஸ்ரு³ங்கா³ரஸ்தத்ஸம: க்ரீடா³ ஸம்யோக:³ ஸப்ததா⁴
 க்ரமாத் || “இதி ||

இத்த²ம் ஸ்வகுஸலம் ஸந்தி³ஸ்ய தத்குஸலஸந்தே³ஸாநயநமிதா³நீம்
 யாசதே-

ஆஸ்வாஸ்யைவம் ப்ரத²மவிரஹோத³க்³ரஸோகாம் ஸகீ²ம் தே

ஸைலாதா³ஸூ த்ரிநயநவ்ரு²ஷோத்கா²தகூடாநிவ்ரு²த்த: |

ஸாபி⁴ஜ்ஞாநப்ரஹிதகுஸலைஸ்தத³வசோபி⁴ர்மமாபி

ப்ராத: குந்த³ப்ரஸவஸிதி²லம் ஜீவிதம் தா⁴ரயேதா:² || 50 ||

ஆஸ்வாஸ்யேதி || ப்ரத²மவிரஹே²னோத³க்³ரஸோகாம் தீவ்ரது:³கா²ம் தே ஸகீ²மேவம்
பூர்வோக்தரீத்யாஸ்வாஸ்யோபஜீவ்ய த்ரிநயநஸ்ய த⁴யம்ப³கஸ்ய வ்ரு²ஷேண
வ்ரு²ஷே⁴னோத்கா²தா அவதா³ரிதா: கூடா: ஸிக²ராணி யஸ்ய தஸ்மாத் ||
“கூடோ⁵ஸ்தரீ ஸிக²ரம் ஸ்ரு²ங்க³ம்” இத்யமர: || ஸைலாத்கைலாஸாதா³ஸூ
நிவ்ரு²த்த: ஸந்ப்ரத்யாவ்ரு²த்த: ஸந்ஸாபி⁴ஜ்ஞாநம் ஸலக்ஷணம் யதா²ததா² ப்ரஹிதம்
ப்ரேஷிதம் குஸலம் யேஷு தைஸ்தஸ்யாஸ்த்வத்ஸக²யா வசோபி⁴ர்மமாபி ப்ராத:
குந்த³ப்ரஸவமிவ ஸிதி²ல து³ர்³ப³லம் ஜீவிதம் தா⁴ரயேதா:² ஸ்தா²பய | ப்ரார்த²நாயாம்
விங் ||

ஸம்ப்ரதி மேக⁴ஸ்ய ப்ரார்த²நாங்கீ³காரம் ப்ரஸ்நபூர்வகம் கல்பயதி-

கச்சித்ஸௌம்ய வ்யவஸிதமித³ம் ப³ந்து⁴க்ரு²த்த்யம் த்வயா மே

ப்ரத்யாதே³ஸாந்ந க²லு ப⁴வதோ தீ⁴ரதாம் கல்பயாமி |

நி:ஸப்³தோ³ஸ்பி ப்ரதி³ஸனி ஜலம் யாசிதஸ்சாதகே⁴ய:

ப்ரத்யுத்தம் ஹி ப்ரணயிஷு ஸதாமீப்ஸிதார்த²க்ரியைவ || 51 ||

கச்சிதி³தி || ஹே ஸௌம்ய ஸாதோ⁴, இத³ம் மே ப³ந்து⁴க்ரு²த்த்யம் ப³ந்து⁴கார்யம் ||
தே³வத³த்தஸ்ய கு³ருகுலமிதிவத்ப்ரயோக:³ || வ்யவஸிதம் கச்சித்கரிஷ்யாமீதி
நிஸ்சிதம் கிம் || “கச்சித்காமமவேத³நே” இத்யமர: || அபி⁴ப்ராயஜ்ஞாபநம்
காமப்ரவேத³நம் || ந சதூஷ்ணம்பா⁴வாத³நங்கீ³காரம் ஸங்கே யதஸ்தே
ஸ ஏவோசித இத்யாஹ-ப்ரத்யாதே³ஸாத்கரிஷ்யாமி இதி ப்ரதிவசநாத் ||
“உக்திராபா⁴ஷ்ணம் வாக்யமாதே³ஸோ வசநம் வச:” இதி ஸப்³தா³ர்ணவே ||
ப⁴வதஸ்தவ தீ⁴ரதாம் க³ம்பீ⁴ரதவம் ந கல்பயாமி ந ஸமர்த²யே க²லு | தர்ஹி
கத²ம்ங்கீ³காரஜ்ஞாநம் தத்ராஹ -யாசித: ஸந்நி:ஸப்³தோ³ஸ்பி நிக்³ஜிதோ³ஸ்பி |
அப்ரதிஜாநாநோ⁵பீத்யர்த:² | சாதகே⁴யோ ஜலம் ப்ரதி³ஸனி த³தா³னி | யுத்தம்
சைததி³த்யாஹஹி யஸ்மாத்தஸ்தாம் ஸத்புருஷாணம் ப்ரணயிஷு யாசகேஷு விஷய
ஈப்ஸிதார்த²க்ரியைவாபேக்ஷிதார்த²ஸம்பா³நமேவ ப்ரத்யுத்தம் ப்ரதிவசநம் | க்ரியா
கேவல முத்தரமித்யர்த:² || “க³ர்ஜிதி ஸரதி³ ந வர்ஷதி வர்ஷதி வர்ஷாஸு நி:ஸ்வநோ
மேக:⁴ | நீசோ வத³தி ந குருதே ந வத³தி ஸுஜந: கரோத்யேவ || “இதி பா⁴வ: ||
ஸம்ப்ரதி ஸ்வாபராத⁴ஸமாதா⁴நபூர்வகம் ஸ்வகார்யஸ்யாவஸ்யம் கரணம்

ப்ரார்த²யமாநோ மேக⁴ம் விஸ்ரு¹ஜதி-

ஏதக்ரு¹த்வா ப்ரியமநுசிதப்ரார்த²நாவர்தினோ மே

ஸௌஹார்தா³த்³வா விது⁴ர இதி வா மய்யநுக்ரோஸு³த்³த⁴யா |

இஷ்டாந்தே³ஸாஞ்ஜலத³ விசர ப்ராவ்ரு¹ஷா ஸம்ப⁴ரு¹த⁴யு¹-

ர்மா பூ⁴தே³வம் க்ஷணமபி ச தே வித்³யுதா விப்ரயோக:³ || 52 ||

ஏததி³தி || ஹே ஜலத³, ஸௌஹார்தா³த்³ஸு¹ஹ்ரு¹த்³பா⁴வாத் || “ஹத்³ப⁴க்³ஸிந்த⁴வந்தே
பூ¹வபத்³ஸ்ய ச” இத்³யு¹யபத்³வ்ரு¹த்³தி:⁴ || விது⁴ரோ வியுக்³த இதி ஹேதோர்¹வா
|| “விது⁴ரம் து ப்ரவிஸ்¹லேஷே” இத்³யமர: || மயி விஷயே³நுக்ரோஸு³த்³த⁴யா
கருணு³த்³த⁴யா வா | அநுசிதா தவாநநுருபா யா ப்ரார்த²நா ப்ரியாம் ப்ரதி
“ஸந்தே³ஸம் மே ஹர” இத்³யேவம்¹ருபா தத்³ர வர்தினோ நிர்¹ப³ந்தா⁴த்³ப³ஸ்ய
மே மமைதத்³ஸந்தே³ஸு¹ஹரணரூபம் ப்ரியம் க்ரு¹த்³வா ஸம்பா³த்³ய ப்ராவ்ரு¹ஷா
வர்ஷாபி:⁴ || “ஸ்த்³ரியாம் ப்ராவ்ரு¹ட் ஸ்த்³ரியாம் க³தி வர்ஷா:” இத்³யமர: ||
ஸம்ப⁴ரு¹த⁴யு¹ருபசிதஸோப:⁴ ஸந் | இஷ்டாந்³ஸ்வாபி⁴லஷிதாந்தே³ஸாந்¹விசர |
யதே²ஷ்டதே³ஸேஷு விஹரே¹த்யர்த:² || “தே³ஸகாலாத்⁴வக³ந்தவ்யா: கர்¹மஸம்¹ஜ்ஞா
ஹ்யகர்¹மணம்” இதி வசநாத்³கர்¹மத்³வம் || ஏவம் மத்³த்³க்³ஷணமபி ஸ்வல்¹பகாலமபி
தே தவ வித்³யுதா | கலத்³ரேணே¹தி ஸேஷ: | விப்ர யோகோ³ விரஹோ மா பூ⁴ந்¹மாஸ்து
|| மாநி¹த்யாஸிஷி லுங் || “அந்தே காவ்யஸ்ய நி¹த்யத்³வாத்³குர்¹யாதா³ஸிஷமு¹த்தமாம்
| ஸர்¹வத்³ர வ்யா¹ப்யதே வித்³வாநாயகே³ச்சா²நுரு¹பிணீ¹ம் || “இதி ஸாரஸ்¹வ
தாலங்காரே த³ர்¹ஸநாத்³காவ்யாந்தே நாயகே³ச்சா²நுரு¹போ³யமாஸீ¹ர்¹வாத:³ ப்ரயுக்³த
இத்³யநுஸந்தே⁴யம் ||

இதி ஸ்ரீமஹோபாத்⁴யாயமல்¹விநாத²ஸு¹ரி¹ விரசிதயா ஸம் ஜீவிநீ¹ஸமா²க்²யயா
வ்யாக்²யயா ஸமேதோ மஹாகவிஸ்ரீகாலிதா³ஸவிரசிதே மேகதூ³தே காவ்யே
உத்தரமேக:⁴ ஸமா¹ப்த: |

அந்த இமே க்ஷே¹பகா த்³ரு¹ஸ்யந்தே -

தஸ்¹மாத்³தே³ர்¹நிக³தி³துமதே² சீக்⁴ரமே¹த்யாலகாயாம்

யக்ஷாகா³ர்¹ம் விக³ஸி¹தநி¹ப⁴ம் த்³ரு¹ஷ்டசி¹ஹ்¹நெள¹ர்¹விதி³த்³வா |

யத்³ஸந்தி³ஷ்டம் ப்ரணயமது⁴ரம் கு³ஹ்யகே¹ந ப்ரயத்³நா

த்தத்³கே³ஹி¹ந்யா: ஸகலமவத்³த்காமரு¹பீ¹ பயோ¹த:³ ||

தம் ஸந்தே³ஸம் ஜலத⁴ரவரோ தி³வ்யவாசா சசக்ஷே

ப்ராணம்¹ஸ்தஸ்யா ஜநஹி¹தரதோ ரக்ஷி¹தும் யக்ஷவத்⁴வா: |

ப்ராப்யோ¹த³ந்தம் ப்ரமு¹தி³தமநா ஸாபி தஸ்தெ¹ள² ஸ்வப⁴ர்¹து:

கேஷாம் ந ஸ்யாத³பி⁴மதப²லா ப்ரார்த²நா ஹ்யுத்தமேஷு ||
ஸ்ருத்வா வார்தா ஜலத³கதி²தாம் தாம் த⁴நேஸோ⁵பி ஸத்³ய:
ஸாபஸ்யாந்தே ஸத³யஹ்ரு³த³ய: ஸம்விதா⁴யாஸ்தகோஷ: |
ஸம்யோஜ்யதௌ நிக³வித ஸுசௌ த³ம்பதீ ஹ்ரு³ஷ்டசித்தௌ
போ⁴கா³நிஷ்டாநவிரதஸுக²ம் போ⁴ஜயாமாஸ ஸஸ்வத் ||

Proofread by Mandar Mali

——
meghadUtaM sa njIvinyA sametam
pdf was typeset on June 20, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

